

RIGO Research en Advies
Woon- werk- en leefomgeving
www.rigo.nl

EINDRAPPORT

Leefbaarheid in Pijnacker-Nootdorp

Vervolgmeting 2019

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij RIGO. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. RIGO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

EINDRAPPORT

Leefbaarheid in Pijnacker-Nootdorp

Vervolgmeting 2019

Opdrachtgever

Contactpersoon

Dhr. P. van der Sman

Projectnummer

P39270

Datum

10 juli 2019

Auteurs

Wilma Bakker; wilma.bakker@rigo.nl; 020 522 11 72

Esther Cozijnsen; esther.cozijnsen@rigo.nl; 020 522 11 63

Lianne Wittkämper; lianne.wittkamper@rigo.nl; 020 522 11 37

Inhoud

1	Onderzoeksopzet	1
1.1	Leefbaarheidsmonitor Pijnacker-Nootdorp	1
1.2	De vragenlijst	1
1.3	De wijkindeling	1
1.4	Werkwijze en respons	2
1.5	De onderzoeksgroep	3
1.6	De analyse	5
2	De fysieke woonomgeving	6
2.1	Kwaliteit van de woningen in de wijk	6
2.2	De woonomgeving	7
2.3	Groenvoorzieningen	8
2.4	Speelvoorzieningen	9
2.5	Algemene voorzieningen	10
2.6	Conclusies fysieke woonomgeving	11
3	De sociale woonomgeving	12
3.1	Betrokkenheid bij de wijk	12
3.2	Omgang tussen bewoners uit verschillende inkomensgroepen	13
3.3	Omgang bewoners met verschillende culturele achtergronden	14
3.4	Conclusies sociale woonomgeving	15
4	Veiligheid	16
4.1	Overlast van (het gedrag van) anderen	16
4.2	Criminaliteit	17
4.3	Veiligheidsgevoel	18
4.4	Conclusies veiligheid	19
5	Ongenoegens	20
5.1	Overlast van activiteiten	20
5.2	Vervuiling	21
5.3	Verkeersoverlast	22
5.4	Conclusies ongenoegens	23

6	Totaaloordeel	24
6.1	Totaaloordeel	24
6.2	Totaaloverzicht	25
7	Wijkprofielen	27
7.1	Pijnacker-Centrum/dorp	28
7.2	Pijnacker-Noord	29
7.3	Koningshof	30
7.4	Klapwijk	31
7.5	Tolhek	32
7.6	Keijzershof Erven	33
7.7	Keijzershof Boszoom	34
7.8	Ackerswoude	35
7.9	Oude Leede/Zuidpolder	36
7.10	Pijnacker Noordpolder	37
7.11	Pijnacker-Oost	38
7.12	Nootdorp-Centrum/West	39
7.13	Vrouwtjeslant/Nieuweveen	40
7.14	Achter het Raadhuis	41
7.15	's-Gravenhout	42
7.16	De Venen Oost	43
7.17	De Venen Centrum	44
7.18	De Venen Craeyenburch	45
7.19	Buitengebied Nootdorp	46
7.20	Oud Delfgauw	47
7.21	Emerald Noord	48
7.22	Emerald Centrum	49
7.23	Emerald Zuid	50
7.24	Aandachtspunten per wijk	51
Bijlage 1	Cijfers voorgaande metingen	52
Bijlage 2	Analyse	60
Bijlage 3	Opmerkingenoverzicht	63
Bijlage 4	Vragenlijst	64

1 Onderzoekopzet

1.1 Leefbaarheidsmonitor Pijnacker-Nootdorp

Om de twee jaar wordt in de gemeente Pijnacker-Nootdorp het leefbaarheidsonderzoek uitgevoerd. In het voorjaar van 2019 is voor de negende keer een enquête uitgezet onder de bewoners van de gemeente. De resultaten daarvan worden in dit rapport beschreven.

In dit hoofdstuk komen de inhoud en de opzet van het onderzoek aan bod. Allereerst wordt ingegaan op de vragenlijst en de onderliggende leefbaarheidsthema's. Vervolgens komen de wijkindeling, werkwijze, behaalde respons en onderzoeksgroep aan bod. Tot slot wordt een korte toelichting gegeven op de analyses die in dit onderzoek zijn uitgevoerd.

1.2 De vragenlijst

Om de leefbaarheid in de gemeente Pijnacker-Nootdorp te meten is gebruik gemaakt van een vragenlijst die ingaat op vier leefbaarheidsthema's: de fysieke woonomgeving, de sociale woonomgeving, ongenoegens en veiligheid. Daarnaast is gevraagd naar een totaaloordeel over de eigen wijk. Hieronder is weergegeven welke onderwerpen in de vragenlijst aan bod zijn gekomen. De bewoners is gevraagd voor al deze aspecten een rapportcijfer te geven, waarbij een 1 zeer negatief is en een 10 zeer positief. In bijlage 4 van dit rapport is de vragenlijst opgenomen.

figuur 1-1 Overzicht onderwerpen vragenlijst

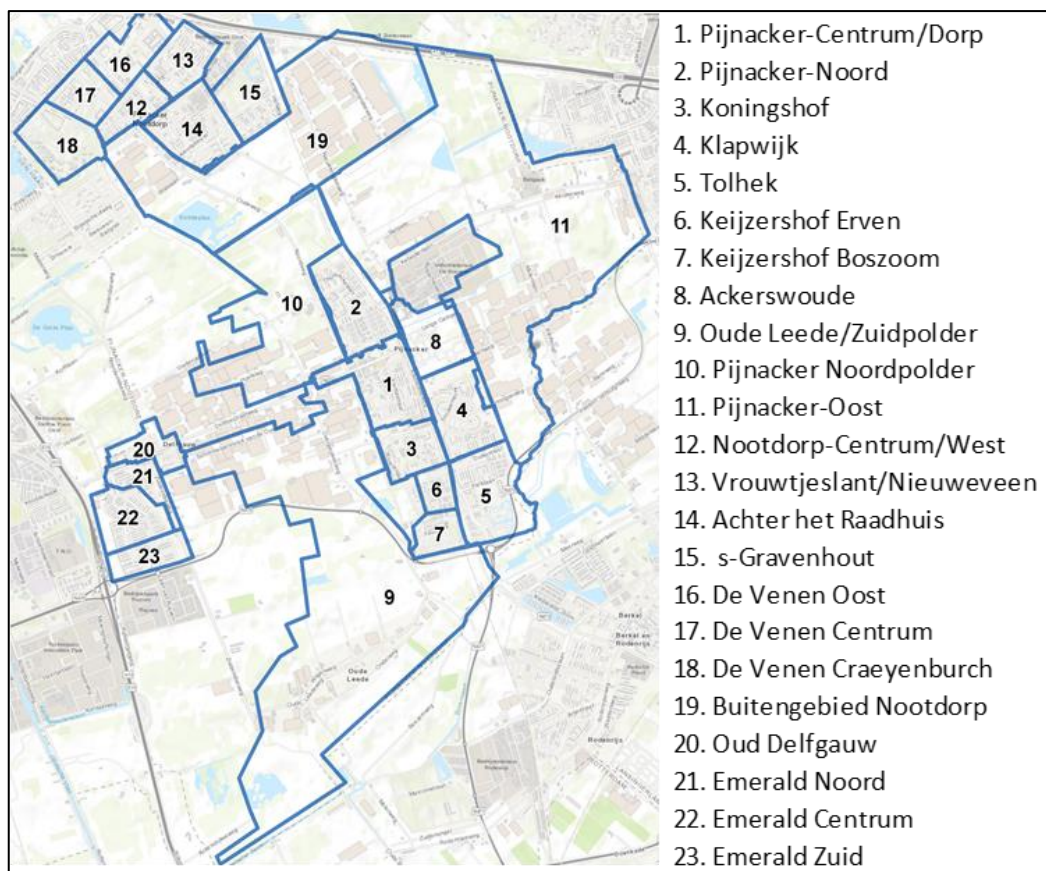
Fysieke woonomgeving	Veiligheid
Kwaliteit woningen	Overlast van personen
Woonomgeving	Criminaliteit
Groenvoorzieningen	Veiligheidsgevoel
Speelvoorzieningen	Ongenoegens
Kwaliteit voorzieningen	Overlast van activiteiten
Sociale woonomgeving	Vervuiling
Betrokkenheid bewoners	Verkeersoverlast
Omgang inkomensgroepen	Totaaloordeel
Omgang culturele verschillen	Totaaloordeel

De respondenten hebben ook de mogelijkheid gekregen om opmerkingen te plaatsen bij twee onderwerpen naar keuze. In de bijlage van dit rapport is een overzicht opgenomen met daarin het aantal opmerkingen per wijk, onderverdeeld naar de verschillende onderwerpen. De opmerkingen zelf zijn aan de gemeente overhandigd.

1.3 De wijkindeling

In het onderzoek van 2019 zijn dezelfde wijken meegenomen als in 2017. De wijkindeling ziet er als volgt uit.

figuur 1-2 Wijkindeling Pijnacker-Nootdorp

1.4 Werkwijze en respons

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp zijn, verspreid over alle wijken, 5.860 huishoudens benaderd voor deelname aan het onderzoek. De vragenlijst kon zowel schriftelijk als online ingevuld worden. Per wijk is een aselechte steekproef getrokken van in beginsel 250 huishoudens. In de wijken waar de respons de vorige keer relatief laag was, is dit aantal verhoogd afhankelijk van het responspercentage in 2017. In wijken met minder dan 250 adressen zijn alle huishoudens aangeschreven.

In een aantal wijken was de respons in eerste instantie aan de lage kant. In die wijken is een herinneringsbrief verstuurd. De vragenlijst is uiteindelijk door 2.335 huishoudens ingevuld. Daarvan is 59% op papier ingevuld en 41% online. In totaal komt de respons op 40%, wat gelijk is aan de respons bij de vorige meting en hoger dan het gemiddelde bij dit type onderzoek. In onderstaande tabel is te zien hoeveel huishoudens er per wijk benaderd zijn en hoe de respons over de wijken verdeeld is. De respons is voor alle wijken voldoende om tot betrouwbare resultaten te komen.

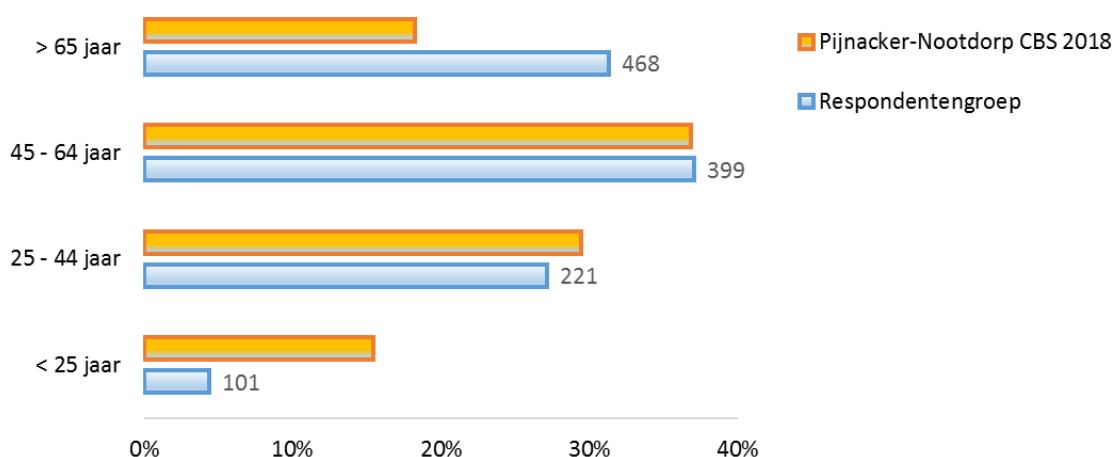
figuur 1-3 Overzicht respons per wijk

wijknaam en nummer	aantal uitgezet	respons		totaal	
		online	schriftelijk	aantal	%
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	250	40	75	115	46%
2. Pijnacker-Noord	250	43	69	112	45%
3. Koningshof	250	39	57	96	38%
4. Klapwijk	250	41	63	104	42%
5. Tolhek	250	39	52	91	36%
6. Keijzershof Erven	250	38	56	94	38%
7. Keijzershof Boszoom	270	69	45	114	42%
8. Ackerswoude	270	62	51	113	42%
9. Oude Leede/Zuidpolder	250	48	63	111	44%
10. Pijnacker Noordpolder	145	15	32	47	32%
11. Pijnacker-Oost	270	40	79	119	44%
12. Nootdorp-Centrum/West	250	20	78	98	39%
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	250	35	67	102	41%
14. Achter het Raadhuis	250	37	62	99	40%
15. s-Gravenhout	250	45	51	96	38%
16. De Venen Oost	300	32	80	112	37%
17. De Venen Centrum	270	62	52	114	42%
18. De Venen Craeyenburch	270	59	48	107	40%
19. Buitengebied Nootdorp	205	27	52	79	39%
20. Oud Delfgauw	270	31	73	104	39%
21. Emerald Noord	270	41	68	109	40%
22. Emerald Centrum	270	35	66	101	37%
23. Emerald Zuid	300	52	46	98	33%
Totaal gemeente	5.860	950	1.385	2.335	40%

1.5 De onderzoeksgroep

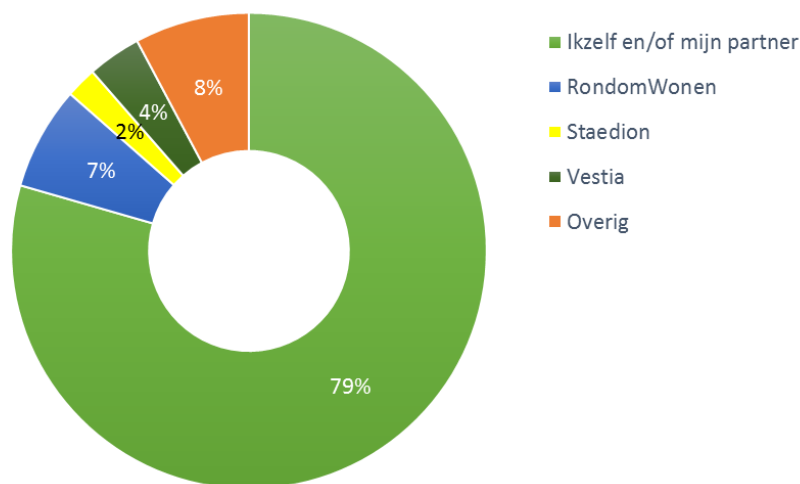
In figuur 1-4 is de verdeling van de respondentgroep in leeftijdsgroepen afgezet tegen de leeftijdsopbouw van de bevolking in Pijnacker-Nootdorp (bron: CBS 2018). Het aandeel jongeren van 18 tot 25 jaar is in de respondentgroep relatief laag vergeleken met de gemeentelijke verdeling. Het aandeel 65-plussers is daarentegen relatief hoog. De meeste vragenlijsten zijn ingevuld door bewoners tussen 45 en 65 jaar.

figuur 1-4 Leeftijdsopbouw respondenten versus verdeling CBS 2018

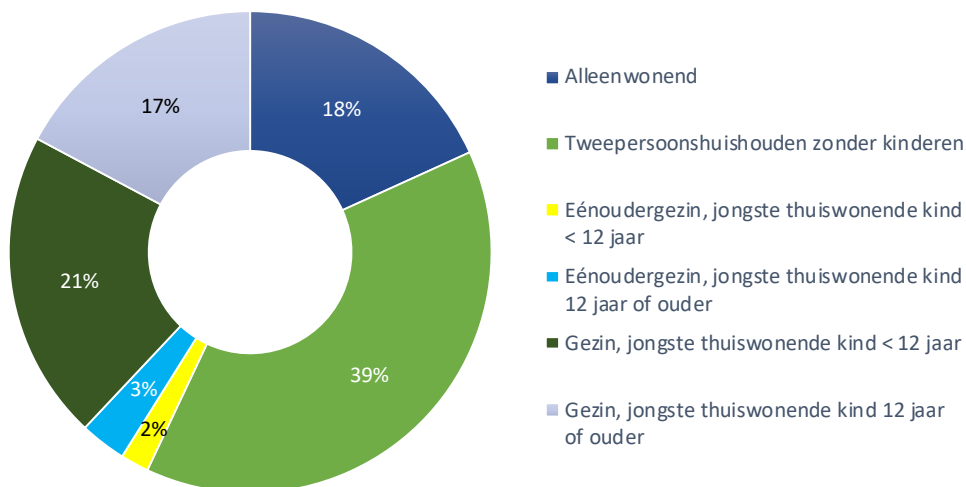
Het grootste deel van de respondenten (79 procent) is eigenaar-bewoner van een koopwoning. In werkelijkheid is 70 procent van de woningvoorraad in Pijnacker-Nootdorp een koopwoning. Zo'n 14 procent van de respondenten huurt een woning van één van de drie corporaties; RndomWonen, Staedion en Vestia. In werkelijkheid is zo'n 20 procent van de woningvoorraad in Pijnacker-Nootdorp een corporatiehuurwoning. Daarnaast heeft acht procent van de respondenten gekozen voor de categorie "anders, namelijk". Dit zijn vrijwel allemaal bewoners van een woning in het bezit van een particuliere verhuurder.

figuur 1-5 Eigenaar van de woning

Circa 39 procent van de respondenten vormen een tweepersoonshuishouden zonder kinderen. Deze groep is iets oververtegenwoordigd, in werkelijkheid behoort 29 procent van de huishoudens in Pijnacker-Nootdorp tot deze groep (bron: CBS 2019). Bijna één op de vijf respondenten (18%) is alleenwonend. In werkelijkheid is deze groep iets groter (25 procent). De overige huishoudens maken deel uit van een gezin met thuiswonende kinderen.

figuur 1-6 Huishoudenssamenstelling

1.6 De analyse

In deze paragraaf wordt een korte beschrijving gegeven van de analyses die in dit onderzoek zijn uitgevoerd. Voor een uitgebreidere (technische) toelichting op de statistische analyses verwijzen we naar bijlage 1 van dit rapport.

Voor elk leefbaarheidsaspect in dit onderzoek wordt per wijk en voor de gemeente als geheel het gemiddelde van alle respondenten berekend. Vervolgens wordt gekeken naar de verschillen tussen de cijfers op wijkniveau en het gemeentelijk gemiddelde.

Om aan te geven of er betekenisvolle verschillen zijn, wordt de statistische term significantie gehanteerd. Wanneer verschillen significant zijn dan is er 95 procent kans dat dezelfde uitkomst bij herhaling van het onderzoek weer optreedt. Is een verschil niet significant, dan is de kans groter dat de uitkomst op toeval berust.

Als sprake is van significante verschillen, wordt dat in de tabellen met **rode** en **groene** cijfers weergegeven, wat respectievelijk betekent dat het cijfer voor de wijk of kern significant lager of hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde.

Omdat dit onderzoek een vervolgmeting betreft, worden de nieuwe cijfers uit 2019 vergeleken met de cijfers uit 2017. Deze cijfers worden in de tabellen in het rapport weergegeven. De significante verschillen worden weergegeven met groene ▲ en rode ▼ pijltjes. Deze pijltjes wijzen respectievelijk op een significante voor- of achteruitgang ten opzichte van het voorgaande onderzoek.

Opmerkingen van respondenten

Aan het einde van de vragenlijst is de bewoners de mogelijkheid geboden om twee opmerkingen te maken over de leefbaarheidsaspecten die in de enquête aan bod zijn gekomen. Deze opmerkingen geven extra achtergrondinformatie met betrekking tot de beleving van de bewoners. In totaal hebben de respondenten 1.417 opmerkingen geplaatst, waarvan enkele als citaat in dit rapport zijn opgenomen. In de bijlage is een overzicht te vinden van het aantal opmerkingen dat per aspect door de bewoners van de verschillende wijken is gemaakt.

Leefbaarheidsmonitor meet beleving

Voordat u start met het lezen van de uitkomsten, plaatsen we nog een belangrijke algemene opmerking. De leefbaarheidsmonitor geeft **de beleving van de leefbaarheid** weer. Er dient benadrukt te worden dat beleving en feitelijke situatie niet altijd overeenkomen. De resultaten uit dit leefbaarheidsonderzoek geven de gevoelens van bewoners weer en niet in hoeverre deze gevoelens in overeenstemming zijn met feitelijke cijfers.

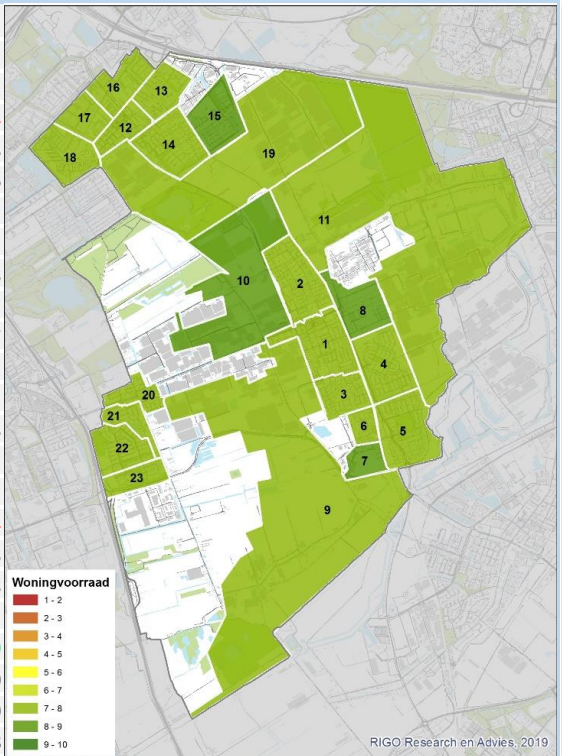
2 De fysieke woonomgeving

Onder de fysieke woonomgeving verstaan we de inrichting en het onderhoud van de buitenruimte, de bebouwing in de omgeving en de aanwezigheid van voorzieningen in de wijk. De bewoners van de verschillende wijken is gevraagd hun oordeel te geven over de volgende aspecten van de fysieke woonomgeving: de kwaliteit van de woningen, kwaliteit van de woonomgeving, de groenvoorzieningen, de speelvoorzieningen en het algemene voorzieningenniveau, waarbij het gaat om winkels, scholen en zorg. De resultaten worden in dit hoofdstuk per aspect en per wijk doorgenomen.

2.1 Kwaliteit van de woningen in de wijk

In 2019 waarden de bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp de kwaliteit van de woningen in de wijk gemiddeld hetzelfde als in 2017, namelijk met een gemiddeld totaalcijfer van 7,8.

WONINGVOORRAAD	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,7	7,5	7,5	7,5	7,7	7,8	7,5	7,5
2. Pijnacker-Noord	6,8	7,9	7,2	7,3	7,3	7,5	7,4	7,3
3. Koningshof	7,6	7,6	7,4	7,2	7,6	7,6	7,6	7,5
4. Klapwijk	7,6	7,6	7,5	7,3	7,3	7,4	7,4	7,4
5. Tolhek	7,5	7,6	7,5	7,5	7,7	7,7	7,7	7,8
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	7,9	7,6	7,7	7,8	7,6
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	8,0	8,2
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	8,0	8,3
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,6	7,7	7,7	7,7	7,7	7,9	7,8	7,8
10. Pijnacker Noordpolder	-	8,2	7,7	7,7	7,8	8,1	8,1	8,3
11. Pijnacker-Oost ²	-	7,4	7,4	7,3	7,4	7,4	7,5	7,7
12. Nootdorp-Centrum/West	7,0	7,1	7,0	7,1	7,3	7,2	7,3	7,3
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,4	7,7	7,4	7,5	7,2	7,6	7,7	7,5
14. Achter het Raadhuis	7,8	8,0	7,7	7,9	7,9	7,9	8,0	7,8
15. 's-Gravenhout	8,0	8,3	8,4	8,4	8,4	8,6	8,4	8,5
16. De Venen Oost ³	8,0	7,8	7,6	7,7	7,5	7,7	7,8	7,9
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	7,9	7,4
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	7,7	7,6	7,6	7,8	7,8
19. Buitengebied Nootdorp	-	7,9	7,8	7,6	7,9	7,7	8,1	7,8
20. Oud Delfgauw	7,3	7,4	7,4	7,5	7,6	7,4	7,7	7,2
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,8	8,0
22. Emerald Centrum ⁴	7,8	7,8	7,5	7,5	7,4	7,9	7,7	8,0
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,9	8,0
Totaal gemeente	7,5	7,7	7,5	7,6	7,6	7,7	7,8	7,8

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk.

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen.

GROEN Significant hoger dan gemeente totaal

ROOD Significant lager dan gemeente totaal

▲ Significant hoger dan 2017

▼ Significant lager dan 2017

De kwaliteit van de woningvoorraad wordt in alle wijken van de gemeente Pijnacker-Nootdorp beoordeeld met een ruime voldoende. Geen van de wijken krijgt een gemiddelde cijfer dat significant hoger of lager is dan de score van de meting uit 2017. De wijk Oud Delfgauw scoort met een 7,2 het laagste op het gebied van kwaliteit van de woningvoorraad. Dit is niet de enige wijk die significant lager beoordeeld is dan het gemeentelijk gemiddelde. Ook Pijnacker-Centrum/Dorp, Pijnacker-Noord, Koningshof, Klapwijk, Nootdorp-Centrum/West, Vrouwtjeslant/Nieuweveen en De Venen Centrum

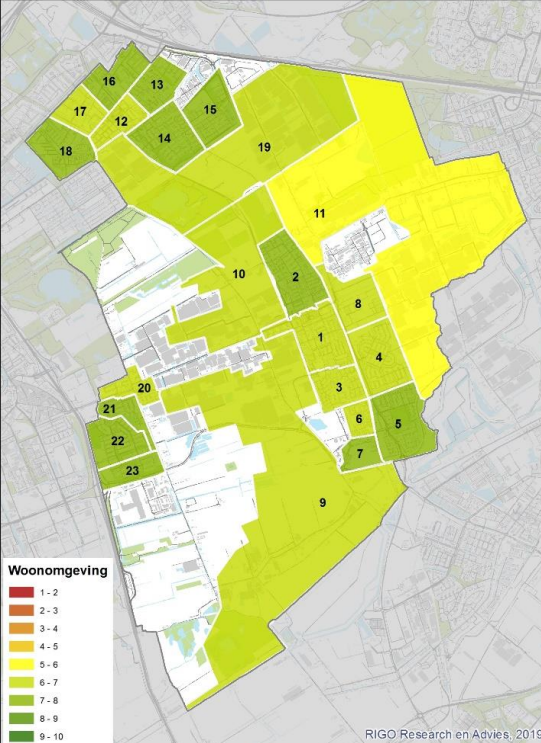
scoren lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Daarnaast zijn er in 2019 ook veel wijken die significant hoger scoren dan het gemeentelijk gemiddelde, namelijk Keijzershof Boszoom, Ackerswoude, Pijnacker Noordpolder, 's-Gravenhout en Emerald Noord.

In totaal zijn er 17 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over de kwaliteit van de woningen. Een bewoner uit de wijk Nootdorp-Centrum/West schrijft hierover het volgende: *“Wij hebben veel last van de slecht geïsoleerde woningen.”*

2.2 De woonomgeving

Aan de bewoners is gevraagd hoe zij de woonomgeving in de wijk beoordelen. Hieronder wordt de inrichting van straten en pleintjes, bestrating en verlichting verstaan. De gemiddelde totaalscore voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp is gelijk aan de score van de vorige meting, namelijk een 7,0.

WOONOMGEVING	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,5	6,6	6,2	6,3	6,8	6,9	6,8	6,7
2. Pijnacker-Noord	6,1	6,3	5,5	6,1	6,3	6,7	7,1	7,3
3. Koningshof	6,5	6,3	6,0	6,7	7,2	7,0	6,8	7,0
4. Klapwijk	7,1	7,0	6,8	6,7	6,8	6,9	6,9	6,7
5. Tolhek	6,6	6,5	6,3	6,8	7,0	6,9	7,2	7,3
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	6,7	6,7	7,1	7,0	6,9
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	6,8	7,1
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	5,9	6,4
9. Oude Leede/Zuidpolder	5,7	6,1	6,1	6,8	6,9	6,5	7,0	6,6
10. Pijnacker Noordpolder	-	6,9	6,4	6,7	7,0	6,7	7,0	6,5
11. Pijnacker-Oost ²	-	5,5	5,4	5,5	5,7	5,7	6,1	5,6
12. Nootdorp-Centrum/West	5,8	6,1	6,0	6,6	6,8	7,1	6,7	6,4
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,8	7,2	6,3	6,9	7,1	7,1	7,7	7,5
14. Achter het Raadhuis	7,2	7,2	7,1	7,4	7,3	7,5	7,5	7,4
15. 's-Gravenhout	5,8	5,8	7,4	7,5	7,6	7,8	7,7	7,9
16. De Venen Oost ³	6,3	5,9	5,7	6,1	7,0	7,1	6,8	7,1
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	6,9	6,8
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	5,7	6,4	7,4	7,1	7,4
19. Buitengebied Nootdorp	-	6,9	6,7	6,4	6,7	6,7	6,8	6,7
20. Oud Delfgauw	5,8	6,2	6,3	6,7	7,2	6,9	7,3	6,7
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,3	7,4
22. Emerald Centrum ⁴	6,7	6,9	6,8	6,9	7,0	7,6	7,4	7,4
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,4	7,3
Totaal gemeente	6,3	6,5	6,3	6,6	6,8	7,0	7,0	7,0

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

GROEN
Significant hoger dan gemeente totaal
▲ Significant hoger dan 2017

ROOD
Significant lager dan gemeente totaal
▼ Significant lager dan 2017

In de wijk Pijnacker-Oost wordt de woonomgeving met een 5,6 het laagst gewaardeerd door de respondenten. Ook de waardering van de bewoners van de wijken Ackerswoude, Oude Leede/Zuidpolder en Nootdorp-Centrum/West is significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde. De wijken Vrouwtjeslant/Nieuweveen, Achter het Raadhuis, 's-Gravenhout, De Venen Craeyenburch, Emerald Noord en Emerald Centrum scoren hoger dan het gemeentelijk gemiddelde.

In totaal zijn er 112 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over de woonomgeving in de wijk. De meeste opmerkingen op dit onderwerp zijn gemaakt door bewoners van de wijken Pijnacker-Oost en Nootdorp- Centrum/West. Een bewoner uit de wijk Pijnacker-Oost

schrijft: “Ik ben tevreden, maar er is op de Katwijkerlaan erg weinig parkeerplek en er zijn ook vaak straatlantaarns stuk.”

De top 3 van de genoemde onderwerpen ziet er als volgt uit:

1	Slechte bestrating
2	Te weinig of defecte verlichting
3	Inrichting (bankjes, containers en prullenbak etc.)

2.3 Groenvoorzieningen

De bewoners van Pijnacker Nootdorp beoordelen het aanbod en het onderhoud van de groenvoorzieningen in Pijnacker-Nootdorp gemiddeld met een 6,8. Dit cijfer is gelijk aan de cijfers in de voorgaande meting.

GROENVOORZIENINGEN	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	5,9	6,1	5,9	5,9	6,2	6,7	6,6	6,3
2. Pijnacker-Noord	6,2	6,0	5,7	6,0	6,1	6,5	6,6	6,8
3. Koningshof	6,8	6,7	6,1	6,4	7,2	6,6	6,3	6,7
4. Klapwijk	7,0	6,9	6,9	6,7	7,0	7,0	7,2	7,0
5. Tolhek	5,4	5,7	5,5	6,4	6,7	6,6	7,0	7,0
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	5,8	6,0	6,5	6,6	6,3
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	6,1	6,5
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	5,1	5,9
9. Oude Leede/Zuidpolder	5,5	6,7	6,6	6,6	6,8	6,7	7,1	6,9
10. Pijnacker Noordpolder	-	6,6	6,5	6,7	6,7	6,4	7,2	6,5
11. Pijnacker-Oost ²	-	5,4	5,3	5,6	5,8	5,5	6,7	6,6
12. Nootdorp-Centrum/West	5,8	5,9	5,7	6,5	6,4	6,9	6,7	6,7
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,5	6,9	6,4	6,7	6,7	7,1	7,7	7,3
14. Achter het Raadhuis	6,9	7,1	6,9	7,4	7,2	7,5	7,4	7,4
15. 's-Gravenhout	4,0	4,9	6,6	6,9	7,1	7,2	7,5	7,4
16. De Venen Oost ³	5,4	5,5	5,6	5,7	6,3	6,6	6,7	6,9
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	6,6	6,8
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	5,3	6,2	7,2	6,9	7,1
19. Buitengebied Nootdorp	-	7,0	6,9	6,8	7,0	6,9	6,9	6,5
20. Oud Delfgauw	5,2	5,6	5,7	6,5	6,7	6,5	7,2	6,4
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,1	7,1
22. Emerald Centrum ⁴	6,2	6,1	6,1	6,6	6,6	7,1	7,2	7,0
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,0	6,8
Totaal gemeente	5,9	6,2	6,2	6,4	6,6	6,8	6,8	6,8

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

GROEN Significant hoger dan gemeente totaal ▲ Significant hoger dan 2017

ROOD Significant lager dan gemeente totaal ▼ Significant lager dan 2017

Drie wijken worden door de bewoners significant hoger beoordeeld dan het gemeentelijk gemiddelde. Dit zijn de wijken Vrouwtjeslant/Nieuweveen, Achter het Raadhuis en 's-Gravenhout. De wijken Pijnacker-Centrum/Dorp, Keijzershof Erven en Ackerswoude worden significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde beoordeeld.

Ten opzichte van de voorgaande meting worden de groenvoorzieningen van de wijk Oud Delfgauw in 2019 significant lager. De wijk Ackerswoude krijgt ten opzichte van 2017 een significant hogere beoordeling.

In totaal zijn er 112 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over de groenvoorzieningen in de wijk. De meeste opmerkingen op dit onderwerp zijn gemaakt door bewoners van de wijken Pijnacker-Noord en Koningshof en gaan over het onderhoud van de groenvoorzieningen. Een bewoner uit de wijk Koningshof schrijft: *"Groen is er voldoende maar wordt slecht onderhouden. Te grote bomen in te smalle straten. Verzoek tot snoeien met toezegging is nog steeds niet gebeurd."*

De top 3 van de genoemde onderwerpen ziet er als volgt uit:

1	Onvoldoende onderhoud
2	Te weinig groen
3	Overlast bomen

2.4 Speelvoorzieningen

Wat betreft het aanbod en het onderhoud van de speelvoorzieningen geven de bewoners de gemeente Pijnacker-Nootdorp gemiddeld een score van een 6,6. Deze score is gelijk aan de scores van 2015 en 2017.

SPEELVOORZIENINGEN	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	5,9	5,7	5,2	5,7	6,3	6,6	6,1	6,8
2. Pijnacker-Noord	6,2	5,8	5,6	5,6	5,9	6,4	6,8	6,9
3. Koningshof	6,8	6,4	6,7	6,7	7,3	7,2	6,8	7,2
4. Klapwijk	7,0	7,0	6,9	6,7	6,8	7,0	6,9	7,1
5. Tolhek	5,4	5,2	6,0	6,3	6,8	6,5	7,0	7,1
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	6,9	6,5	6,8	6,9	6,9
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	6,2	6,6
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	4,7	5,6
9. Oude Leede/Zuidpolder	6,5	5,5	5,4	5,5	5,8	5,8	5,9	5,6
10. Pijnacker Noordpolder	-	4,9	3,9	5,1	5,2	5,1	5,5	4,7
11. Pijnacker-Oost ²	-	3,3	3,4	3,8	4,0	3,9	3,9	3,6
12. Nootdorp-Centrum/West	5,8	5,2	4,9	6,0	6,0	6,2	6,2	6,0
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,5	6,8	6,2	6,6	6,9	7,1	7,4	7,4
14. Achter het Raadhuis	6,9	6,8	6,8	7,4	7,3	7,3	7,7	7,5
15. 's-Gravenhout	4,0	5,0	6,8	7,2	7,2	7,5	7,2	7,6
16. De Venen Oost ³	5,4	5,2	5,0	5,8	6,2	6,2	6,4	6,5
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	6,6	6,5
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	6,3	6,5	7,2	6,8	6,9
19. Buitengebied Nootdorp	-	4,8	5,1	4,0	4,3	5,2	5,2	5,3
20. Oud Delfgauw	5,2	5,1	5,6	6,7	7,1	6,7	7,1	6,9
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,1	7,3
22. Emerald Centrum ⁴	6,2	6,3	6,6	6,6	7,2	7,3	7,3	7,1
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,1	7,1
Totaal gemeente	5,9	5,7	5,8	6,2	6,4	6,6	6,6	6,6

Speelvoorzieningen

- 1-2
- 2-3
- 3-4
- 4-5
- 5-6
- 6-7
- 7-8
- 8-9
- 9-10

RIGO Research en Advies, 2019

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk
⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

GROEN

Significant hoger dan gemeente totaal

▲ Significant hoger dan 2017

ROOD

Significant lager dan gemeente totaal

▼ Significant lager dan 2017

Net als in 2017 zijn er in 2019 opnieuw grote verschillen te zien tussen de wijken. Het merendeel van de wijken (9) scoort significant boven het gemeentelijk gemiddelde. Zes

wijken scoren onder het gemiddelde van Pijnacker-Nootdorp als totaal. Hieronder vallen ook de wijken die in het buitengebied liggen en waar vaak geen tot nauwelijks speelvoorzieningen aanwezig zijn. De bewoners van het buitengebied Pijnacker-Oost geven hun wijk op dit aspect de laagste score, namelijk een 3,6. De speelvoorzieningen scoren het hoogst in 's-Gravenhout met een 7,6.

Ten opzichte van de meting in 2017 zijn geen significante verschillen zichtbaar.

In totaal zijn er 70 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over de speelvoorzieningen in de wijk. De meeste opmerkingen op dit onderwerp zijn gemaakt door bewoners van de wijk Ackerswoude. Een bewoner uit deze wijk schrijft: *"Er is te weinig speelaanbod voor kinderen."*

2.5 Algemene voorzieningen

Onder de algemene voorzieningen worden voorzieningen verstaan als scholen, winkels, openbaar vervoer e.d. In de gemeente Pijnacker-Nootdorp beoordelen bewoners de kwaliteit van deze voorzieningen gemiddeld met een 7,4. Dit cijfer is gelijk gebleven ten opzichte van de vorige meting.

ALGEMENE VOORZIENINGEN	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,5	7,7	7,7	7,8	7,9	8,1	7,9	8,0
2. Pijnacker-Noord	7,3	7,2	7,0	7,1	7,4	7,3	7,7	7,5
3. Koningshof	7,3	6,7	6,8	6,7	7,1	7,1	7,3	7,4
4. Klapwijk	5,4	6,0	6,2	5,9	6,3	6,4	6,9	6,4
5. Tolhek	6,3	6,8	6,5	6,6	7,1	7,2	7,4	7,6
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	6,3	6,8	8,1	7,6	7,7
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	7,7	7,8
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	7,3	7,3
9. Oude Leede/Zuidpolder	6,0	5,4	6,0	6,1	6,4	6,7	6,7	6,4
10. Pijnacker Noordpolder	-	6,5	6,7	6,6	7,4	7,3	7,4	7,2
11. Pijnacker-Oost ²	-	6,0	5,9	6,1	6,1	6,0	5,7	5,9
12. Nootdorp-Centrum/West	7,3	8,0	7,7	8,1	8,0	7,8	8,0	7,9
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,0	7,5	7,4	7,4	7,5	7,6	7,7	7,6
14. Achter het Raadhuis	7,4	7,4	7,4	7,5	7,6	7,3	7,8	7,6
15. 's-Gravenhout	6,8	6,8	6,9	7,3	7,5	7,1	7,4	7,5
16. De Venen Oost ³	8,1	8,1	7,7	7,7	8,2	7,7	7,8	8,0
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	8,0	8,1
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	7,4	7,5	7,6	7,5	7,5
19. Buitengebied Nootdorp	-	6,9	7,1	6,6	6,8	6,4	6,9	7,1
20. Oud Delfgauw	6,3	6,3	6,0	6,4	6,8	6,8	7,1	6,8
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,6	7,7
22. Emerald Centrum ⁴	7,2	7,0	7,0	6,9	7,1	7,4	7,6	7,5
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,3	7,4
Totaal gemeente	6,9	7,0	6,9	7,0	7,2	7,3	7,4	7,4

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

ALGEMENE VOORZIENINGEN

1-2
2-3
3-4
4-5
5-6
6-7
7-8
8-9
9-10

RIGO Research en Advies, 2019

GROEN Significant hoger dan gemeente totaal

ROOD Significant lager dan gemeente totaal

▲ Significant hoger dan 2017

▼ Significant lager dan 2017

Net als in 2017 waarderen de bewoners van het buitengebied Pijnacker-Oost de algemene voorzieningen het laagst (5,9). Dit cijfer is iets hoger dan de 5,7 in 2017, maar nog steeds significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Er zijn nog drie andere wijken die beneden gemiddeld scoren, dat zijn Klapwijk (6,4), Oude Leede/Zuidpolder (6,4) en Oud Delfgauw (6,8). Aan de andere kant zijn er verschillende wijken die significant hoger scoren

dan het gemeentelijk gemiddelde. De bewoners van De Venen Centrum waarderen de algemene voorzieningen het hoogste met een 8,1. De wijken Pijnacker-Centrum/Dorp, Keijzershof Boszoom, Nootdorp Centrum/West, De Venen Oost en Emerald Noord scoren significant hoger dan het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van de voorgaande meting zijn geen significante verschillen zichtbaar.

In totaal zijn er 47 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over de algemene voorzieningen in de wijk. De meeste opmerkingen op dit onderwerp zijn gemaakt door bewoners van de wijken Klapwijk en Emerald Centrum. Een bewoner uit de wijk Klapwijk schrijft: *"Er zijn geen voorzieningen, behalve een school, in de buurt."*

2.6 Conclusies fysieke woonomgeving

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp zijn over het algemeen tevreden met (de kwaliteit van) de fysieke woonomgeving. Op alle aspecten, zoals de kwaliteit van de woningen, woonomgeving en voorzieningen, scoort de gemeente gemiddeld een cijfer rond de 7. Net als in 2017, worden vooral de kwaliteit van de woningen en algemene voorzieningen goed beoordeeld door de bewoners.

De wijk 's-Gravenhout wordt op vier van de vijf aspecten van de fysieke woonomgeving bovengemiddeld beoordeeld. Er zijn vier wijken die op drie van de vijf aspecten lager scoren dan het gemeentelijk gemiddelde en daardoor in negatieve zin opvallen. Dit zijn de wijken Ackerswoude, Oude Leede/Zuidpolder, Pijnacker-Oost (buitengebied) en Nootdorp Centrum/West.

Ten opzichte van de voorgaande meting wordt de fysieke woonomgeving in 2019 nagenoeg gelijk beoordeeld. Er zijn nauwelijks significante verschillen zichtbaar.

3 De sociale woonomgeving

In dit onderzoek zijn met betrekking tot de sociale woonomgeving drie aspecten bevestigd: de betrokkenheid van de bewoners bij de wijk, de omgang tussen bewoners van verschillende inkomensgroepen en de omgang tussen bewoners met verschillende culturele achtergronden. Deze drie aspecten bepalen voor een groot deel hoe er in de wijken wordt samengeleefd en hoe de sfeer in de wijken is. In dit hoofdstuk wordt de beleving van de bewoners op deze drie aspecten in beeld gebracht en vergeleken met de resultaten van twee jaar geleden.

3.1 Betrokkenheid bij de wijk

De bewoners van Pijnacker-Nootdorp beoordelen de betrokkenheid bij de wijk in Pijnacker-Nootdorp gemiddeld met een 6,7. Dit cijfer is gelijk aan het cijfer van de meting in 2017.

BETROKKENHEID	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,5	6,1	6,1	6,0	6,5	6,5	6,5	6,5
2. Pijnacker-Noord	5,7	6,6	6,3	6,6	6,1	6,6	6,8	6,4
3. Koningshof	6,7	6,9	6,7	6,6	7,1	7,0	7,1	7,2
4. Klapwijk	6,7	6,8	6,4	6,6	6,4	6,8	6,9	6,9
5. Tolhek	6,4	6,1	5,7	6,1	6,1	6,2	6,0	6,3
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	6,0	6,3	6,5	6,6	6,1
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	6,0	6,3	6,5	6,0	6,5
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	6,8	7,2
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,1	7,4	7,3	7,2	7,2	7,1	7,7	7,7
10. Pijnacker Noordpolder	-	7,2	6,5	6,7	6,4	7,2	6,6	7,7
11. Pijnacker-Oost ²	-	6,6	6,3	6,5	6,7	6,4	6,7	6,6
12. Nootdorp-Centrum/West	6,3	6,2	5,9	6,0	6,0	6,2	6,4	6,3
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,3	6,2	5,5	6,0	5,9	6,4	6,8	6,7
14. Achter het Raadhuis	6,3	6,1	6,0	6,3	6,4	6,1	6,3	6,5
15. 's-Gravenhout	6,1	6,2	6,9	6,7	6,8	7,1	7,0	7,1
16. De Venen Oost ³	6,5	6,5	6,3	5,9	6,2	6,2	6,4	6,3
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	5,9	5,6
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	6,2	6,1	6,0	6,3	6,4
19. Buitengebied Nootdorp	-	6,7	7,1	6,9	7,1	6,7	7,1	7,1
20. Oud Delfgauw	6,3	6,4	6,5	6,7	6,9	6,7	6,8	6,6
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	6,8	6,9
22. Emerald Centrum ⁴	6,3	6,4	6,1	6,1	6,1	6,4	7,0	6,7
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	6,9	6,7
Totaal gemeente	6,4	6,5	6,3	6,4	6,4	6,5	6,7	6,7

Betrokkenheid

- 1-2
- 2-3
- 3-4
- 4-5
- 5-6
- 6-7
- 7-8
- 8-9
- 9-10

RIGO Research en Advies, 2019

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk
⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

GROEN Significant hoger dan gemeente totaal ▲ Significant hoger dan 2017

ROOD Significant lager dan gemeente totaal ▼ Significant lager dan 2017

In de wijken Oude Leede/Zuidpolder en Pijnacker Noordpolder wordt de betrokkenheid van de bewoners het meest positief beoordeeld (met een 7,7). Ook de wijken Koningshof, Ackerswoude (beiden 7,2) en 's-Gravenhout (7,1) scoren hoger dan het gemeentelijk gemiddelde.

Bewoners van de wijk De Venen Centrum beoordelen hun wijk het minst positief, namelijk met een 5,6. Ook de bewoners van de wijken Keijzershof Erven en Nootdorp-Centrum/West beoordelen hun wijk significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van de voorgaande meting zijn geen significante verschillen zichtbaar.

In totaal zijn er 31 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over de betrokkenheid van bewoners in de wijk. De meeste opmerkingen op dit onderwerp zijn gemaakt door bewoners van de wijk Keijzershof Erven. Een bewoner uit deze wijk schrijft: *"We zijn allemaal te veel op onszelf gericht. Te weinig het "wij" gevoel."*

3.2 Omgang tussen bewoners uit verschillende inkomensgroepen

De mate waarin bewoners met verschillende inkomens prettig met elkaar omgaan scoort in de gemeente gemiddeld een 7,1. Dit cijfer is gelijk aan de scores van 2015 en 2017.

OMGANG INKOMENSGROEPEN	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,3	6,8	6,9	7,0	7,4	7,5	7,0	7,2
2. Pijnacker-Noord	6,6	7,7	6,7	7,1	6,9	6,9	7,1	7,0
3. Koningshof	7,2	7,2	7,0	7,0	7,0	7,3	7,2	7,1
4. Klapwijk	7,0	7,1	6,7	6,7	6,8	6,8	7,0	7,0
5. Tolhek	6,8	6,6	6,8	6,5	6,9	6,7	6,8	6,9
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	6,2	6,5	7,0	6,9	6,4
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	6,7	7,2
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	7,5	7,4
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,2	7,5	7,6	7,5	7,7	7,5	7,8	7,7
10. Pijnacker Noordpolder	-	7,5	7,2	7,1	7,6	8,0	7,5	7,8
11. Pijnacker-Oost ²	-	7,4	7,1	7,1	7,2	7,1	7,1	7,1
12. Nootdorp-Centrum/West	7,0	7,1	6,9	6,6	7,0	6,9	6,8	6,9
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,1	7,0	6,7	7,0	6,7	7,1	7,2	7,0
14. Achter het Raadhuis	7,0	6,9	6,9	6,9	7,3	7,2	7,2	7,1
15. 's-Gravenhout	6,6	6,9	7,1	7,1	7,3	7,6	7,3	7,3
16. De Venen Oost ³	7,2	6,9	6,5	6,4	6,6	6,8	7,0	7,2
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	6,6	6,2
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	6,3	6,4	6,4	6,8	6,7
19. Buitengebied Nootdorp	-	7,5	7,8	7,7	7,7	7,2	7,5	7,5
20. Oud Delfgauw	7,2	7,0	7,1	7,2	7,5	7,1	7,2	6,8
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,1	7,2
22. Emerald Centrum ⁴	6,6	6,8	6,4	6,6	6,7	7,0	7,2	6,9
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,1	7,1
Totaal gemeente	7,0	7,1	6,9	6,9	7,0	7,1	7,1	7,1

Omgang inkomensgroepen

1-2
2-3
3-4
4-5
5-6
6-7
7-8
8-9
9-10

RIGO Research en Advies, 2019

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

GROEN Significant hoger dan gemeente totaal ▲ Significant hoger dan 2017

ROOD Significant lager dan gemeente totaal ▼ Significant lager dan 2017

De cijfers voor de afzonderlijke wijken liggen redelijk dicht bij elkaar. Er zijn enkele wijken die significant hoger of lager beoordeeld worden dan het gemeentelijk gemiddelde.

De bewoners van de wijken De Venen Centrum en Keijzershof Erven waarderen de mate van omgang tussen verschillende inkomensgroepen significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Zij krijgen respectievelijk een 6,2 en een 6,4. De wijken Pijnacker Noordpolder (7,8), Oude Leede/Zuidpolder (7,7) en in het Buitengebied Nootdorp (7,5) worden hoger beoordeeld dan het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van de voorgaande meting zijn geen significante verschillen zichtbaar.

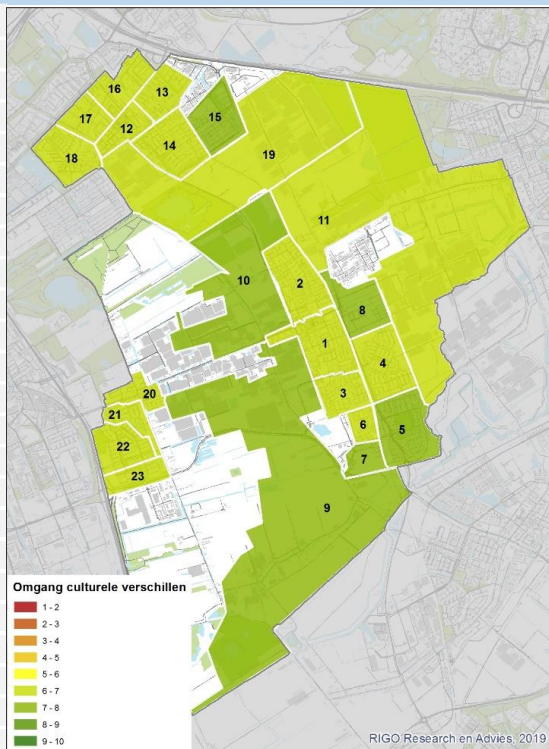
In totaal zijn er 21 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over de omgang tussen bewoners uit verschillende inkomensgroepen in de wijk. De meeste opmerkingen over dit

onderwerp worden geplaatst door mensen die de vraag moeilijk te beantwoorden vinden: *“Lastig te beoordelen, mijn inziens is er weinig verschil.”*

3.3 Omgang bewoners met verschillende culturele achtergronden

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp waarderen de mate waarin bewoners met verschillende culturele achtergronden prettig met elkaar omgaan gemiddeld met een 6,9. Daarmee is dit cijfer gelijk aan de score van 2017.

OMGANG CULTURELE GROEPEN	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,7	6,6	6,7	6,8	7,0	7,0	6,6	6,8
2. Pijnacker-Noord	5,8	6,4	6,3	6,6	6,3	6,7	6,6	6,8
3. Koningshof	6,8	6,9	6,7	6,7	6,9	7,0	6,7	7,0
4. Klapwijk	6,9	6,9	6,6	6,5	6,6	6,7	6,9	6,8
5. Tolhek	6,6	6,6	6,7	6,5	6,8	6,9	6,8	7,1
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	6,5	6,4	6,8	6,8	6,4
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	6,7	7,2
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	7,1	7,3
9. Oude Leede/Zuidpolder	6,5	7,2	6,7	6,9	7,1	6,9	7,5	7,3
10. Pijnacker Noordpolder	-	6,7	5,9	6,5	7,2	7,4	7,0	7,5
11. Pijnacker-Oost ²	-	6,7	6,5	6,1	6,2	6,9	6,5	6,6
12. Nootdorp-Centrum/West	6,6	6,8	6,5	6,1	6,9	6,6	6,4	6,6
13. Vrouwjeslant/Nieuweveen	6,6	6,9	6,4	6,8	6,4	6,8	6,7	6,7
14. Achter het Raadhuis	7,1	7,0	7,1	6,8	7,1	6,9	7,1	6,9
15. 's-Gravenhout	6,5	6,8	7,1	6,8	7,2	7,5	7,4	7,4
16. De Venen Oost ³	7,1	6,9	6,7	6,2	6,6	6,4	7,0	7,0
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	6,4	6,4
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	6,3	6,3	6,4	6,8	6,7
19. Buitengebied Nootdorp	-	7,1	6,9	6,8	6,6	6,6	6,9	7,0
20. Oud Delfgauw	6,5	6,7	6,7	6,8	7,1	6,9	6,9	6,6
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,0	7,0
22. Emerald Centrum ⁴	6,6	6,7	6,5	6,5	6,7	7,0	7,0	6,8
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	6,9	7,0
Totaal gemeente	6,6	6,8	6,6	6,6	6,7	6,8	6,9	6,9

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

GROEN

Significant hoger dan gemeente totaal

Significant hoger dan 2017

ROOD

Significant lager dan gemeente totaal

Significant lager dan 2017

De bewoners van de wijken Keijzershof Erven en De Venen Centrum beoordelen hun wijk op dit vlak het laagste met een 6,4. Zij scoren significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Daarnaast zijn er drie wijken die beduidend hoger scoren dan het gemeentelijk gemiddelde, dit zijn de wijken Pijnacker-Noordpolder (7,5), 's-Gravenhout (7,4) en Ackerswoude.

Ten opzichte van de voorgaande meting zijn er geen significante verschillen zichtbaar.

In totaal zijn er 48 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over de omgang van bewoners met verschillende culturele achtergronden in de wijk. De meeste opmerkingen over dit onderwerp worden geplaatst door mensen uit de wijken Klapwijk, De Venen Oost en De Venen Centrum. Een bewoner uit de wijk De Venen Centrum schrijft: *“De gezelligste straat, we zitten graag buiten na het avond eten met alle buurtjes. Nationaliteit is daarbij onbelangrijk echt heel gezellig.”*

3.4 Conclusies sociale woonomgeving

Binnen het thema sociale woonomgeving zijn in dit onderzoek drie aspecten uitgevraagd, namelijk de betrokkenheid van de bewoners en de omgang tussen bewoners met verschillende inkomens dan wel verschillende culturele achtergronden. Op alle drie de aspecten wordt de gemeente met een cijfer rond de 7 beoordeeld.

Wat betreft de sociale woonomgeving is er één wijk die er in positieve zin uitspringt, dat is de wijk Pijnacker Noordpolder. Op alle drie de sociale aspecten scoort deze wijk hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. De wijken Keijzershof Erven en De Venen Centrum krijgt daarentegen voor alle aspecten een beneden gemiddeld cijfer.

Ten opzichte van de voorgaande meting in 2017 zijn er geen significante verschillen zichtbaar.

4 Veiligheid

De veiligheid in de wijken is in dit onderzoek door de bewoners beoordeeld op basis van drie aspecten: overlast van (het gedrag van) anderen, de mate waarin criminaliteit aanwezig is en het veiligheidsgevoel van de bewoners. Per aspect worden de resultaten in dit hoofdstuk beschreven en vergeleken met de meting van 2017.

4.1 Overlast van (het gedrag van) anderen

Het aspect overlast van (het gedrag van) anderen, zoals geluidsoverlast van wijkbewoners en overlast van rondhangende jongeren, wordt door de bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp gemiddeld beoordeeld met een 7,1. Dit cijfer is nagenoeg gelijk aan de voorgaande meting.

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST

OVERLAST VAN PERSONEN	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,3	6,3	6,5	6,5	6,9	6,8	7,0	7,1
2. Pijnacker-Noord	7,2	6,9	7,1	7,2	7,1	7,2	6,9	7,3
3. Koningshof	7,2	7,2	6,6	7,1	7,5	7,3	7,3	7,3
4. Klapwijk	7,1	6,6	6,1	5,9	6,7	6,9	7,1	7,3
5. Tolhek	7,2	7,0	6,8	6,3	6,8	7,1	7,0	7,2
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	7,3	7,2	7,6	7,0	7,2
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	7,0	7,0
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	7,5	7,5
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,6	7,6	7,4	7,7	8,1	7,7	8,0	7,7
10. Pijnacker Noordpolder	-	7,6	7,7	7,7	8,1	8,2	8,0	7,9
11. Pijnacker-Oost ²	-	7,3	7,5	7,3	7,6	7,2	7,6	7,4
12. Nootdorp-Centrum/West	6,9	6,5	5,7	5,5	6,2	6,8	6,6	6,5
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,6	6,8	6,4	6,9	6,6	7,0	7,3	7,1
14. Achter het Raadhuis	7,0	7,0	7,0	7,0	7,4	7,4	7,5	7,4
15. 's-Gravenhout	6,6	6,9	6,9	6,9	7,2	7,5	7,1	7,6
16. De Venen Oost ³	7,5	6,0	6,3	6,1	6,6	7,0	7,0	6,9
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	6,6	6,1
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	6,1	6,5	6,2	6,9	6,8
19. Buitengebied Nootdorp	-	7,1	7,2	7,4	7,3	7,4	7,4	7,7
20. Oud Delfgauw	7,0	6,3	7,2	7,6	7,9	7,5	7,7	6,9
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	7,0	7,3
22. Emerald Centrum ⁴	7,3	6,6	6,4	6,2	6,5	7,3	7,0	7,0
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,0	6,8
Totaal gemeente	7,1	6,8	6,7	6,8	7,1	7,2	7,2	7,1

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk
⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

Overlast van personen

- 1-2
- 2-3
- 3-4
- 4-5
- 5-6
- 6-7
- 7-8
- 8-9
- 9-10

RIGO Research en Advies, 2019

GROEN Significant hoger dan gemeente totaal ▲ Significant hoger dan 2017
ROOD Significant lager dan gemeente totaal ▼ Significant lager dan 2017

De wijken Nootdorp-Centrum/West en De Venen Centrum worden op dit aspect door de bewoners significant lager beoordeeld dan het gemeentelijk gemiddelde. De wijken Oude Leede/Zuidpolder, Pijnacker-Noordpolder, 's-Gravenhout en het buitengebied Nootdorp scoren significant boven het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van de meting in 2017 wordt de wijk oud Delfgauw significant lager beoordeeld.

In totaal zijn er 93 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over overlast van (het gedrag van) anderen in de wijk. De meeste opmerkingen over dit onderwerp worden

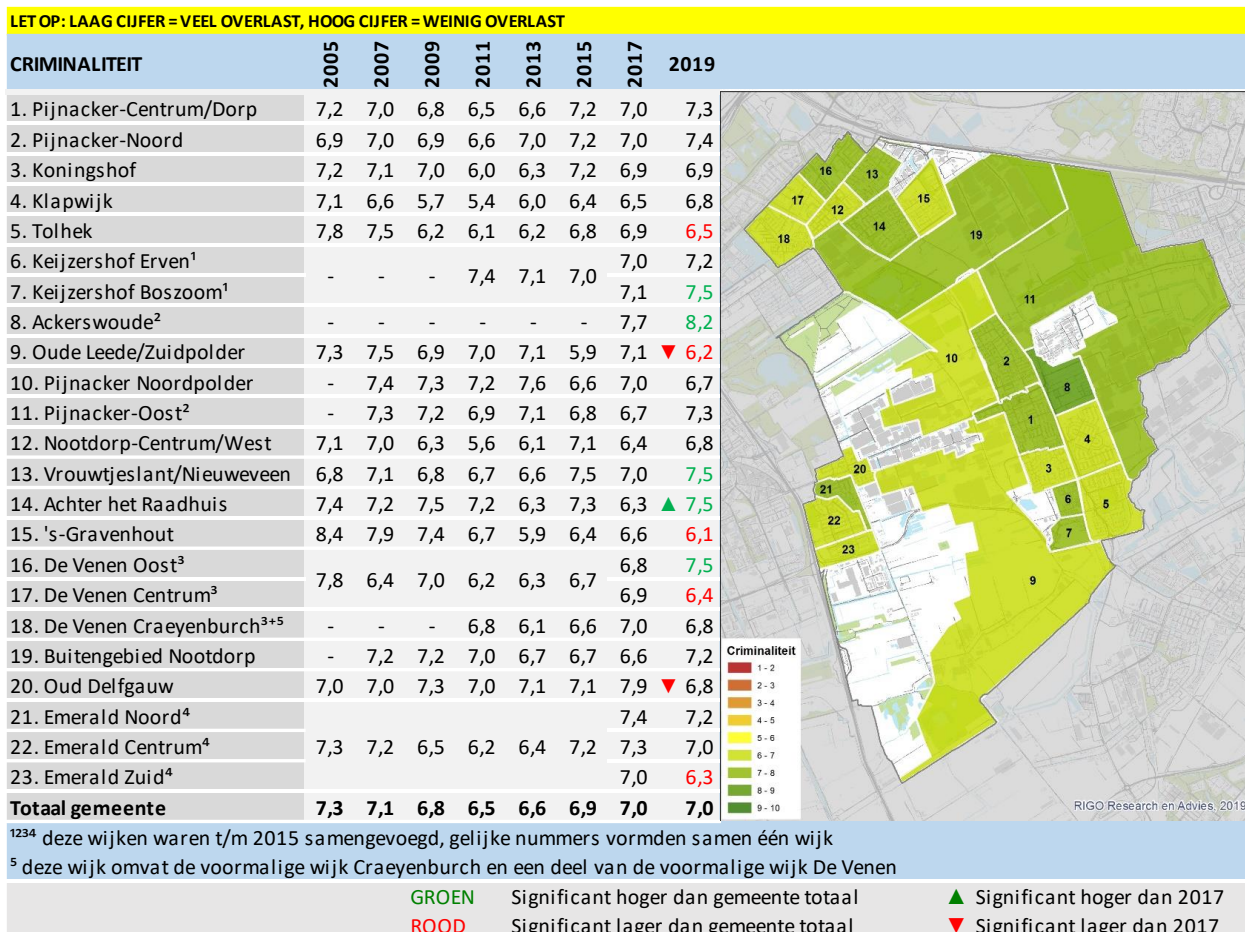
geplaatst door mensen uit de wijken Tolhek en De Venen Craeyenburch. Een bewoner uit de wijk Oud Delfgauw schrijft: “Naast ons huis is een speelpleintje dat 's nachts wel eens gebruikt wordt door jongeren, die laten rommel achter en soms geluidsoverlast.”

Onderwerpen die het vaakst genoemd zijn binnen dit thema zijn:

1	(Rondhangende) jongeren
2	Geluidsoverlast burelen
3a	BBQ/ houtkachels
3b	Geluidsoverlast honden

4.2 Criminaliteit

Het leefbaarheidsaspect criminaliteit wordt in de gemeente als geheel beoordeeld met een gemiddeld cijfer 7,0. Dit cijfer is gelijk aan de voorgaande meting.

In vijf wijken beoordelen de bewoners de criminaliteit in de wijk significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde. Dit betreft de wijken Tolhek, Oude Leede/Zuidpolder, 's-Gravenhout, De Venen Centrum en Emerald Zuid. Daarnaast beoordelen bewoners van vijf wijken de criminaliteit in de wijk significant hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Dit zijn

de wijken Keijzershof Boszoom, Ackerswoude, Vrouwtjeslant/Nieuweveen, Achter het Raadhuis en De Venen Oost.

Ten opzichte van de voorgaande meting scoren de wijken Oude Leede/Zuidpolder en Oud Delfgauw significant lager. De wijk Achter het Raadhuis scoort significant hoger dan in de voorgaande meting.

In totaal zijn er 51 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over criminaliteit in de wijk. Deze opmerkingen gaan met name over inbraak uit de auto of uit de woning. De meeste opmerkingen over dit onderwerp worden geplaatst door mensen uit de wijken Koningshof en 's-Gravenhout. Een bewoner uit de wijk 's-Gravenhout schrijft: *“Veel auto inbraken, pogingen woning inbraken. Ik ben zelf geen slachtoffer daarvan geweest.”*

4.3 Veiligheidsgevoel

Het veiligheidsgevoel wordt door de bewoners van Pijnacker-Nootdorp gemiddeld met een 7,7 gewaardeerd. Dit cijfer is nagenoeg gelijk aan het cijfer van de voorgaande meting.

VEILIGHEIDSGEVOEL	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,6	7,5	7,4	7,2	7,5	7,7	7,6	7,6
2. Pijnacker-Noord	7,1	7,5	7,2	7,2	7,3	7,4	7,6	7,6
3. Koningshof	7,9	7,6	7,3	7,1	7,4	7,2	7,5	7,7
4. Klapwijk	7,7	7,4	6,8	6,6	7,2	7,2	7,5	7,6
5. Tolhek	8,1	8,0	7,5	7,2	7,4	7,4	7,7	7,8
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	7,8	7,7	7,8	7,8	7,6
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	7,7	▲ 8,2
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	7,9	▲ 8,4
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,8	7,4	7,3	7,6	7,4	7,1	7,7	7,3
10. Pijnacker Noordpolder	-	7,8	7,4	7,4	7,8	6,6	7,5	7,5
11. Pijnacker-Oost ²	-	7,7	7,0	7,1	7,4	7,1	7,1	7,4
12. Nootdorp-Centrum/West	7,4	7,5	6,7	6,6	7,0	7,5	7,2	7,4
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,6	7,7	7,4	7,4	7,2	8,1	7,6	7,8
14. Achter het Raadhuis	7,8	8,0	7,7	7,8	7,3	7,8	7,5	8,0
15. 's-Gravenhout	8,2	8,0	7,8	7,8	7,5	7,8	7,8	7,8
16. De Venen Oost ³	7,9	7,4	7,3	6,9	7,2	7,4	7,4	7,8
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	7,4	7,1	7,3	7,4	7,6
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	7,8	7,6	7,3	7,2	7,2	7,4	7,5
19. Buitengebied Nootdorp	7,8	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7	7,9	7,4
20. Oud Delfgauw	-	-	-	-	-	-	7,9	7,9
21. Emerald Noord ⁴	7,4	7,8	7,5	7,1	7,0	7,8	7,9	7,9
22. Emerald Centrum ⁴	-	-	-	-	-	-	7,8	7,5
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal gemeente	7,7	7,7	7,4	7,3	7,3	7,5	7,6	7,7

RIGO Research en Advies, 2019

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk
⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

GROEN Significant hoger dan gemeente totaal ▲ Significant hoger dan 2017
ROOD Significant lager dan gemeente totaal ▼ Significant lager dan 2017

Er zijn drie wijken die significant hoger worden beoordeeld dan het gemeentelijk gemiddelde. Dit zijn de wijken Keijzershof Boszoom, Ackerswoude en Achter het Raadhuis. De eerste twee genoemde worden tevens significant hoger beoordeeld dan in de voorgaande meting in 2017.

De wijk Oude Leede/Zuidpolder krijgt van haar bewoners een significant lager cijfer (7,3) dan het gemeentelijk gemiddelde.

In totaal zijn er 31 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over criminaliteit in de wijk. De meeste opmerkingen over dit onderwerp worden geplaatst door mensen uit de wijken Pijnacker-Oost en De Venen Craeyenburch. De meerderheid van deze opmerkingen gaan over het ontbreken van voldoende verlichting: *“Achter bij mij in het achterpad. Geen verlichting vind ik eng als ik met de fiets in het gangetje kom, om in de tuin te komen met mijn fiets.”*

4.4 Conclusies veiligheid

De bewoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp hebben voor dit onderzoek hun oordeel mogen geven over de volgende veiligheidsaspecten: de overlast van (het gedrag) van andere personen, criminaliteit en het veiligheidsgevoel. Op alle aspecten scoort de gemeente een ruime voldoende.

Er zijn drie wijken die op twee veiligheidsaspecten hoger beoordeeld worden dan het gemeentelijk gemiddelde. Dit zijn de wijken Keijzershof Boszoom, Ackerswoude en Achter het Raadhuis. De wijken Oude Leede/Zuidpolder en De Venen Centrum vallen in negatieve zin het meest op, door op twee van de drie aspecten lager dan het gemeentelijk gemiddelde te scoren.

Ten opzichte van de voorgaande meting zijn er op wijkniveau enkele significante verschillen zichtbaar, zowel positief als negatief.

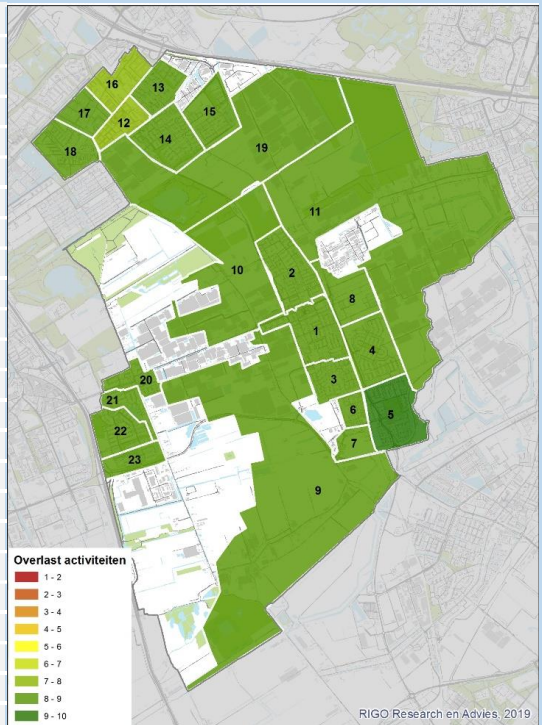
5 Ongenoegens

Om de ongenoegens in de gemeente Pijnacker-Nootdorp in kaart te brengen is in dit onderzoek een drietal aspecten beoordeeld door de bewoners. Dit zijn achtereenvolgens de overlast van activiteiten, vervuiling en verkeersoverlast. Deze ongenoegens kunnen storend werken en een negatieve invloed hebben op de ervaren leefbaarheid.

5.1 Overlast van activiteiten

Wat betreft de overlast van activiteiten kan gedacht kan worden aan overlast van horeca, evenementen, markten en dergelijke. De gemeente Pijnacker-Nootdorp scoort als geheel een 8,5 op overlast van activiteiten. Dit cijfer is hetzelfde als de meting in 2017.

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST								
OVERLAST ACTIVITEITEN	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	8,1	8,2	8,1	7,8	8,0	8,0	8,0	8,1
2. Pijnacker-Noord	8,0	7,9	8,6	8,2	7,7	7,7	8,1	8,2
3. Koningshof	8,8	8,9	8,9	8,8	8,5	8,8	8,8	8,8
4. Klapwijk	8,5	8,9	8,9	8,8	8,0	8,5	8,5	8,8
5. Tolhek	8,9	8,9	9,0	8,9	8,3	8,7	9,0	9,1
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	8,9	8,4	8,6	8,6	8,6
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	8,7	8,7
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	8,5	8,6
9. Oude Leede/Zuidpolder	8,8	8,8	8,7	9,2	8,7	9,0	8,9	8,7
10. Pijnacker Noordpolder	-	8,7	8,4	8,3	8,2	8,8	8,2	8,9
11. Pijnacker-Oost ²	-	8,4	8,5	8,6	8,5	8,7	8,5	8,6
12. Nootdorp-Centrum/West	8,1	7,9	7,4	7,4	7,7	7,8	7,5	7,6
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,6	8,1	7,8	8,0	7,8	8,5	8,6	8,6
14. Achter het Raadhuis	8,2	8,4	8,5	8,6	8,2	8,6	8,7	8,4
15. 's-Gravenhout	8,8	8,8	8,7	8,8	8,2	8,7	8,5	8,7
16. De Venen Oost ³	8,3	8,3	8,5	8,6	8,0	8,7	8,5	8,0
17. De Venen Craeyenburch ³	-	-	-	8,8	7,9	8,2	8,6	8,4
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	7,9	8,0	8,1	8,2	8,2	8,0	8,3
19. Buitengebied Nootdorp	8,8	8,9	8,9	8,8	8,3	8,6	8,9	8,1
20. Oud Delfgauw	-	-	-	-	-	-	8,5	8,8
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	8,5	8,8
22. Emerald Centrum ⁴	8,4	8,4	8,5	8,4	8,2	8,6	8,5	8,5
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	8,8	8,5
Totaal gemeente	8,3	8,5	8,5	8,5	8,2	8,5	8,5	8,5

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

GROEN

Significant hoger dan gemeente totaal

▲

Significant hoger dan 2017

ROOD

Significant lager dan gemeente totaal

▼

Significant lager dan 2017

De cijfers van de wijken liggen relatief dicht bij elkaar. Twee wijken scoren significant hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Dit zijn de wijken Tolhek (9,1) en Emerald Noord (8,8). In de wijken De Venen Oost en Nootdorp-Centrum/West beoordelen de wijkbewoners de overlast van activiteiten significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van de voorgaande meting in 2017 wordt de wijk Oud Delfgauw significant lager beoordeeld.

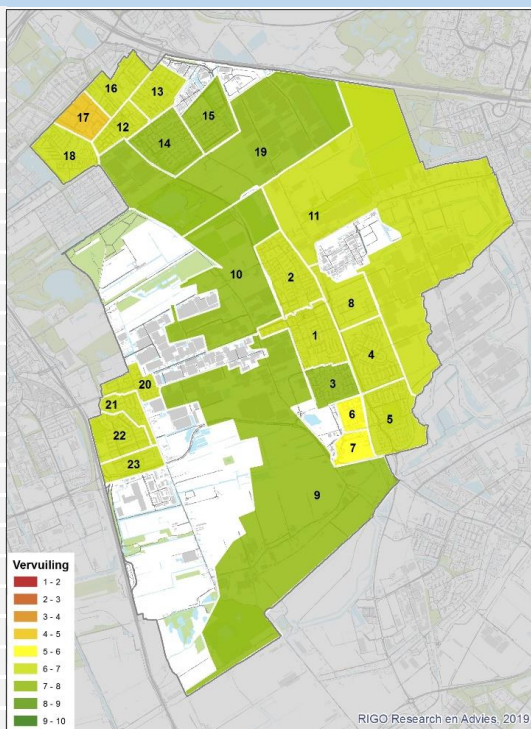
In totaal zijn er 36 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over overlast van activiteiten in de wijk. De meeste opmerkingen over dit onderwerp worden geplaatst door mensen uit de wijken Pijnacker-Centrum/Dorp en De Venen Oost. Een bewoner van De

Venen Oost schrijft: *“Toch wel veel activiteiten in de RKDEO-kantine in het weekend en met name de avonden.”*

5.2 Vervuiling

Onder het aspect vervuiling is aan de bewoners gevraagd in welke mate zij overlast ervaren van zwerfvuil, stank, verkeerd geplaatste vuilnis, ongedierte en hondenpoep. Het gemeentelijk gemiddelde op dit aspect scoort een 6,5. Dit cijfer is nagenoeg gelijk aan de voorgaande meting.

LET OP: LAAG CIJFER = VEEL OVERLAST, HOOG CIJFER = WEINIG OVERLAST								
VERVUILING	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	6,4	6,2	6,1	6,4	6,7	6,4	6,4	6,6
2. Pijnacker-Noord	6,6	6,4	6,2	6,6	6,6	6,7	6,8	6,4
3. Koningshof	7,3	7,0	6,5	7,0	7,0	7,3	7,2	7,1
4. Klapwijk	6,7	6,9	6,8	6,4	6,7	6,9	6,8	6,6
5. Tolhek	5,9	6,6	5,8	6,4	6,2	6,8	6,5	6,6
6. Keijzershof Erven ¹							5,7	5,4
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	5,8	5,4	5,9	5,0	▲ 6,0
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	6,5	6,5
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,0	7,1	6,7	7,1	7,5	7,3	7,6	7,1
10. Pijnacker Noordpolder	-	7,1	7,2	7,4	7,7	7,2	7,6	7,8
11. Pijnacker-Oost ²	-	6,6	6,1	6,4	6,8	6,9	6,4	6,9
12. Nootdorp-Centrum/West	6,6	6,9	6,2	5,9	6,4	6,6	6,5	6,4
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	6,5	6,6	5,7	6,2	6,4	6,9	6,9	6,8
14. Achter het Raadhuis	6,9	6,8	6,6	7,0	7,0	7,3	7,4	7,3
15. 's-Gravenhout	5,8	5,8	6,7	7,2	7,0	7,4	7,4	7,1
16. De Venen Oost ³	6,8	6,2	5,7	5,9	5,3	5,8	6,5	6,6
17. De Venen Centrum ³							5,1	4,8
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	5,5	5,5	5,5	6,0	6,1
19. Buitengebied Nootdorp	-	6,9	7,2	7,3	7,2	6,7	6,7	7,2
20. Oud Delfgauw	6,2	6,9	6,2	6,7	6,5	6,9	7,4	6,5
21. Emerald Noord ⁴							6,3	6,6
22. Emerald Centrum ⁴	6,1	5,8	5,4	5,6	5,6	6,8	6,7	6,4
23. Emerald Zuid ⁴							6,9	6,2
Totaal gemeente	6,6	6,6	6,3	6,5	6,5	6,7	6,6	6,5

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen

GROEN

Significant hoger dan gemeente totaal

▲ Significant hoger dan 2017

ROOD

Significant lager dan gemeente totaal

▼ Significant lager dan 2017

Wat betreft het aspect vervuiling scoren zes wijken binnen de gemeente significant hoger dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. De wijken Keijzershof Erven en De Venen Centrum worden beiden significant lager beoordeeld dan 2017.

Ten opzichte van de voorgaande meting wordt de wijk Keijzershof Boszoom significant hoger beoordeeld.

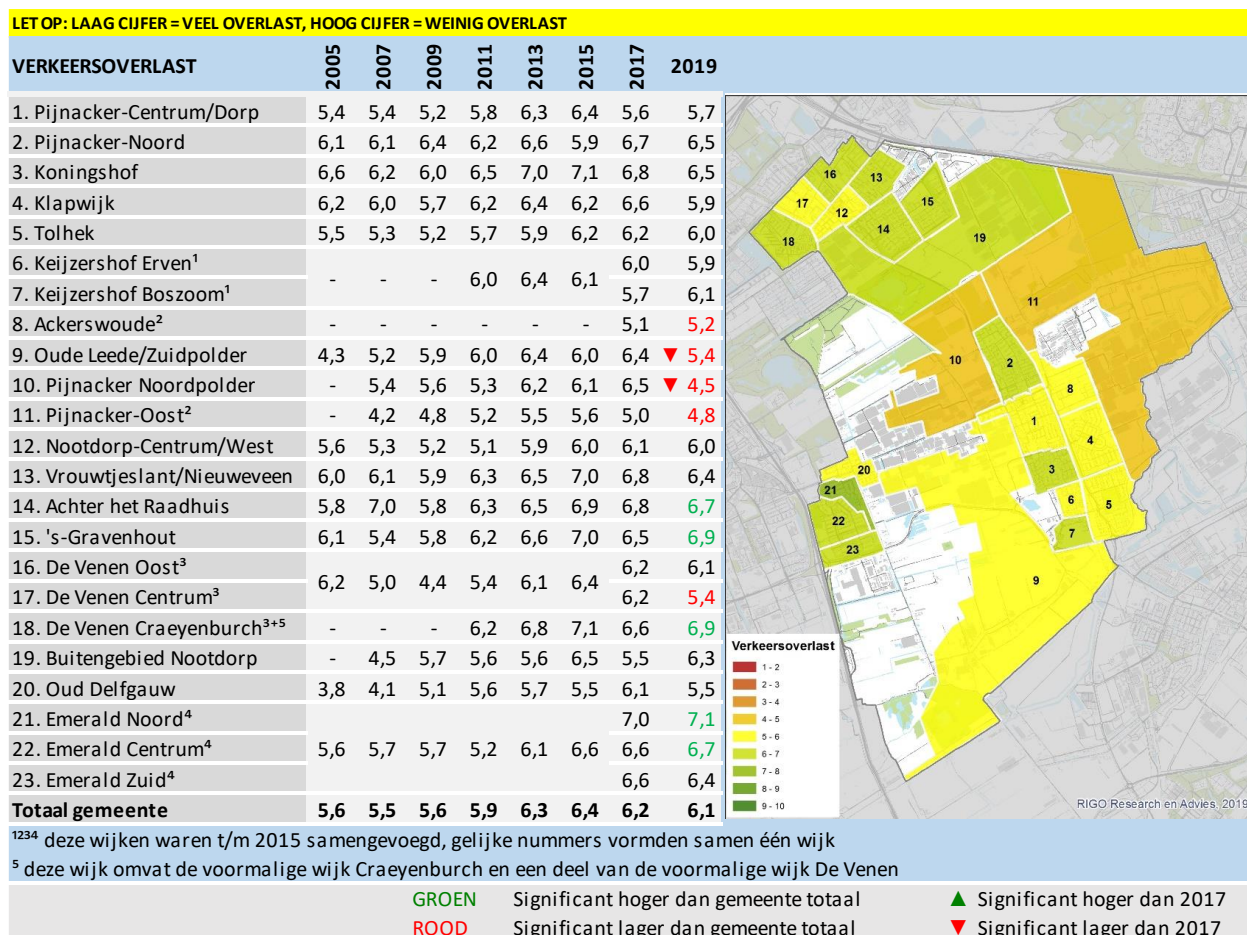
In totaal zijn er 288 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over vervuiling in de wijk. De meeste opmerkingen over dit onderwerp worden geplaatst door mensen uit de wijken Pijnacker Noordpolder en De Venen Centrum. Een bewoner van De Venen Centrum schrijft: *“Er wordt zeer asociaal omgegaan met afval; het wordt gewoon neergegooid wanneer de eerste container vol is, er wordt niet meer naar de tweede gekeken. Ook winkelwagens worden meegenomen en hier achtergelaten.”*

De top 3 van de genoemde onderwerpen binnen het thema vervuiling ziet er als volgt uit:

1	Overlast afvalinzameling
2	Hondenpoep
3	Zwerfvuil

5.3 Verkeersoverlast

Wat betreft de overlast van verkeer is aan de bewoners gevraagd in welke mate zij overlast ervaren van bijvoorbeeld verkeersdrukke, verkeersgeluiden en rij- en parkeergedrag. De bewoners van Pijnacker-Nootdorp beoordelen de verkeersoverlast gemiddeld met een 6,1. Dit cijfer is nagenoeg vergelijkbaar met het cijfer uit 2017.

De bewoners van de wijken Ackerswoude, Oude Leede/Zuidpolder, Pijnacker Noordpolder, Pijnacker-Oost en De Venen Centrum beoordelen de verkeersoverlast in hun wijk significant lager dan het gemeentelijk gemiddelde. In de wijken Emerald Noord, Emerald Centrum, De Venen Craeyenburch, 's-Gravenhout en Achter het Raadhuis wordt dit aspect significant hoger beoordeeld dan het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van de meting in 2017 worden de wijken Oude Leede/Zuidpolder en Pijnacker Noordpolder significant lager beoordeeld door de bewoners.

In totaal zijn er 432 bewoners die een opmerking hebben geplaatst over verkeersoverlast in de wijk. De meeste opmerkingen over dit onderwerp worden geplaatst door mensen uit de wijken Pijnacker-Oost en Nootdorp-Centrum/West. Een bewoner uit Pijnacker-Oost schrijft: *“Er wordt hier vaak veel te hard gereden.”*

De top 3 van de genoemde onderwerpen binnen dit thema ziet er als volgt uit:

1	Onvoldoende parkeerplekken en parkeergedrag
2	Te hard rijden
3	Overlast vrachtverkeer

5.4 Conclusies ongenoegens

In dit onderzoek is aan de bewoners van Pijnacker-Nootdorp gevraagd hun oordeel te geven over drie vormen van ongenoegens; de mate van overlast van activiteiten, vervuiling en verkeer. Over het algemeen krijgt de gemeente op deze aspecten een goede beoordeling.

De wijk De Venen Centrum is de enige wijk die op twee aspecten beneden gemiddeld beoordeeld wordt door de bewoners. Daarnaast zijn er een drietal wijken die op twee van de drie aspecten boven gemiddeld scoren. Dit zijn de wijken Achter het Raadhuis, 's-Gravenhout en Emerald Noord.

Zowel op gemeente- als op wijkniveau zijn er met betrekking tot ongenoegens geen betekenisvolle ontwikkelingen te zien ten opzichte van twee jaar geleden.

Op het aspect verkeersoverlast hebben twee wijken een significant lagere beoordeling dan in 2017.

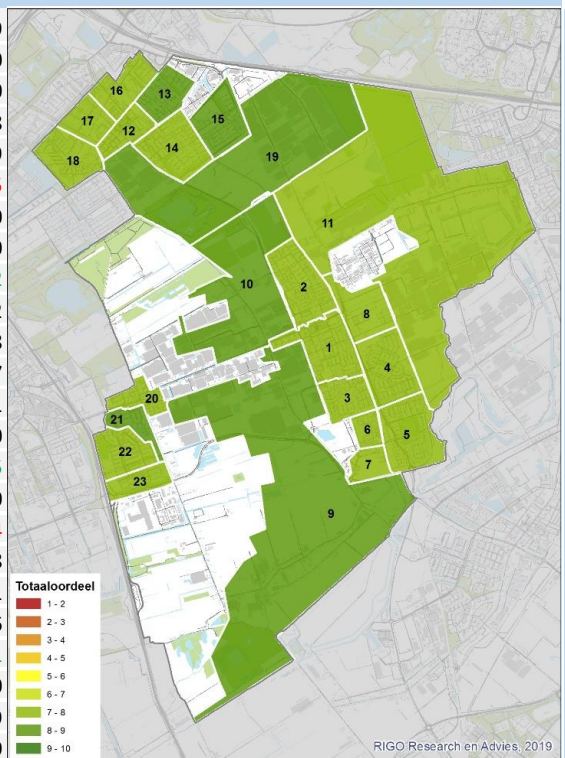
6 Totaaloordeel

Naast de afzonderlijke leefbaarheidsaspecten is aan de bewoners gevraagd een totaalcijfer voor de leefbaarheid in de eigen wijk te geven. In dit hoofdstuk komen deze resultaten aan bod en wordt een totaaloverzicht gegeven van de scores per wijk voor alle leefbaarheidsaspecten.

6.1 Totaaloordeel

De bewoners van Pijnacker-Nootdorp waarderen hun wijk gemiddeld met een 7,9. Dit geeft aan dat de inwoners over het algemeen prettig wonen in hun wijk. Dit cijfer is gelijk aan de voorgaande twee metingen.

TOTAALoordeel	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,6	8,4	7,7	7,7	7,9	8,2	7,9	7,9
2. Pijnacker-Noord	7,4	7,7	7,3	7,7	7,5	7,8	7,8	8,0
3. Koningshof	7,9	7,8	7,8	7,7	8,0	8,1	8,1	8,0
4. Klapwijk	7,6	7,8	7,5	7,4	7,5	7,8	7,9	7,8
5. Tolhek	7,5	7,5	7,4	7,6	7,7	7,7	8,1	7,9
6. Keijzershof Erven ¹	-	-	-	7,4	7,3	7,6	7,8	7,5
7. Keijzershof Boszoom ¹	-	-	-	-	-	-	7,6	8,0
8. Ackerswoude ²	-	-	-	-	-	-	7,6	8,0
9. Oude Leede/Zuidpolder	7,8	8,0	7,9	8,1	8,2	8,1	8,2	8,2
10. Pijnacker Noordpolder	-	8,0	7,8	7,7	8,0	8,2	8,4	8,2
11. Pijnacker-Oost ²	-	7,6	7,6	7,5	7,9	7,7	7,7	7,8
12. Nootdorp-Centrum/West	7,5	7,6	7,4	7,4	7,4	7,8	7,9	7,7
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,6	8,5	7,6	8,0	7,6	8,1	8,1	8,1
14. Achter het Raadhuis	7,9	8,0	7,9	8,1	8,1	8,1	8,4	8,0
15. 's-Gravenhout	7,6	7,5	8,1	8,1	8,2	8,3	8,3	8,5
16. De Venen Oost ³	7,9	7,5	7,3	7,2	7,5	7,7	7,9	8,0
17. De Venen Centrum ³	-	-	-	-	-	-	7,6	7,4
18. De Venen Craeyenburch ³⁺⁵	-	-	-	7,3	7,2	7,6	7,6	7,8
19. Buitengebied Nootdorp	-	8,0	7,9	7,9	8,2	7,8	7,9	8,1
20. Oud Delfgauw	7,2	7,7	7,6	7,7	8,0	7,7	8,2	7,6
21. Emerald Noord ⁴	-	-	-	-	-	-	8,0	8,1
22. Emerald Centrum ⁴	7,5	7,8	7,6	7,5	7,5	7,9	7,9	8,0
23. Emerald Zuid ⁴	-	-	-	-	-	-	7,9	7,9
Totaal gemeente	7,6	7,8	7,6	7,7	7,7	7,9	7,9	7,9

¹²³⁴ deze wijken waren t/m 2015 samengevoegd, gelijke nummers vormden samen één wijk.

⁵ deze wijk omvat de voormalige wijk Craeyenburch en een deel van de voormalige wijk De Venen.

GROEN

Significant hoger dan gemeente totaal

▲

Significant hoger dan 2017

ROOD

Significant lager dan gemeente totaal

▼

Significant lager dan 2017

De cijfers van de wijken liggen relatief dicht bij elkaar. Een paar positieve uitzonderingen hierin zijn de wijken Oude Leede/Zuiderpolder, 's-Gravenhout en Emerald Noord. Deze drie wijken scoren significant hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. De wijken Keijzershof Erven en De Venen Centrum worden door hun inwoners lager beoordeeld dan het gemeentelijke gemiddelde.

Ten opzichte van de voorgaande meting in 2017 worden de wijken Achter het Raadhuis en Oud Delfgauw significant lager beoordeeld.

In totaal hebben 15 bewoners een opmerking geplaatst bij het totaaloordeel. Dit zijn over het algemeen positieve opmerkingen. Een bewoner uit de wijk Keijzershof erven geeft aan: *“Algemene opmerking: Fijn, veilig, prettig wonen. Ik ben tevreden als inwoner.”*

6.2 Totaaloverzicht

In onderstaande tabel wordt het totaaloverzicht weergegeven van de gemiddelde cijfers van 2017 per wijk voor alle bevraagde leefbaarheidsaspecten. Het totaaloordeel per wijk laat positieve cijfers zien, waardoor er mag worden geconcludeerd dat de inwoners van Pijnacker-Nootdorp naar alle waarschijnlijkheid prettig wonen en leven binnen de gemeente. Als totaaloordeel scoort de gemeente een 7,9 en de scores van de wijken afzonderlijk lopen van een 7,5 voor Keijzershof Erven tot een 8,5 voor 's-Gravenhout.

Inwoners van de gemeente ervaren weinig overlast door activiteiten (8,5). Met name de wijk Tolhek springt er uit met een 9,1 op dit aspect. De Venen Oost en Nootdorp-Centrum/West scoren juist lager dan gemiddeld op dit vlak.

Op het aspect speelvoorzieningen laat een wisselende indruk achter bij de inwoners. In negen wijken zijn de bewoners meer tevreden over de speelvoorzieningen dan in de gemeente als geheel en zes wijken scoren op dit aspect juist lager dan het gemeentelijk gemiddelde.

Een paar wijken, zoals Achter het Raadhuis en Emerald Noord, scoren over het algemeen hoger dan gemiddeld. Er is één wijk die op maar liefst tien van de vijftien leefbaarheidsaspecten hoger scoort dan gemiddeld: 's-Gravenhout. Alleen wat betreft criminaliteit wordt de wijk minder goed gewaardeerd dan het gemeentelijk gemiddelde.

De Venen Centrum scoort op negen leefbaarheidsaspecten minder goed, dit betreffen met name de sociale aspecten zoals betrokkenheid van de inwoners met de wijk en vervuiling. De algemene voorzieningen worden in deze wijk wel beter gewaardeerd dan het gemeentelijk gemiddelde.

Ten opzichte van voorgaande meting zijn er vier significant hogere cijfers en negen significant lagere cijfers uitgedeeld door de bewoners van Pijnacker-Nootdorp.

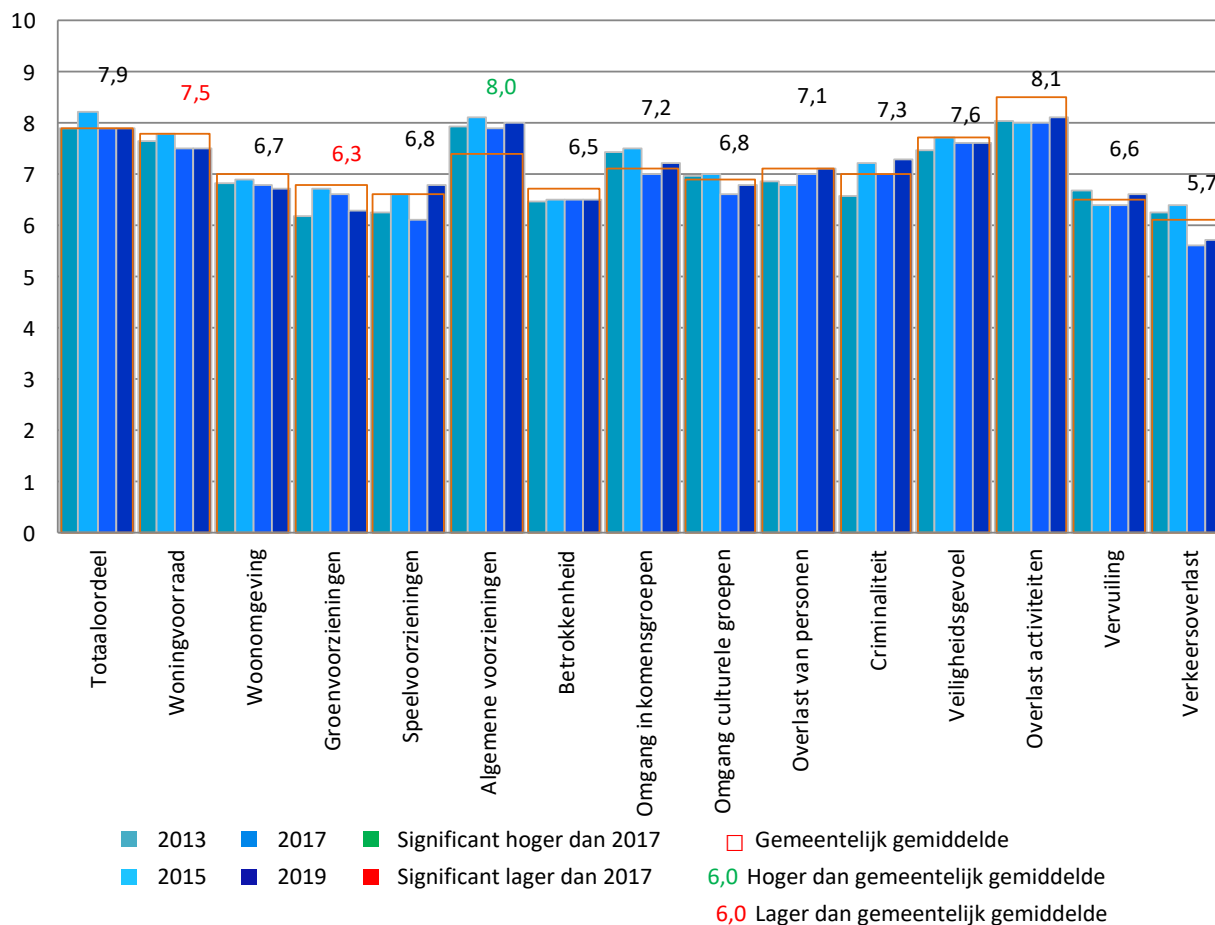
figuur 6-1 Totaaloverzicht

	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang culturele groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervuiling	Verkeer soverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,9	7,5	6,7	6,3	6,8	8,0	6,5	7,2	6,8	7,1	7,3	7,6	8,1	6,6	5,7
2. Pijnacker-Noord	8,0	7,3	7,3	6,8	6,9	7,5	6,4	7,0	6,8	7,3	7,4	7,6	8,2	6,4	6,5
3. Koningshof	8,0	7,5	7,0	6,7	7,2	7,4	7,2	7,1	7,0	7,3	6,9	7,7	8,8	7,1	6,5
4. Klapwijk	7,8	7,4	6,7	7,0	7,1	6,4	6,9	7,0	6,8	7,3	6,8	7,6	8,8	6,6	5,9
5. Tolhek	7,9	7,8	7,3	7,0	7,1	7,6	6,3	6,9	7,1	7,2	6,5	7,8	9,1	6,6	6,0
6. Keijzershof Erven	7,5	7,6	6,9	6,3	6,9	7,7	6,1	6,4	6,4	7,2	7,2	7,6	8,6	5,4	5,9
7. Keijzershof Boszoom	8,0	8,2	7,1	6,5	6,6	7,8	6,5	7,2	7,2	7,0	7,5	8,2	8,7	6,0	6,1
8. Ackerswoude	8,0	8,3	6,4	5,9	5,6	7,3	7,2	7,4	7,3	7,5	8,2	8,4	8,6	6,5	5,2
9. Oude Leede/Zuidpolder	8,2	7,8	6,6	6,9	5,6	6,4	7,7	7,7	7,3	7,7	6,2	7,3	8,7	7,1	5,4
10. Pijnacker Noordpolder	8,2	8,3	6,5	6,5	4,7	7,2	7,7	7,8	7,5	7,9	6,7	7,5	8,9	7,8	4,5
11. Pijnacker-Oost	7,8	7,7	5,6	6,6	3,6	5,9	6,6	7,1	6,6	7,4	7,3	7,4	8,6	6,9	4,8
12. Nootdorp-Centrum/West	7,7	7,3	6,4	6,7	6,0	7,9	6,3	6,9	6,6	6,5	6,8	7,4	7,6	6,4	6,0
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	8,1	7,5	7,5	7,3	7,4	7,6	6,7	7,0	6,7	7,1	7,5	7,8	8,6	6,8	6,4
14. Achter het Raadhuis	▼ 8,0	7,8	7,4	7,4	7,5	7,6	6,5	7,1	6,9	7,4	7,5	8,0	8,4	7,3	6,7
15. s-Gravenhout	8,5	8,5	7,9	7,4	7,6	7,5	7,1	7,3	7,4	7,6	6,1	7,8	8,7	7,1	6,9
16. De Venen Oost	8,0	7,9	7,1	6,9	6,5	8,0	6,3	7,2	7,0	6,9	7,5	7,8	8,0	6,6	6,1
17. De Venen Centrum	7,4	7,4	6,8	6,8	6,5	8,1	5,6	6,2	6,4	6,1	6,4	7,4	8,5	4,8	5,4
18. De Venen Craeyenburch	7,8	7,8	7,4	7,1	6,9	7,5	6,4	6,7	6,7	6,8	6,8	7,6	8,4	6,1	6,9
19. Buitengebied Nootdorp	8,1	7,8	6,7	6,5	5,3	7,1	7,1	7,5	7,0	7,7	7,2	7,5	8,3	7,2	6,3
20. Oud Delfgauw	▼ 7,6	7,2	6,7	▼ 6,4	6,9	6,8	6,6	6,8	6,6	▼ 6,9	▼ 6,8	7,4	▼ 8,1	6,5	5,5
21. Emerald Noord	8,1	8,0	7,4	7,1	7,3	7,7	6,9	7,2	7,0	7,3	7,2	7,9	8,8	6,6	7,1
22. Emerald Centrum	8,0	8,0	7,4	7,0	7,1	7,5	6,7	6,9	6,8	7,0	7,0	7,9	8,5	6,4	6,7
23. Emerald Zuid	7,9	8,0	7,3	6,8	7,1	7,4	6,7	7,1	7,0	6,8	6,3	7,5	8,5	6,2	6,4
Totaal gemeente	7,9	7,8	7,0	6,8	6,6	7,4	6,7	7,1	6,9	7,1	7,0	7,7	8,5	6,5	6,1

7 Wijkprofielen

In dit laatste hoofdstuk wordt per wijk een beschrijving gegeven van de leefbaarheid. Per onderdeel wordt bovenaan de staafdiagrammen het cijfer van de laatste meting vermeldt. Een gekleurd cijfer (rood of groen) geeft aan dat de score afwijkt van het gemeentelijk gemiddelde. Wanneer het cijfer **rood** is gekleurd, is het cijfer lager dan het gemiddelde op dit aspect. Een **groene** kleur geeft aan dat de score hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde. Bij elke wijk is tevens het gemeentelijk gemiddelde weergegeven in de figuur. Wanneer de staven rood of groen gekleurd zijn, houdt dit in dat het desbetreffende aspect significante ontwikkelingen laat zien ten opzichte van de vorige meting in 2017.

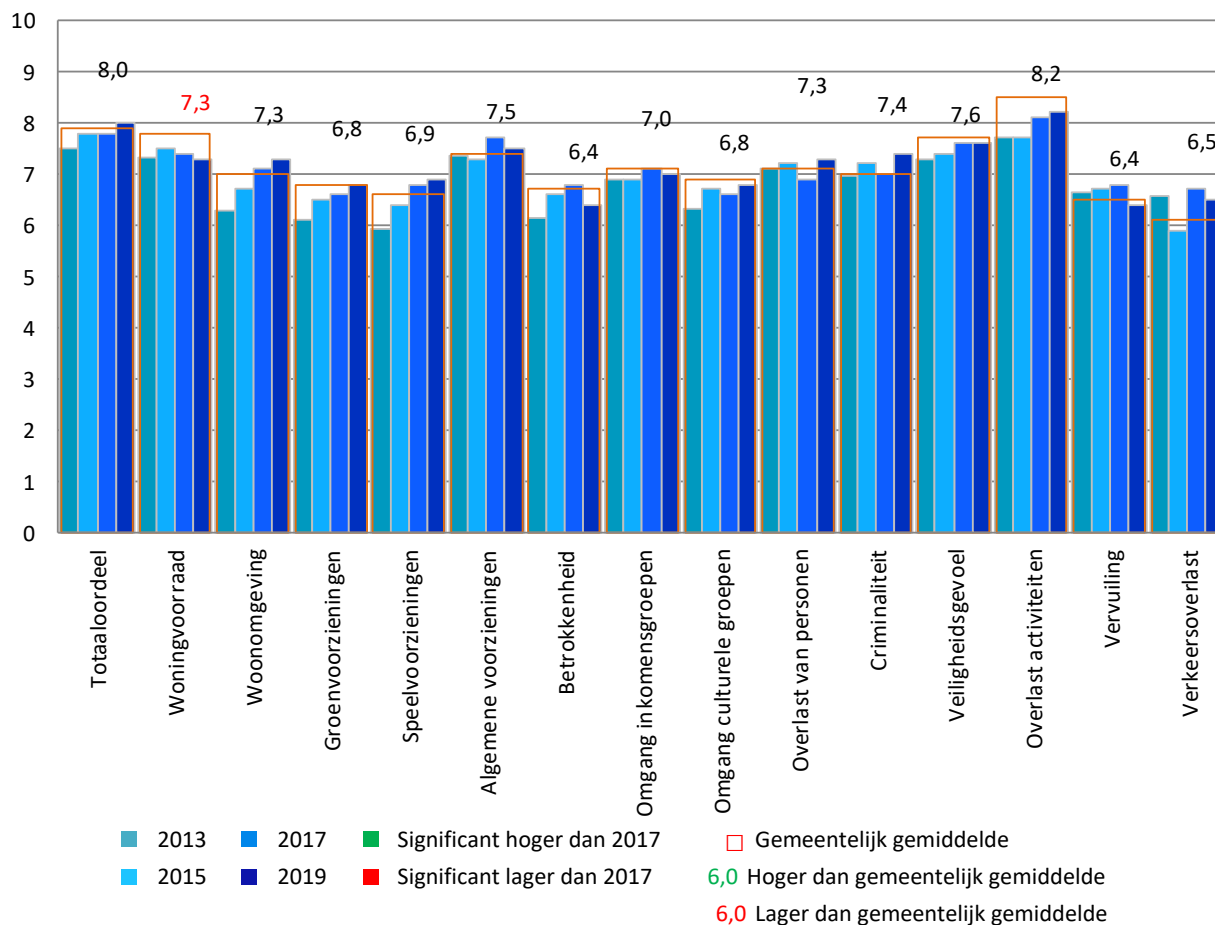
7.1 Pijnacker-Centrum/dorp

In de wijk Pijnacker-Centrum/Dorp geven de bewoners een totaalcijfer van een 7,9 voor de leefbaarheid in de wijk. Dit cijfer komt overeen met het gemiddelde van de gemeente Pijnacker-Nootdorp als geheel. Wat opvalt, is dat de wijkbewoners de algemene voorzieningen in de wijk waarderen met een 8,0. Dit cijfer is daarmee hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. De groenvoorzieningen in Pijnacker-Centrum/dorp worden door de bewoners daarentegen minder goed beoordeeld. Op dat aspect scoort de wijk namelijk met een 6,3 lager dan gemiddeld. Ook over de woningvoorraad zijn de bewoners minder tevreden dan gemiddeld in de gemeente.

Wanneer er wordt vergeleken met de vorige meting uit 2017, zijn er geen significante veranderingen waarneembaar in de waardering van de verschillende leefbaarheidsaspecten.

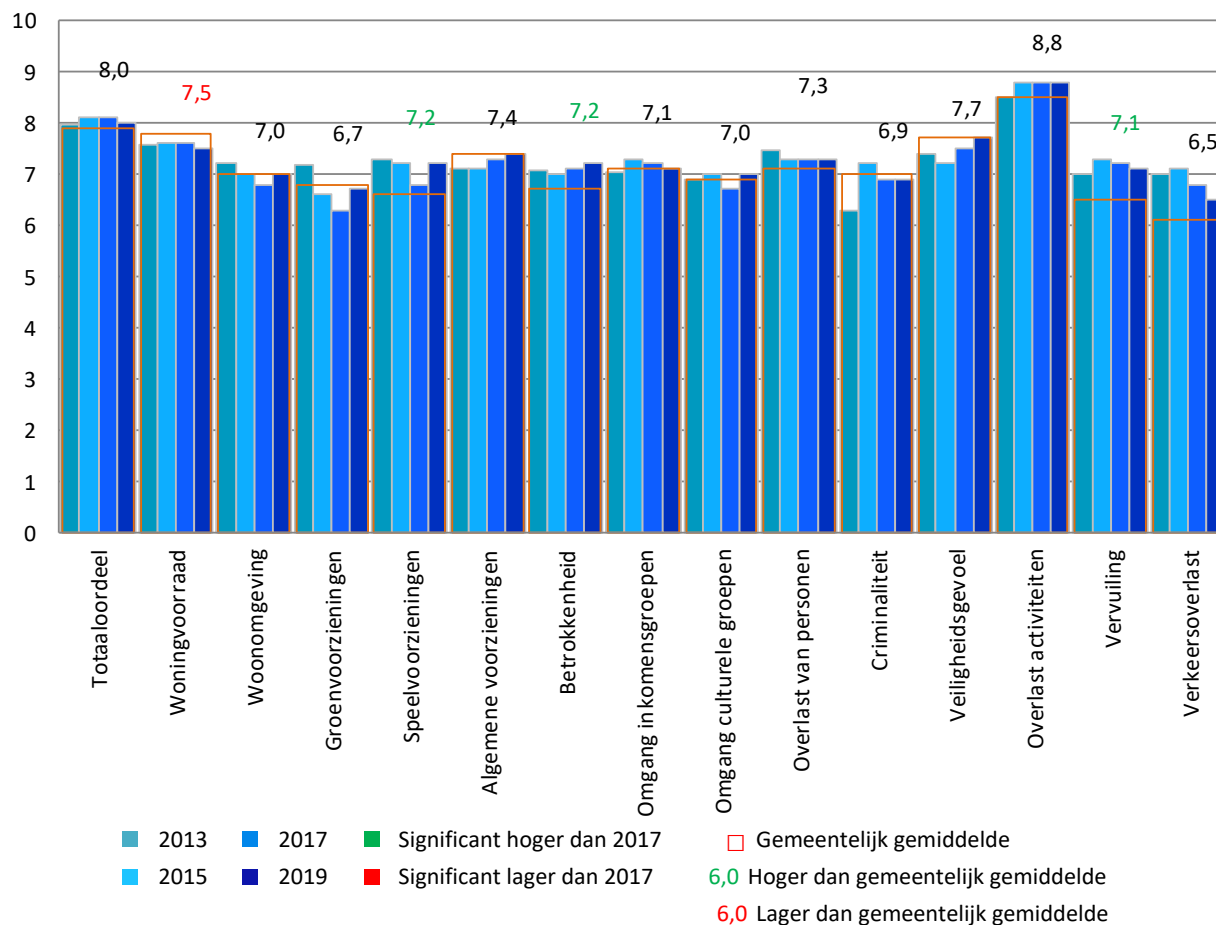
7.2 Pijnacker-Noord

De bewoners van de wijk Pijnacker-Noord beoordelen de leefbaarheid in hun wijk gemiddeld met een 8,0. Dit is iets hoger dan de voorgaande jaren en komt overeen met het gemeentelijk gemiddelde. Op alle aspecten scoort de wijk ongeveer gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde. Alleen de woningvoorraad wordt minder goed beoordeeld met een 7,3. Dit cijfer ligt lager dan in de gemeente als geheel.

Geen van de leefbaarheidsaspecten in deze wijk scoren significant anders wanneer deze worden vergeleken met de metingen uit 2017.

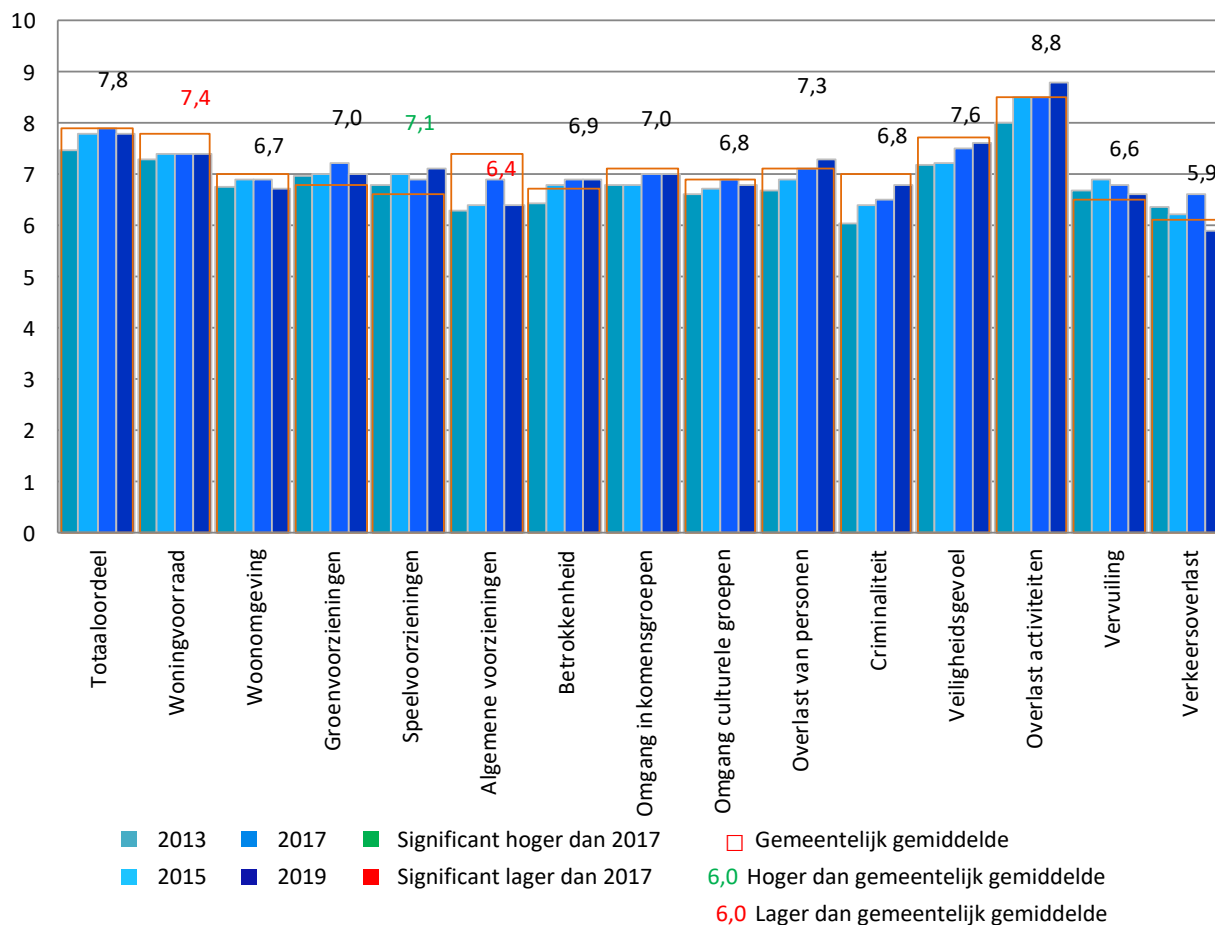
7.3 Koningshof

In de wijk Koningshof wordt door de bewoners een totaaloordeel gegeven van een 8,0 en scoort daarmee gelijk aan het gemiddelde van de gemeente Pijnaker-Nootdorp. Op een paar aspecten scoort de wijk beduidend beter dan het gemeentelijk gemiddelde. Zo waarden de bewoners de speelvoorzieningen in de wijk en de betrokkenheid van de bewoners in de wijk hoger met een 7,2. De bewoners ervaren daarnaast minder vervuiling in Koningshof dan het gemiddelde van de gemeente als geheel, met een cijfer van een 7,1.

Als we het cijfer voor Koningshof vergelijken met het cijfer dat de wijk in 2017 toebedeeld kreeg, zien we geen betekenisvolle verschillen.

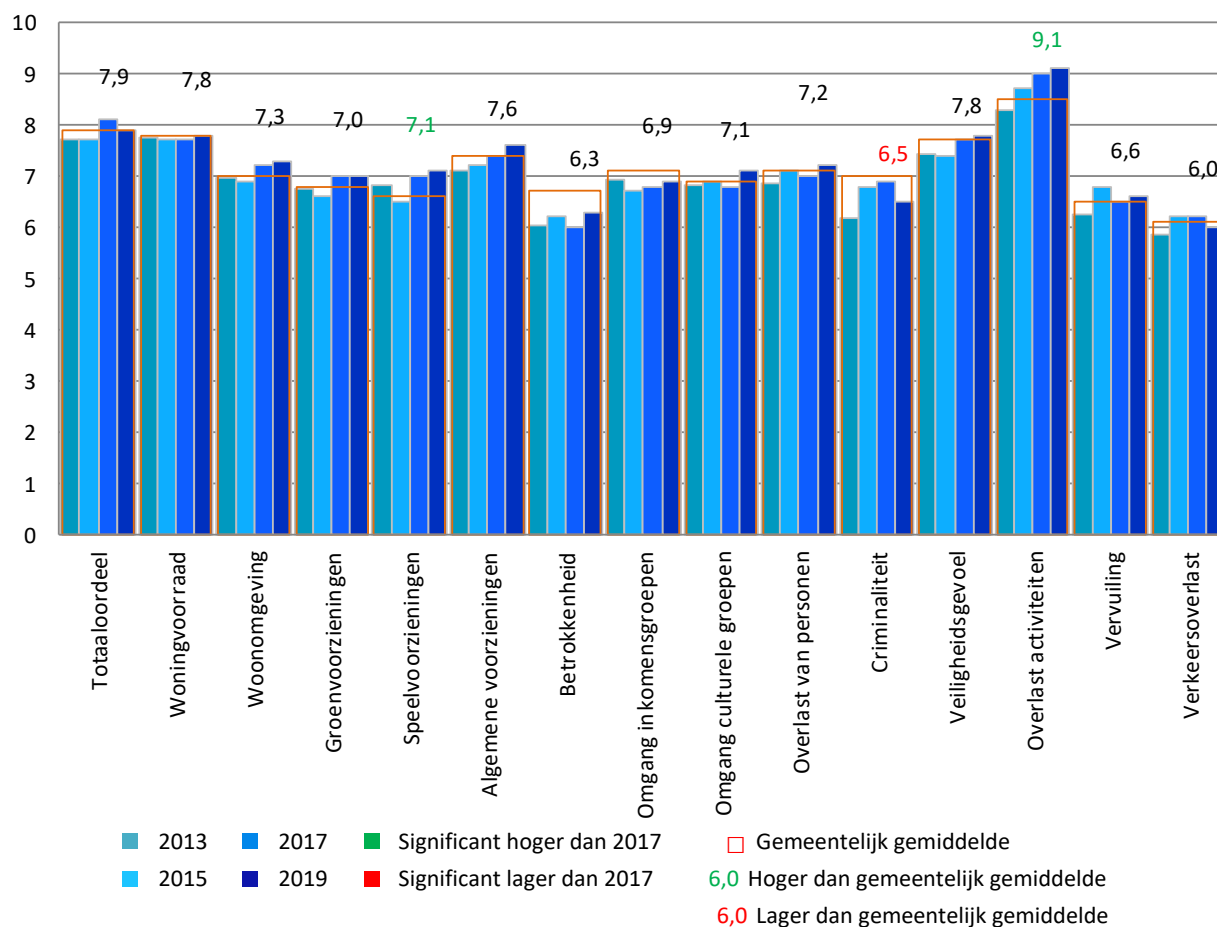
7.4 Klapwijk

Met een totaalcijfer van een 7,8 scoort Klapwijk vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde (7,9). De cijfers variëren van een 8,8 voor overlastactiviteiten tot een 5,9 voor verkeersoverlast. De aspecten woningvoorraad en de algemene voorzieningen in de wijk scoren lager dan het gemeentelijk gemiddelde met respectievelijk een 7,4 en 6,4. De speelvoorzieningen worden juist beter gewaardeerd dan het gemeentelijk gemiddelde met een 7,1.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers van Klapwijk vergelijkbaar met cijfers van de meting uit 2017.

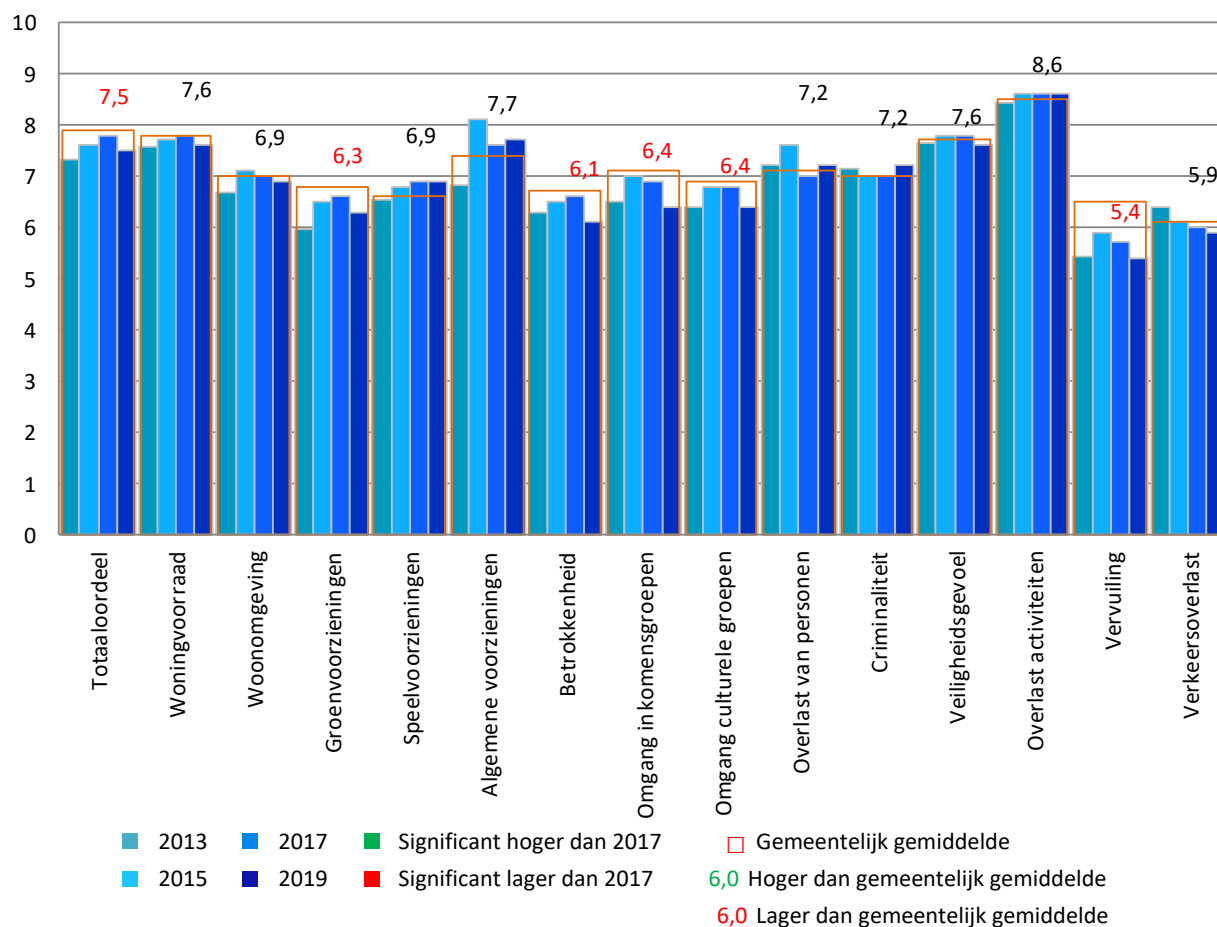
7.5 Tolhek

De bewoners van de wijk Tolhek geven een 7,9 voor het totaaloordeel van de wijk, wat overeenkomt met het gemiddelde van de gemeente als geheel. Op twee aspecten scoort Tolhek beter dan het gemeentelijk gemiddelde. Zo worden de speelvoorzieningen goed beoordeeld met een 7.1 en overlast door activiteiten wordt door de bewoners ook beduidend minder ervaren (9,1).

De bewoners van Tolhek beoordelen alle leefbaarheidsaspecten in de wijk vergelijkbaar met de meting uit 2017.

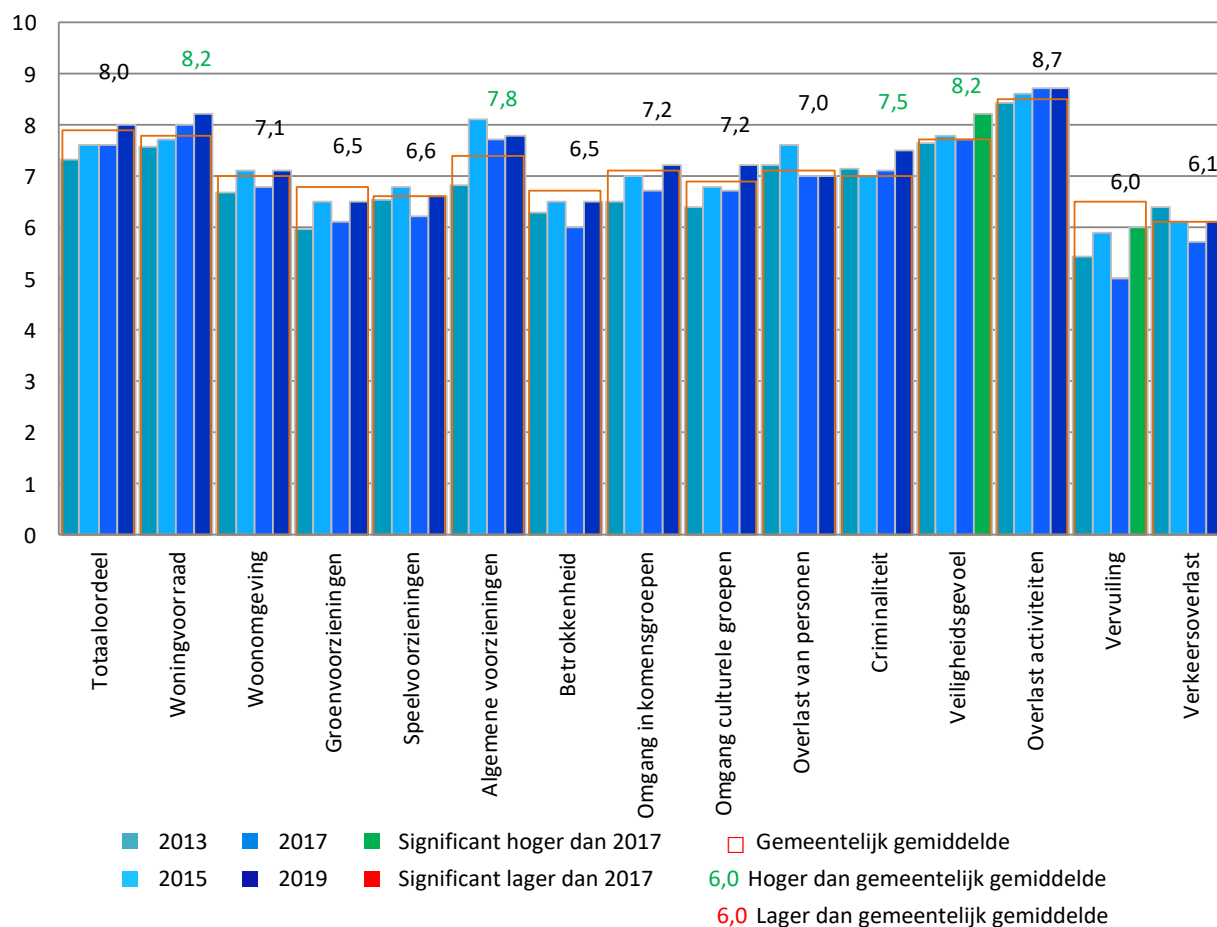
7.6 Keijzershof Erven

Met een 7,5 als totaalcijfer scoort de nieuwbouwwijk Keijzershof Erven minder hoog op de leefbaarheidsaspecten dan het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Zo worden de groenvoorzieningen, de betrokkenheid van bewoners met de wijk, de omgang tussen inkomensgroepen en overlast van personen en vervuiling als minder ervaren. Al deze aspecten scoren lager dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. Met name de vervuiling in de wijk speelt vanaf 2013 in Keijzershof Erven.

Wanneer er wordt vergeleken met de meting uit 2017, zien we geen noemenswaardige veranderingen.

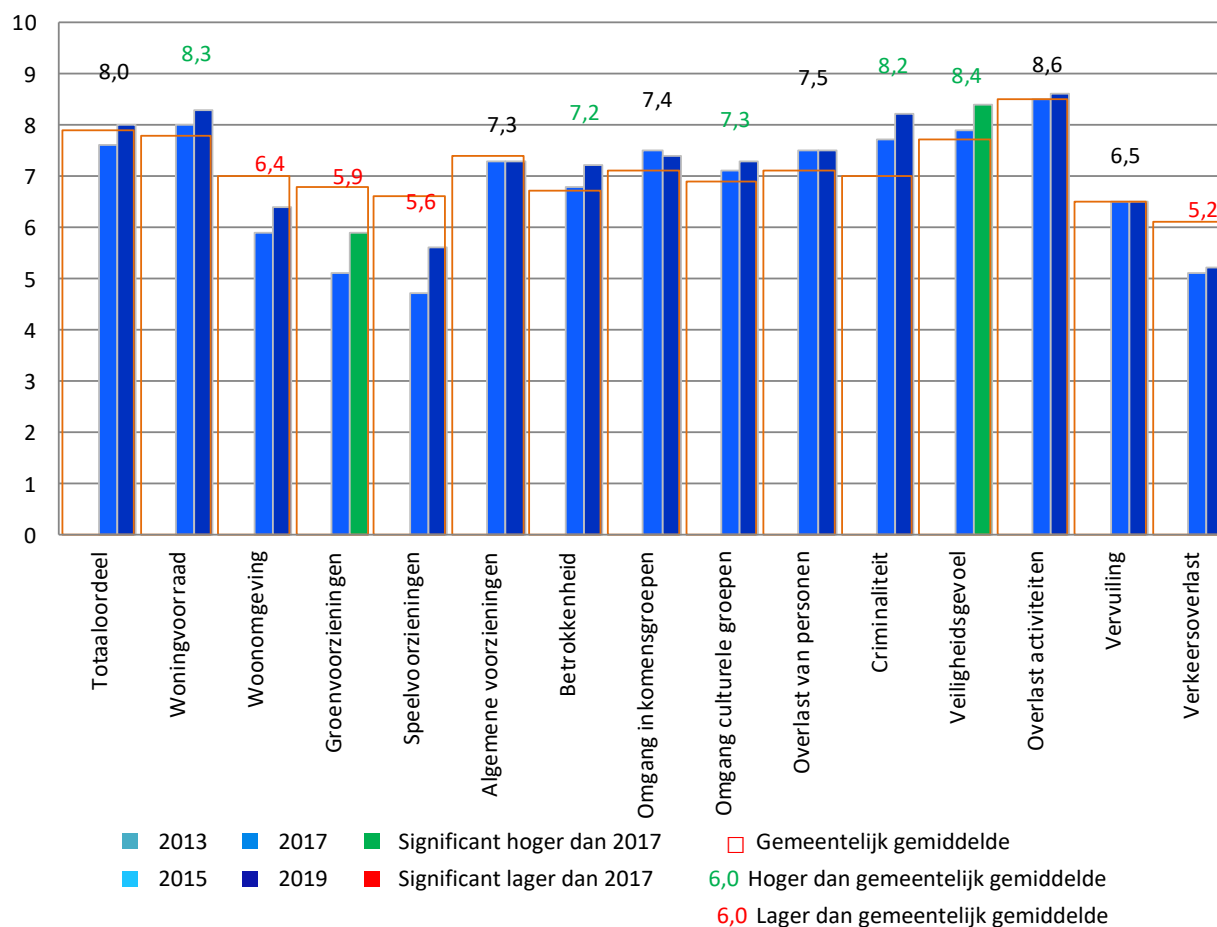
7.7 Keijzershof Boszoom

De nieuwbouwwijk Keijzershof Boszoom wordt met een 8,0 hoger gewaardeerd door de bewoners dan het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Op vier aspecten scoort de wijk hoger dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. Zo wordt de woningvoorraad beoordeeld met een 8,2 en ook de algemene voorzieningen scoren beduidend hoger (7,8). Daarnaast ervaren de bewoners gemiddeld minder criminaliteit en is het veiligheidsgevoel met een 8,2 hoger dan het gemeentelijk gemiddelde.

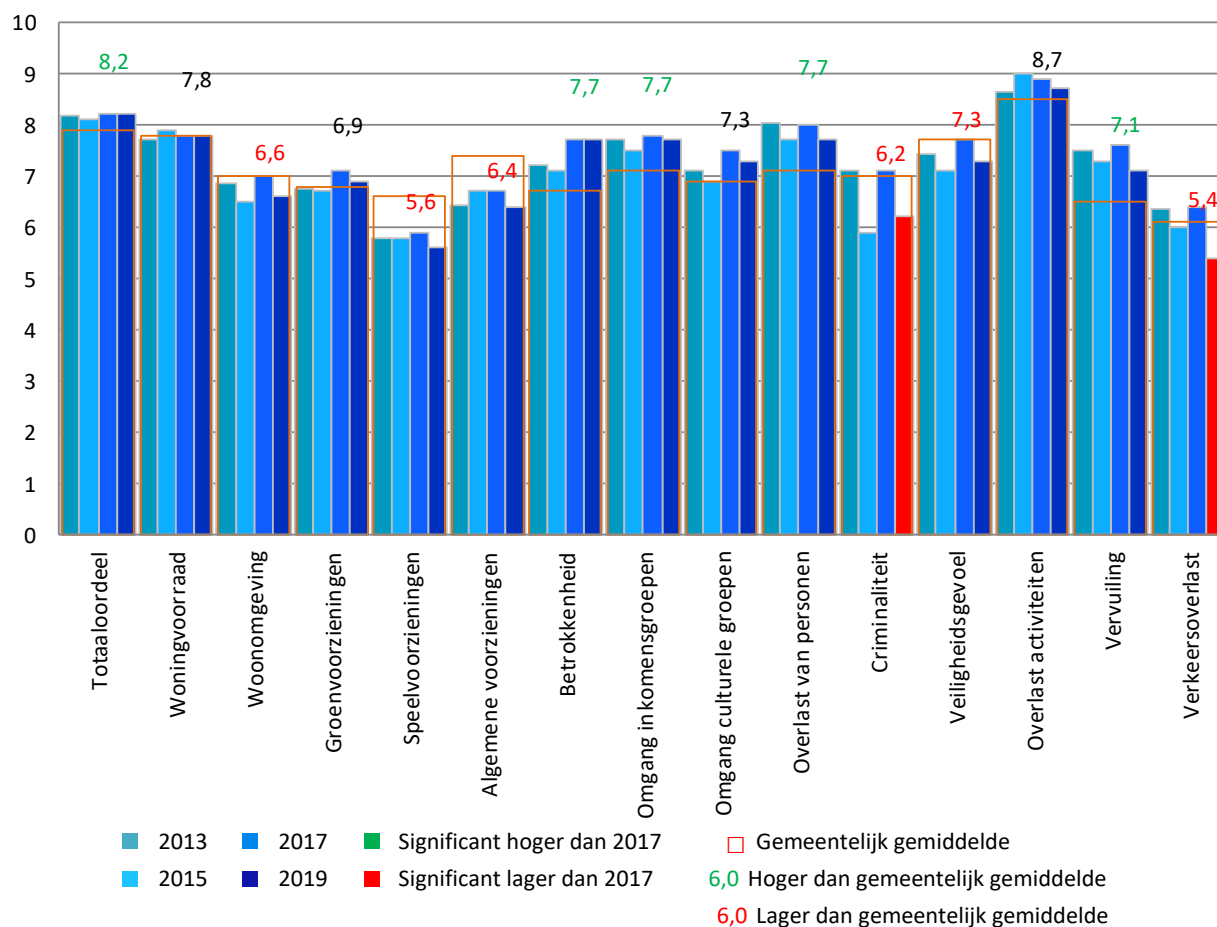
De bewoners van de wijk geven voor alle leefbaarheidsaspecten cijfers die vergelijkbaar zijn ten opzichte van de meting in 2017.

7.8 Ackerswoude

De nieuwbouwwijk Ackerswoude scoort met een 8,0 op het totaaloordeel van de wijk vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. Doordat Ackerswoude een nieuwbouwwijk is, scoort de wijk lager ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde wat betreft woonomgeving (6,4), groenvoorzieningen (5,9), speelvoorzieningen (5,6) en verkeersoverlast (5,2). Wel is er een verbetering waarneembaar ten opzichte van de voorgaande meting in 2017 en scoort de groenvoorziening in de wijk zelfs significant beter dan in 2017. Op een vijftal aspecten scoort de wijk juist hoger dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. Zo scoort de wijk een 8,3 op het aspect woningvoorraad en wordt het veiligheidsgevoel gewaardeerd met een 8,4. Het veiligheidsgevoel wordt daarnaast ook hoger beoordeeld dan in 2017.

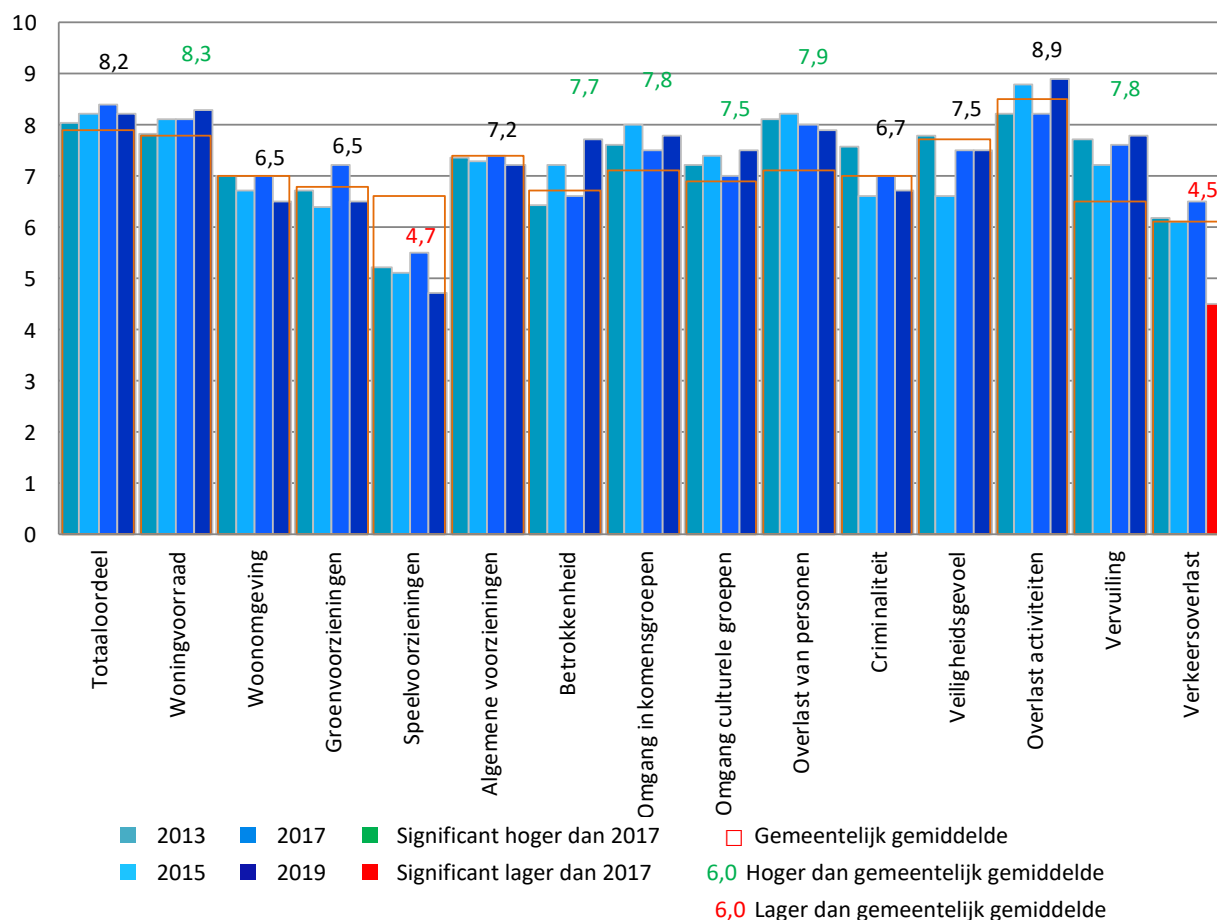
7.9 Oude Leede/Zuidpolder

In Oude Leede/Zuiderpolder geven de bewoners de wijk een 8,2, dit cijfer is hoger dan het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Op verschillende leefbaarheidsaspecten scoort de wijk hoger dan gemiddeld in Pijnacker-Nootdorp. Zo wordt de betrokkenheid van bewoners bij de wijk hoger gewaardeerd alsook de omgang tussen verschillende inkomensgroepen en ervaart men minder overlast van personen en vervuiling. Ook worden diverse losse aspecten juist minder goed beoordeeld dan het gemeentelijk gemiddelde. Met name de criminaliteit (6,2) en verkeersoverlast (5,4) worden als een probleem ervaren.

Vergeleken met 2017 is er een significante verslechtering te zien als het gaat om overlast door criminaliteit en verkeer. Alle overige leefbaarheidsaspecten zijn vergelijkbaar met de meting uit 2017.

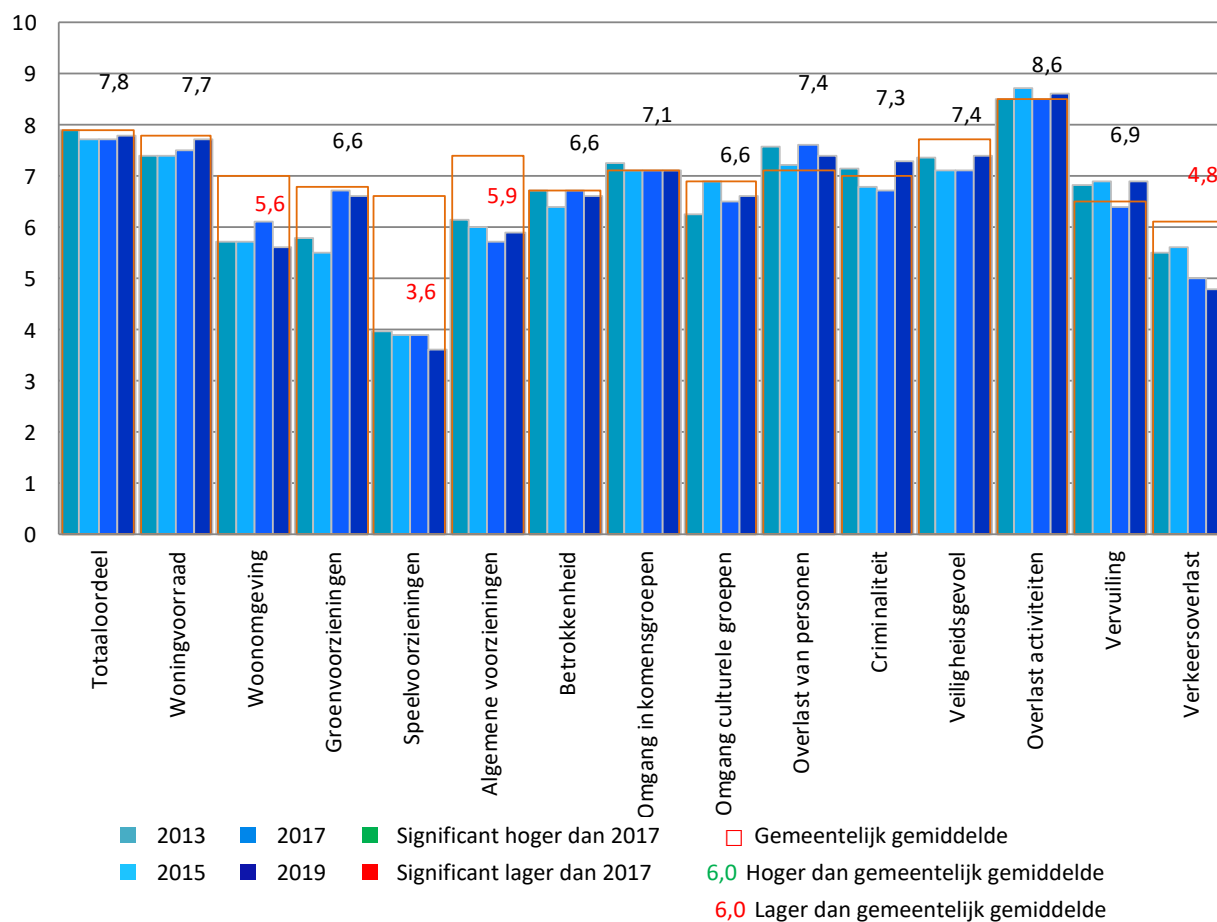
7.10 Pijnacker Noordpolder

De bewoners van Pijnacker Noordpolder geven het totaaloordeel van de wijk een 8,2, dit is hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Op zes afzonderlijke aspecten scoort de wijk hoger dan de gemeente als geheel. Met name op overlast van personen (7,9) en vervuiling (7,8) scoort de wijk beduidend hoger. Op de aspecten speelvoorzieningen en verkeersoverlast wordt de wijk juist minder goed beoordeeld in vergelijking met het gemiddelde.

Op bijna alle leefbaarheidsaspecten scoort de wijk vergelijkbaar ten opzichte van de meting in 2017. Alleen op het punt verkeersoverlast scoort de wijk significant lager dan de meting in 2017 met een cijfer van een 4.5.

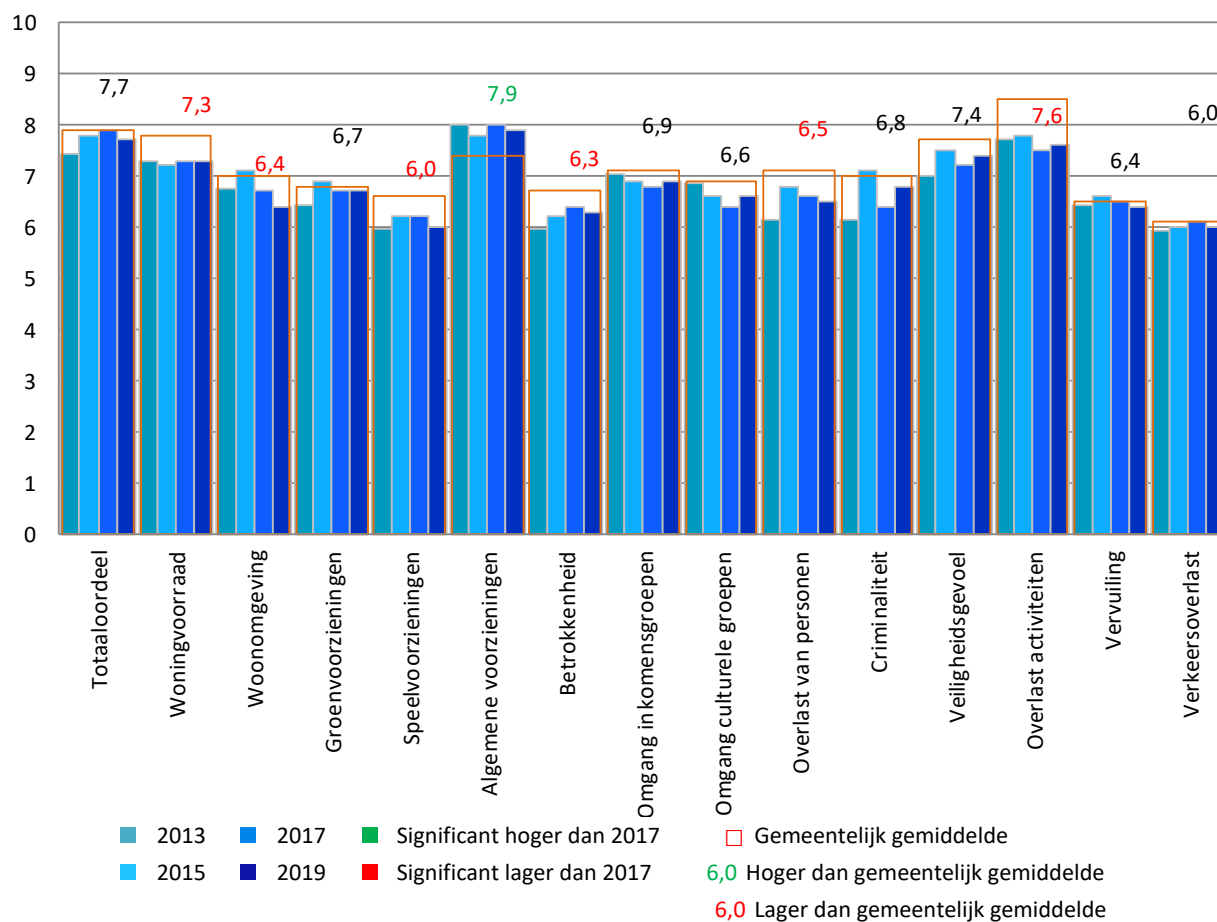
7.11 Pijnacker-Oost

Het totaalcijfer van buitengebied Pijnacker-Oost wordt door de bewoners van de wijk beoordeeld met een 7,9, wat nagenoeg gelijk is aan het gemeentelijk gemiddelde. Op vier leefbaarheidsaspecten scoort de wijk echter lager dan gemiddeld. Begrijpelijkerwijs worden de speelvoorzieningen in dit buitengebied beduidend lager beoordeeld met een 3,6. Verder zijn bewoners minder tevreden over de woonomgeving, algemene voorzieningen en verkeersoverlast.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met de meting van 2017.

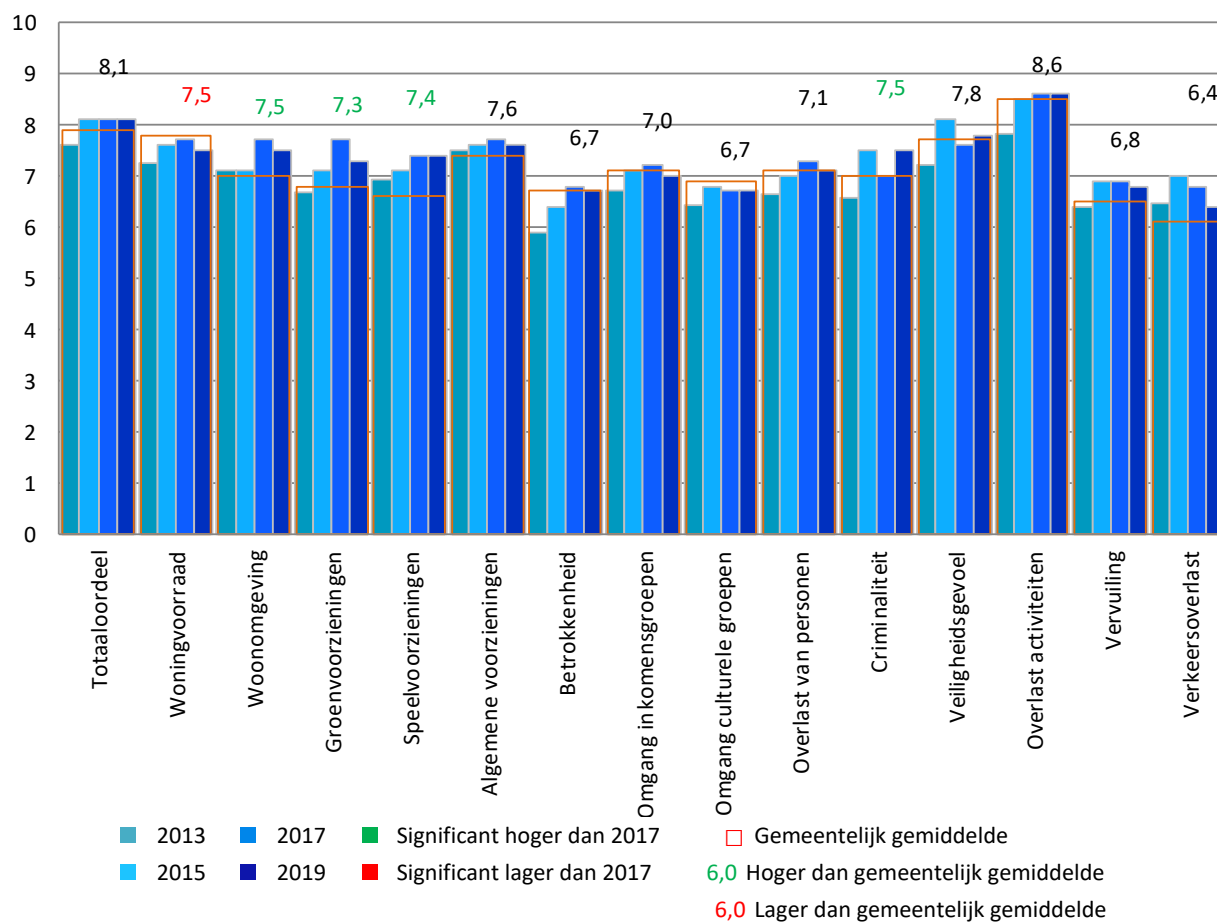
7.12 Nootdorp-Centrum/West

Nootdorp-Centrum/West scoort op het totaaloordeel van de wijk met een 7,7 ongeveer vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde (7,9). Toch scoort de wijk op relatief veel aspecten beneden gemiddeld in vergelijking met Pijnacker-Nootdorp als geheel. De bewoners zijn minder tevreden wat betreft de woningvoorraad, woonomgeving, speelvoorzieningen en betrokkenheid van bewoners in de wijk. Ook op overlast van personen en activiteiten wordt lager gescoord dan het gemeentelijk gemiddelde. De algemene voorzieningen worden wel weer hoger gewaardeerd met een 7,9 in vergelijking met Pijnacker-Nootdorp als geheel.

Vergeleken met 2017 zijn er geen noemenswaardige verschillen waar te nemen.

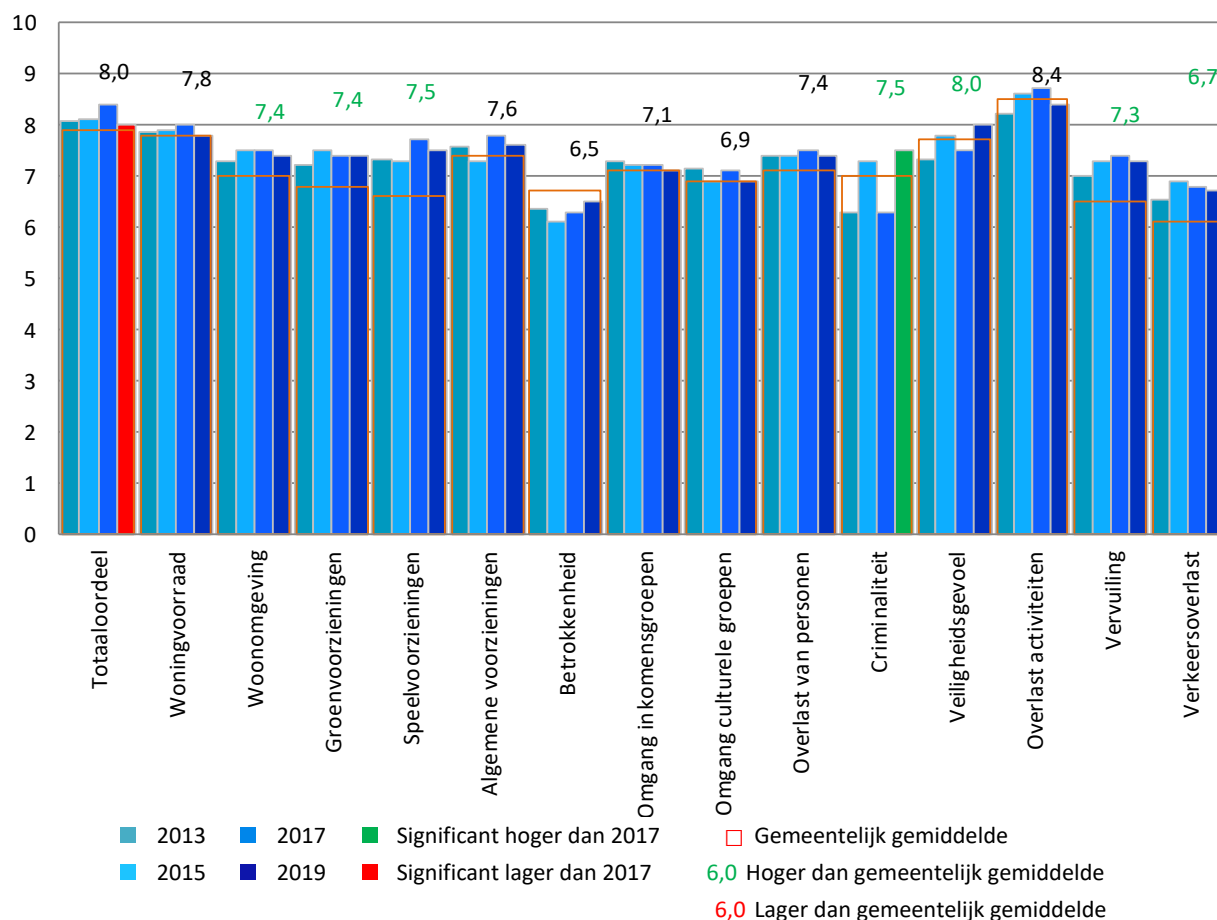
7.13 Vrouwtjeslant/Nieuweveen

De bewoners van Vrouwtjeslant/Nieuweveen waarderen de wijk met een 8,1, iets hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. De wijk krijgt relatief veel boven gemiddelde cijfers voor afzonderlijke leefbaarheidsaspecten. Zo worden de woonomgeving (7,5), groenvoorzieningen (7,3) en speelvoorzieningen (7,4) hoger becijferd dan gemiddeld. Alleen op de woningvoorraad scoort de wijk minder goed dan het gemeentelijk gemiddelde.

De cijfers voor alle leefbaarheidsaspecten zijn vergelijkbaar gebleven ten opzichte van de meting in 2017.

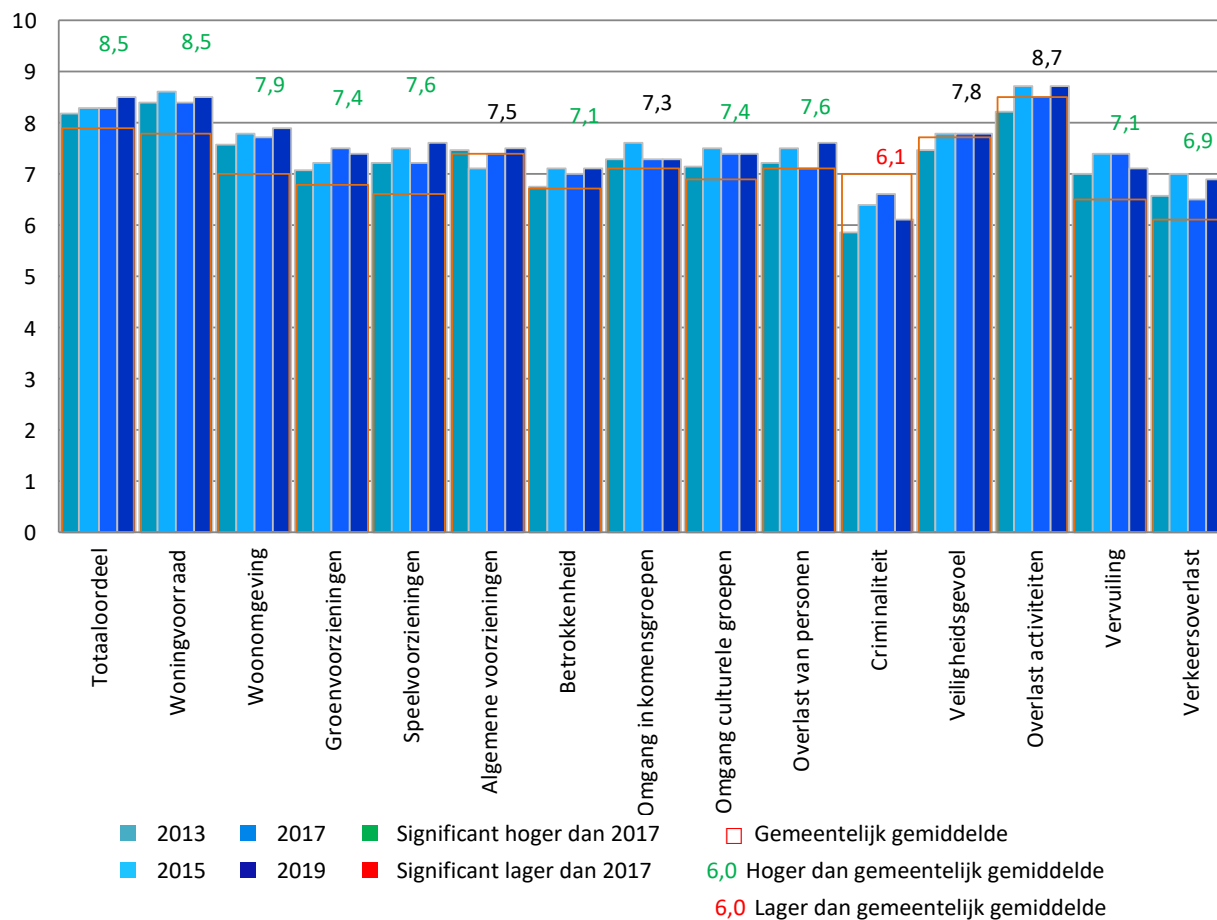
7.14 Achter het Raadhuis

Met een 8,0 krijgt Achter het Raadhuis als totaaloordeel een cijfer dat vergelijkbaar is met het gemeentelijk gemiddelde. Op zeven aspecten scoort de wijk hoger dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. Zo wordt er bijvoorbeeld minder overlast ervaren voor verkeer en vervuiling en is het veiligheidsgevoel met een 8,0 hoger dan het gemiddelde in de gemeente.

Het totaaloordeel van de wijk is hoger dan gemiddeld, maar is wel significant lager dan in 2017. De criminaliteit wordt beter beoordeeld dan gemiddeld en is ook significant verbeterd ten opzichte van 2017. Alle andere aspecten scoren vergelijkbaar ten opzichte van twee jaar geleden.

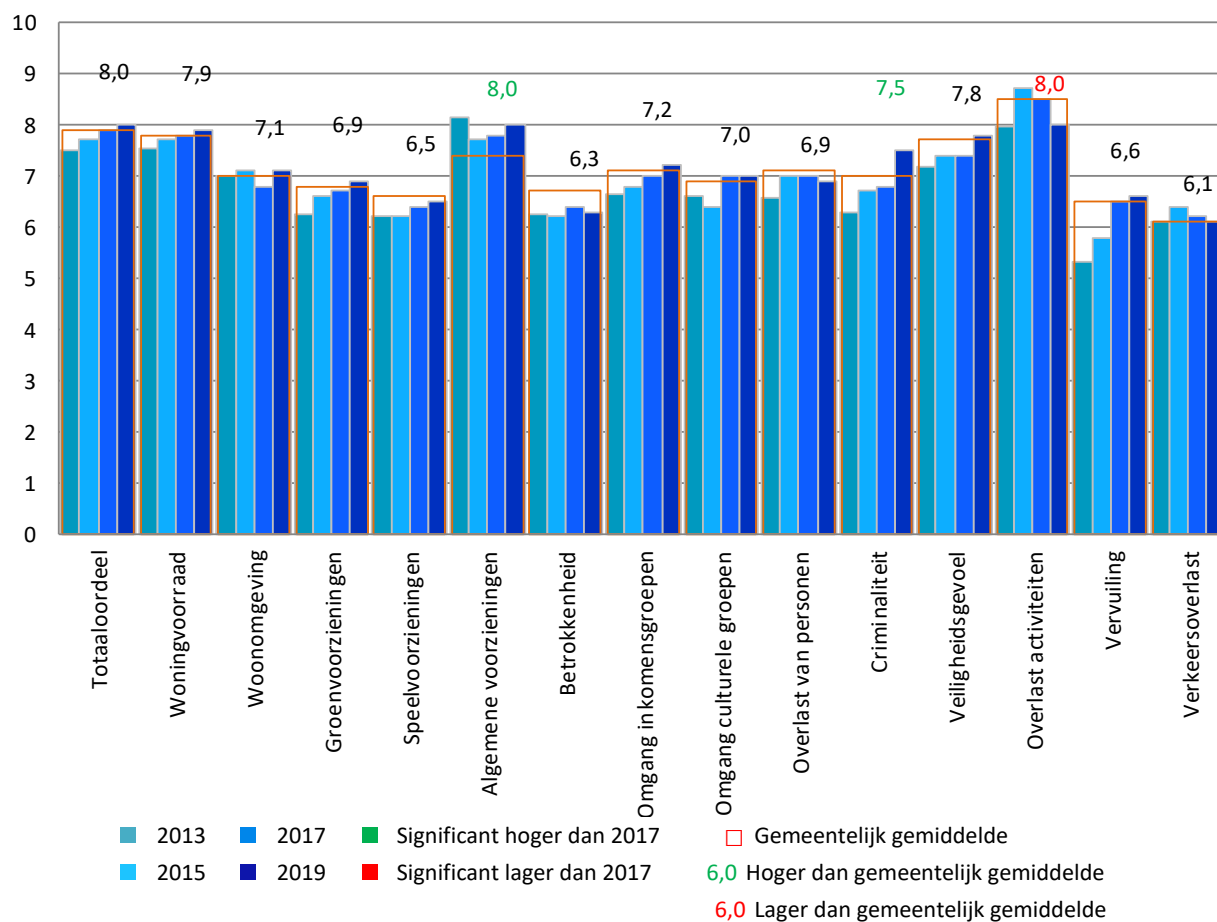
7.15 's-Gravenhout

De bewoners van 's-Gravenhout waarderen hun wijk met een 8,5 beduidend hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Het overgrote deel van de aspecten worden bovengemiddeld hoog beoordeeld. Alleen wat betreft de criminaliteit zijn de bewoners minder tevreden. Dit aspect scoort met een 6,1 lager dan het gemiddelde van Pijnacker-Nootdorp als geheel.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers van 's-Gravenhout vergelijkbaar met die van twee jaar geleden.

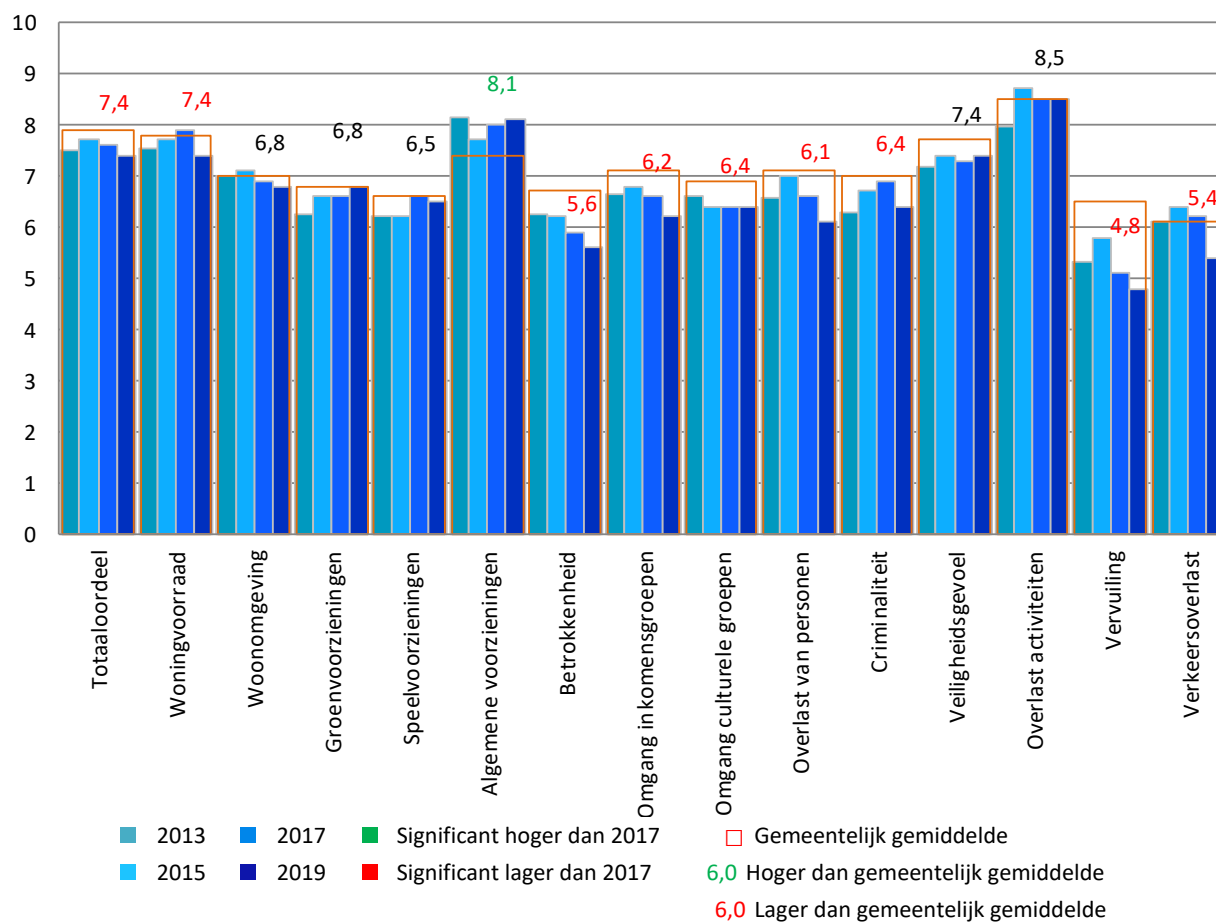
7.16 De Venen Oost

De Venen Oost krijgt van de bewoners een totaaloordeel van een 8,0. Op de meeste aspecten scoort de wijk vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. De algemene voorzieningen worden gewaardeerd met een 8,0 en scoren daarmee hoger dan Pijnacker-Nootdorp als geheel. Ook wat betreft criminaliteit wordt er bovengemiddeld gescoord met een 7,5. De bewoners ervaren wel meer overlast door activiteiten dan gemiddeld.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers voor 2019 vergelijkbaar met die van 2017.

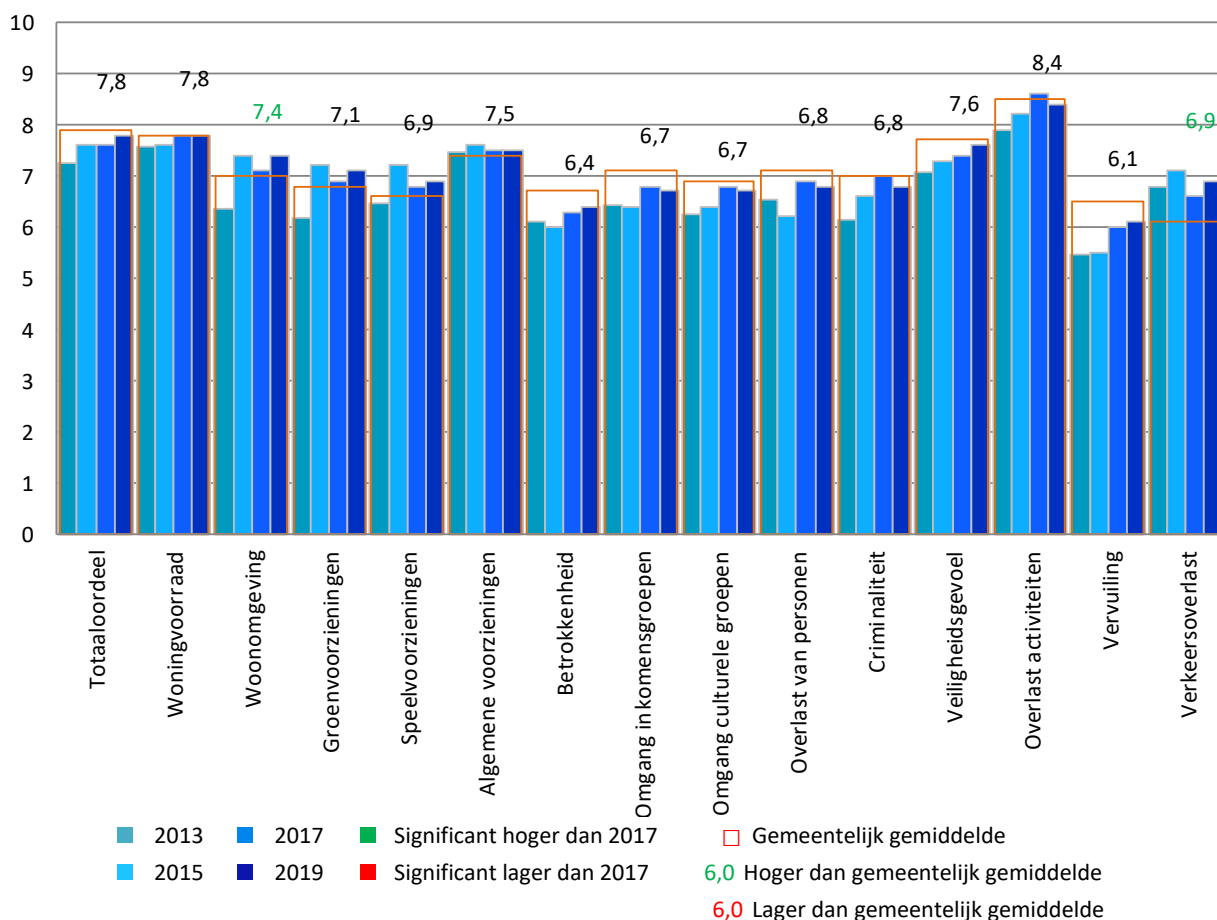
7.17 De Venen Centrum

De Venen Centrum scoort met het totaalcijfer van een 7,4 minder goed dan het gemeentelijk gemiddelde. Op relatief veel aspecten wordt er minder gescoord, met name wat betreft de sociale aspecten. Dit geldt voor de betrokkenheid van bewoners met de wijk (5,6), de omgang tussen verschillende inkomensgroepen (6,2) en de omvang tussen culturele groepen (6,4). Ook wordt er relatief veel overlast ervaren van personen, vervuiling, verkeer en criminaliteit. De algemene voorzieningen wordt als enige aspect bovengemiddeld goed gewaardeerd met een 8,1.

Op basis van dit onderzoek zijn er geen significante verschillen ten opzichte van 2017 vast te stellen.

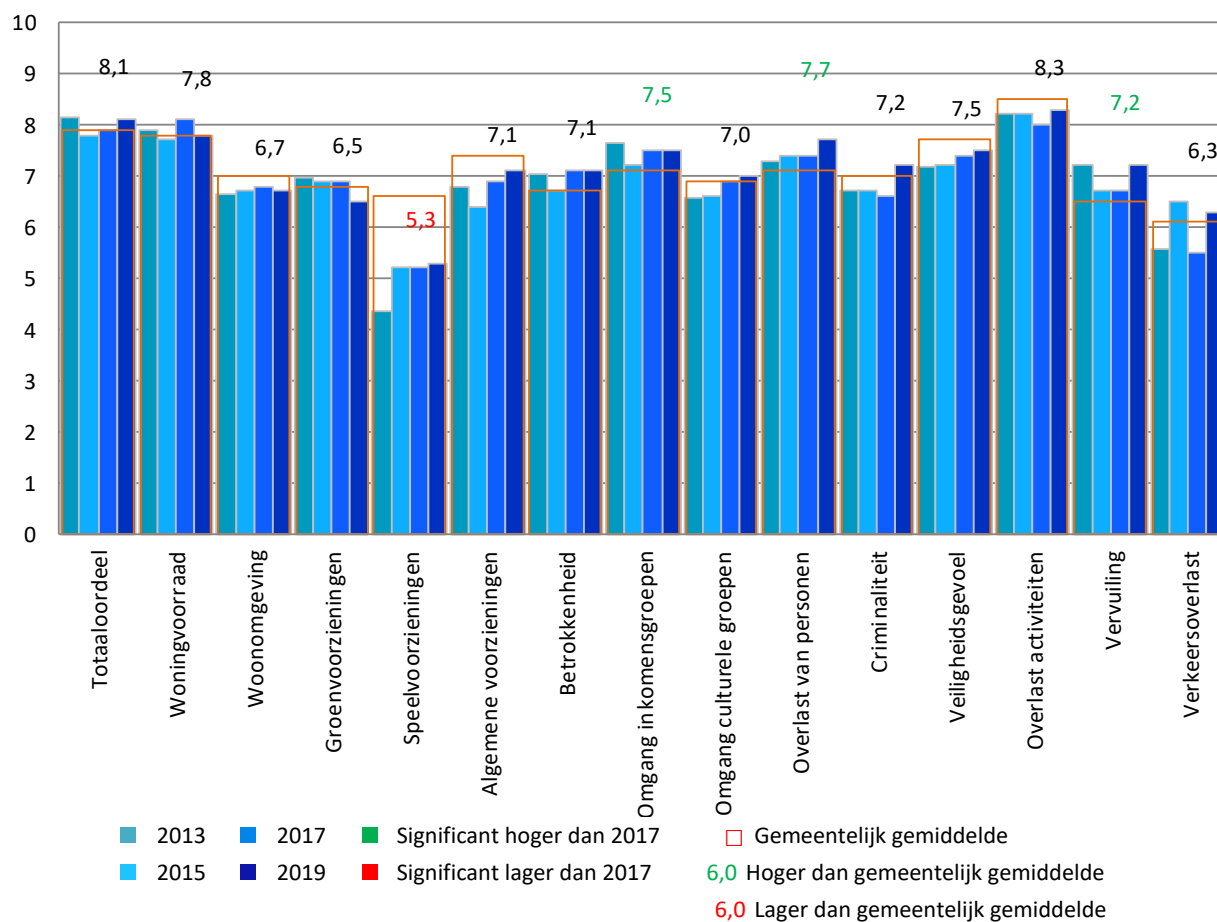
7.18 De Venen Craeyenburch

De bewoners van De Venen Craeyenburch waarderen het totaaloordeel van hun wijk met een 7,8. Dit cijfer is vergelijkbaar met het totaal van Pijnacker-Nootdorp. De meeste aspecten scoren vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde. De woonomgeving scoort met een 7,4 hoger dan gemiddeld en ook wordt er door de bewoners minder overlast door verkeer ervaren in vergelijking met de gemeente als geheel.

Ten opzichte van de meting van 2017 zijn er geen veranderingen zichtbaar in de beoordelingen van de verschillende leefbaarheidsaspecten.

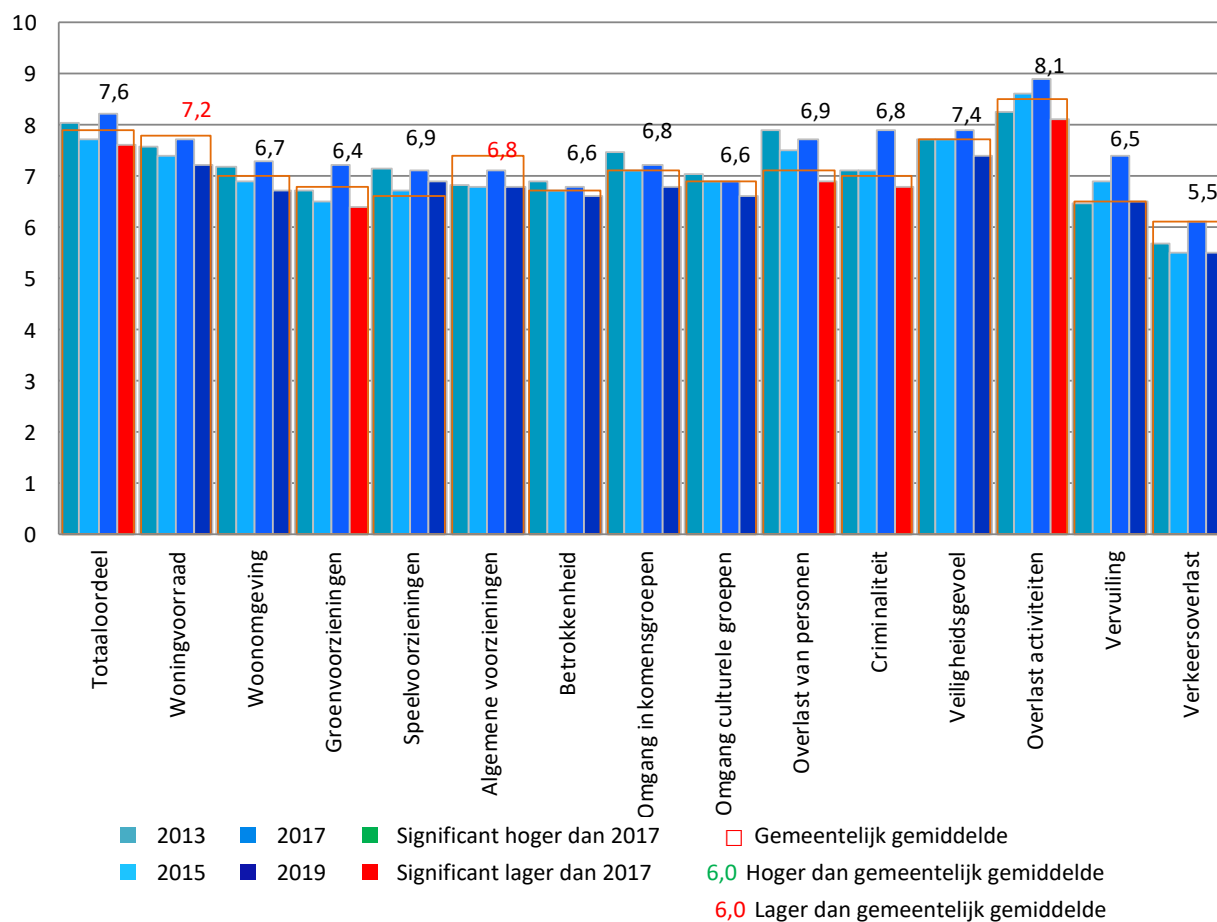
7.19 Buitengebied Nootdorp

De wijk Buitengebied Nootdorp krijgt van haar bewoners een 8,1 als het om het totaaloordeel van de wijk gaat. De wijk wordt bovengemiddeld gewaardeerd wanneer er wordt gekeken naar de omgang met inkomensgroepen, de overlast van personen en vervuiling. De wijk, gelegen in het buitengebied, scoort minder goed als het gaat om speelvoorzieningen (5,3).

Ten opzichte van 2017 zijn er geen significante verschillen voor de leefbaarheidsaspecten waar te nemen.

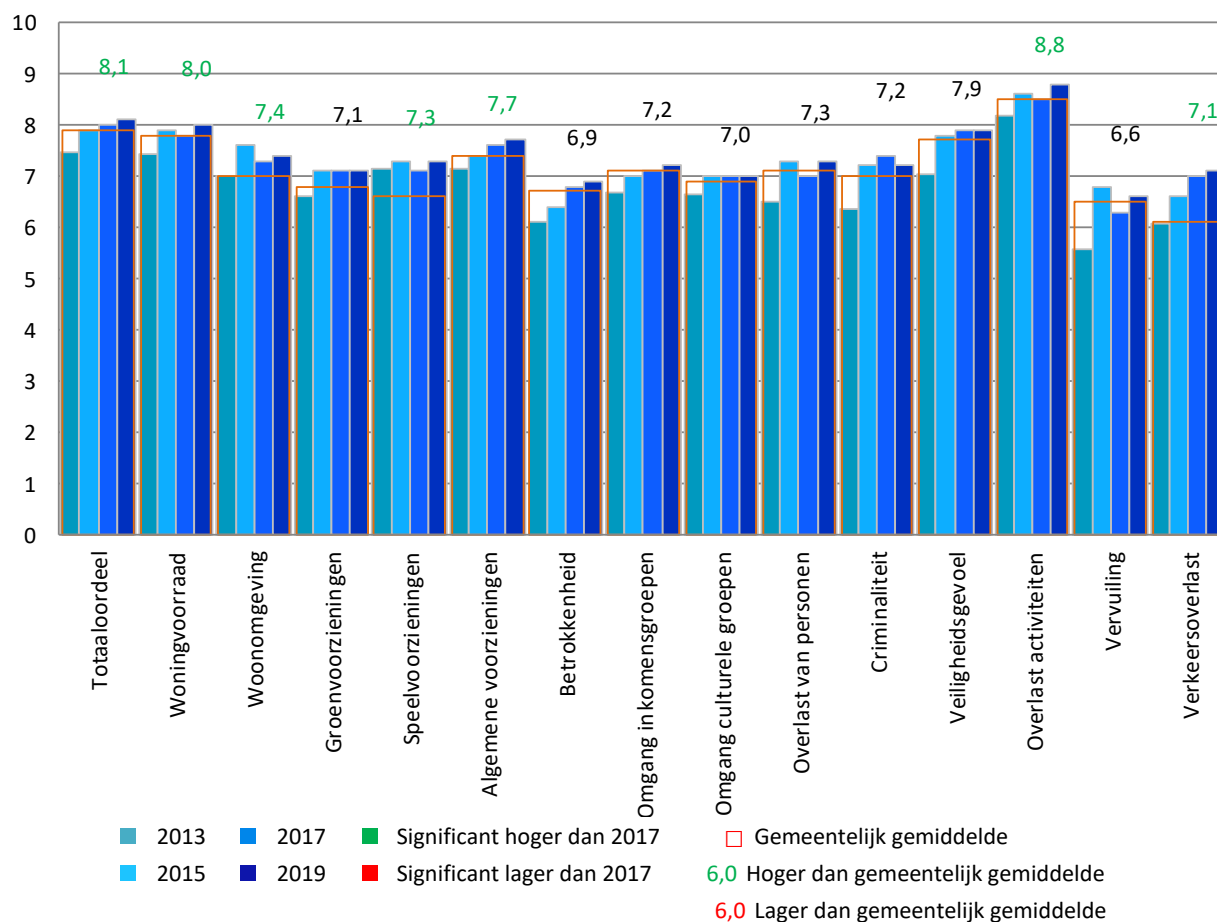
7.20 Oud Delfgauw

Oud Delfgouw wordt met een 7,6 door haar bewoners minder goed gewaardeerd dan het gemeentelijk gemiddelde. Op bijna alle losse aspecten scoort de wijk verder vergelijkbaar met Pijnacker Nootdorp als geheel. Wat betreft woningvoorraad en algemene voorzieningen scoort de wijk wel noemenswaardig lager dan het gemeentelijk gemiddelde, met respectievelijk een 7,2 en een 6,8.

Wanneer de meting wordt vergeleken van die van 2017, scoort Oud Delfgouw op 5 aspecten significant lager. Zo is het totaaloordeel van de wijk lager dan de voorgaande meting. Dit geldt ook voor de volgende afzonderlijke aspecten: groenvoorzieningen, overlast van personen, criminaliteit en overlast van activiteiten.

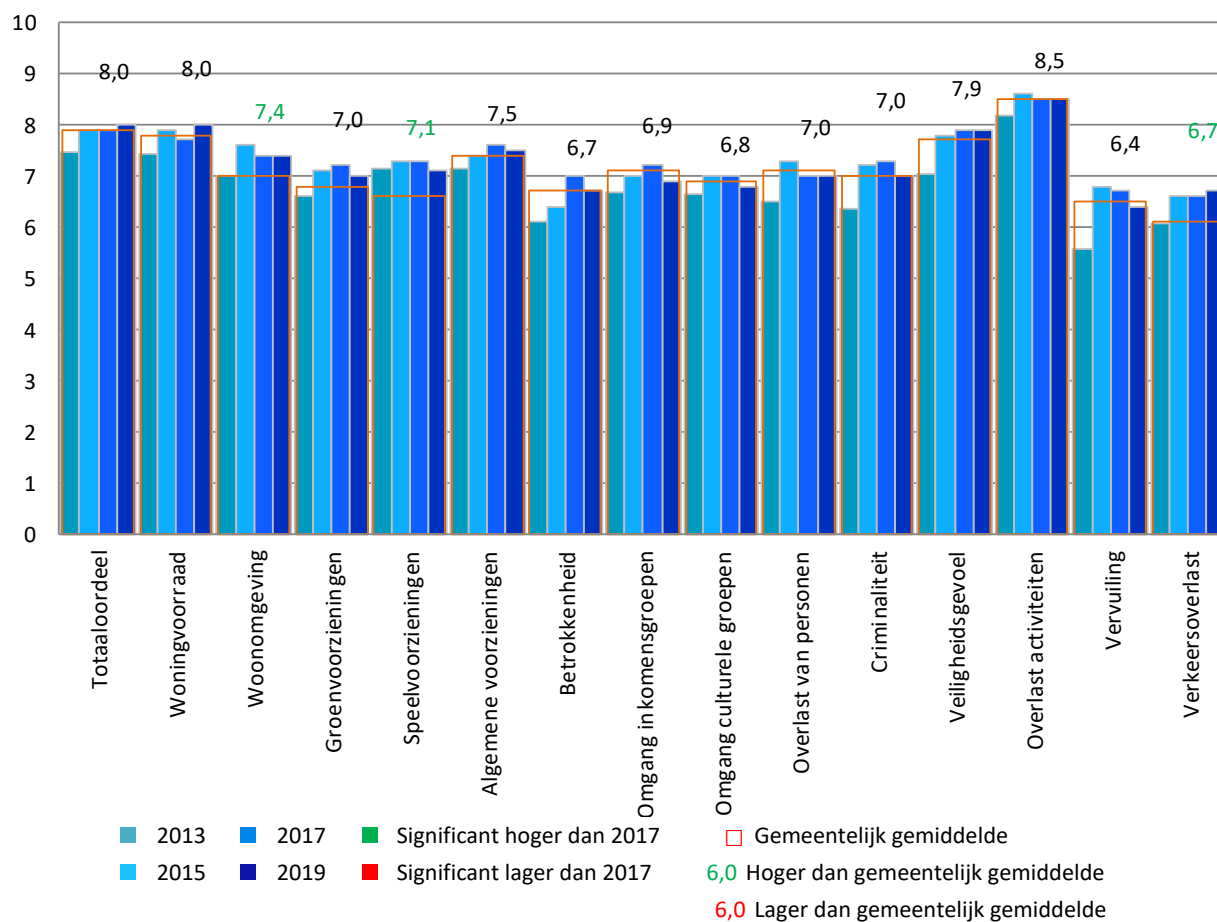
7.21 Emerald Noord

Emerald Noord wordt bovengemiddeld beoordeeld met een totaalcijfer van een 8,1 voor de leefbaarheid in de wijk. Wanneer er wordt gekeken naar de afzonderlijke aspecten, scoren met name de fysieke aspecten hoger dan het gemeentelijk gemiddelde. Ook ervaren de wijkbewoners minder overlast van activiteiten en verkeer dan in Pijnacker Nootdorp als geheel.

De cijfers van Emerald Noord in 2019 zijn vergelijkbaar met de cijfers van de wijk van de meting uit 2017.

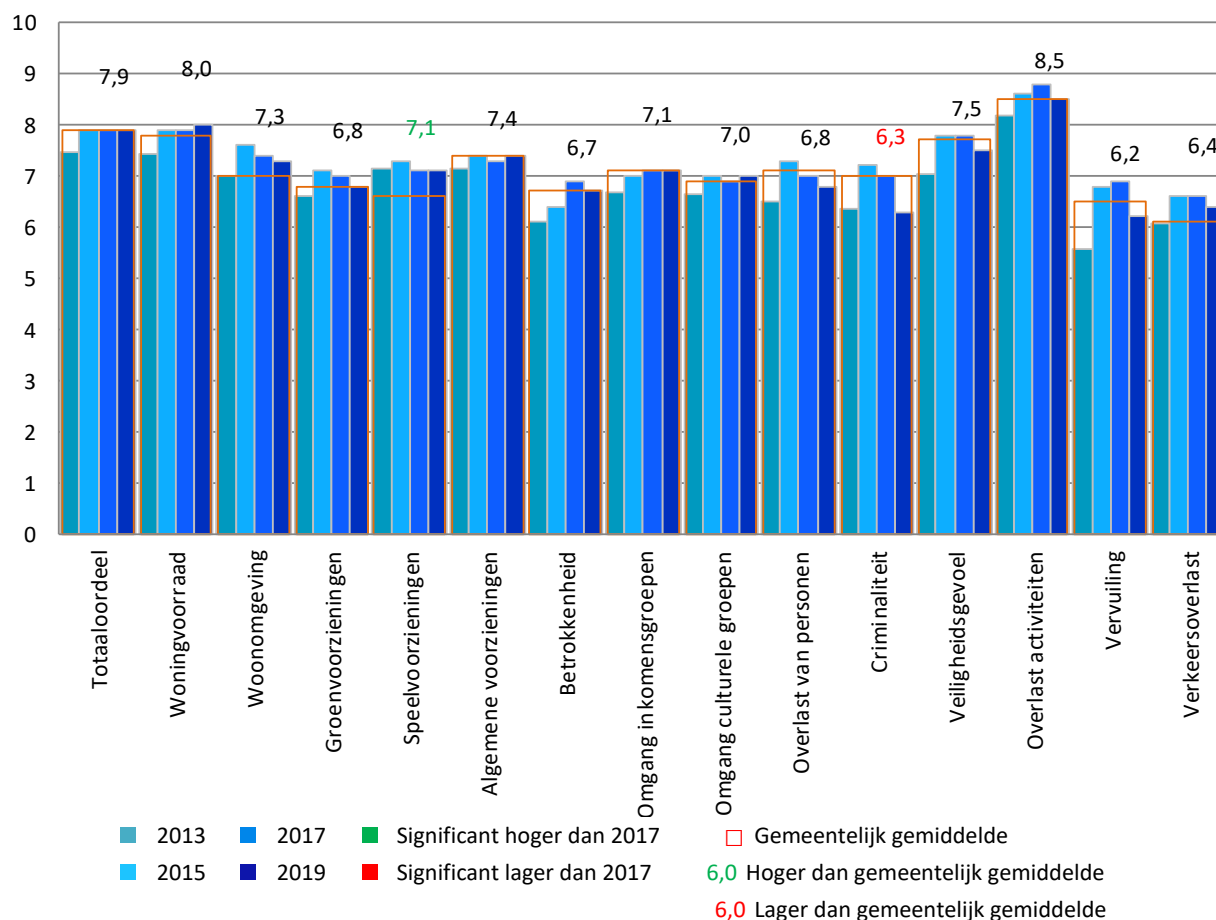
7.22 Emerald Centrum

De bewoners van Emerald centrum waarderen het totaaloordeel van de wijk met een 8,0, dit is nagenoeg gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde. Op drie aspecten scoort de wijk hoger dan gemiddeld. Zo beoordelen de wijkbewoners de woonomgeving met een 7,4 en de speelvoorzieningen in de wijk met een 7,1. Ook ervaren de bewoners minder verkeersoverlast dan het gemeentelijk gemiddelde.

Voor alle leefbaarheidsaspecten zijn de cijfers vergelijkbaar met die van twee jaar geleden.

7.23 Emerald Zuid

Emerald Zuid wordt door haar bewoners gewaardeerd met een 7,9. Dit is gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde. Op bijna alle leefbaarheidsaspecten scoort de wijk vergelijkbaar met Pijnacker-Nootdorp als totaal. De afwijkende aspecten hierin zijn de speelvoorzieningen en de criminaliteit. De speelvoorzieningen worden door de bewoners hoger gewaardeerd dan het gemeentelijk gemiddelde (7,1), maar ze ervaren wel meer criminaliteit in de wijk dan gemiddeld voor de gemeente als geheel (6,3).

Ten opzichte van de meting in 2017 zijn er geen noemenswaardige veranderingen waar te nemen.

7.24 Aandachtspunten per wijk

Als aandachtspunt worden de aspecten benoemd die door de bewoners gemiddeld met een cijfer onder de 6 beoordeeld zijn. Hieronder wordt overzicht gegeven van de betreffende wijken en aspecten. In totaal zijn er volgens deze definitie 20 aandachtspunten. In 2017 waren dat er 17.

Verkeersoverlast is het vaakst een aandachtspunt; in negen wijken. De wijk met de meeste aandachtspunten is Pijnacker-Oost. Deze wijk is gelegen in het buitengebied. De woonomgeving, speelvoorzieningen, algemene voorzieningen en de verkeersoverlast worden in deze wijk negatief beoordeeld.

tabel 7-1 Aandachtspunten per wijk

	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Vervuiling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp							5,7
4. Klapwijk							5,9
6. Keijzershof Erven						5,4	5,9
8. Ackerswoude		▲ 5,9	5,6				5,2
9. Oude Leede/Zuidpolder			5,6				▼ 5,4
10. Pijnacker Noordpolder			4,7				▼ 4,5
11. Pijnacker-Oost	5,6		3,6	5,9			4,8
17. De Venen Centrum					5,6	4,8	5,4
19. Buitengebied Nootdorp			5,3				
20. Oud Delfgauw							5,5

Bijlage 1 Cijfers voorgaande metingen

2003

	totaalordeel	woningen	woongeving	groen- en speelvoorz.	voorzieningen	buurtetrokkenheid	sociaal economisch	etnische samenstelling	overlast van anderen	criminaliteit	veiligheid	overlast van activiteiten	vervuiling	verkeersoverlast
Pijnacker-Centrum/ Dorp	7,8	7,6	6,4	5,6	7,5	5,9	7,2	6,4	7,2	7	7,3	8,3	6,4	5,6
Pijnacker-Noord	7,2	6,8	5,9	5,8	7,3	5,9	6,5	6	6,6	6,5	7	7,9	6,1	6,6
Koningshof	7,8	7,3	6,3	6,7	7,2	6,3	7,2	6,7	6,9	6,9	7,3	8,3	6,7	6,3
Klapwijk	7,6	7,5	6,8	6,7	5,8	6,3	6,9	7	7	6,7	7,3	8,9	6,8	5,8
Tolhek	7,7	7,8	6,9	5,7	5,5	6,8	7,1	7,2	7,5	7,9	8,1	9	6,8	5,6
Nootdorp-Centrum/West	7,4	6,9	5,6	5,4	7,1	6,5	7,1	6,5	7,3	6,5	7,3	7,8	6,9	5,7
Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,5	7,5	6,7	6,6	6,8	6,4	7,2	6,8	6,7	6,2	7,2	6,2	6,3	5,7
Achter het Raadhuis	8	8	6,8	6,5	6,9	6,8	7,2	7	7,3	6,6	8	8,6	7,2	5,8
De Venen	7,7	7,5	5,6	5,3	6,9	6,7	7,3	6,8	7,1	7,5	7,8	8,3	7	6,2
Oud Delfgauw	7,5	7,4	5,9	5,4	6,4	6,2	6,8	6,7	7,3	7,3	7,9	8,9	6,3	4,1
Emerald	7,7	7,7	6,7	6	7,4	6,3	6,6	6,7	6,6	6,9	7,6	8,4	6,2	5,2
Oude Leede/ Zuidpolder	8,2	7,5	6	6,2	6,4	7,1	7,3	5,9	7,7	6,5	7,7	9	7,4	5
Buitengebied Noord-West	8	8	6,3	5,8	7,2	6,9	7,3	6,3	7,4	7,2	7,5	8,1	7	6,4
Buitengebied Oost	7,4	7,6	5,3	4	6,6	6,5	7,2	6,6	7,1	6,9	7,6	8,8	6,7	4,1
Totaal	7,7	7,5	6,2	5,9	6,8	6,5	7,1	6,7	7,1	6,9	7,5	8,3	6,7	5,6

ruim voldoende

onvoldoende

hoogste score

laagste score

2005

	totaalordeel	woningen	woonomgeving	groen- en speelvoorz.	voorzieningen	buurtbetrokkenheid	sociaal-econ. samenst.	etnische samenstelling	overlast anderen	criminaliteit	veiligheid	overlast activiteiten	vervuiling	verkeersoverlast
Pijnacker-Centrum/Dorp	7,6	7,7	6,5	5,9	7,5	6,5	7,3	6,7	7,3	7,2	7,6	8,1	6,4	5,4
Pijnacker-Noord	7,4	6,8	6,1	6,2	7,3	5,7	6,6	5,8	7,2	6,9	7,1	8	6,6	6,1
Koningshof	7,9	7,6	6,5	6,8	7,3	6,7	7,2	6,8	7,2	7,2	7,9	8,8	7,3	6,6
Klapwijk	7,6	7,6	7,1	7	5,4	6,7	7,0	6,9	7,1	7,1	7,7	8,5	6,7	6,2
Tolhek	7,5	7,5	6,6	5,4	6,3	6,4	6,8	6,6	7,2	7,8	8,1	8,9	5,9	5,5
Nootdorp-Centrum/West	7,5	7,0	5,8	5,8	7,3	6,3	7,0	6,6	6,9	7,1	7,4	8,1	6,6	5,6
Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,6	7,4	6,8	6,5	7	6,3	7,1	6,6	6,6	6,8	7,6	6,6	6,5	6
Achter het Raadhuis	7,9	7,8	7,2	6,9	7,4	6,3	7,0	7,1	7	7,4	7,8	8,2	6,9	5,8
De Venen	7,9	8	6,3	5,4	8,1	6,5	7,2	7,1	7,5	7,8	7,9	8,3	6,8	6,2
's Gravenhout	7,6	8	5,8	4	6,8	6,1	6,6	6,5	6,6	8,4	8,2	8,8	5,8	6,1
Oud Delfgauw	7,2	7,3	5,8	5,2	6,3	6,3	7,2	6,5	7	7	7,8	8,8	6,2	3,8
Emerald	7,5	7,8	6,7	6,2	7,2	6,3	6,6	6,6	7,3	7,3	7,4	8,4	6,1	5,6
Oude Leede/Zuidpolder	7,8	7,6	5,7	5,5	6	7,1	7,2	6,5	7,6	7,3	7,8	8,8	7	4,3
Buitengebied Noord-West	8,4	7,8	6,3	5,9	7,4	7,3	7,7	6,6	7,5	7,8	7,9	8,4	7,6	5,6
Buitengebied Oost	7,4	7,5	5,5	4,5	6,5	6	6,8	6,0	7,3	7,3	7,6	8,4	6,9	4,3
Totaal	7,6	7,5	6,3	5,9	6,9	6,4	7,0	6,6	7,1	7,3	7,7	8,3	6,6	5,6

ruim voldoende
onvoldoende

hoogste score
laagste score

2007

	totaaloordeel	woningkwaliteit	woonomgeving	groenvoorzieningen	speelvoorzieningen	voorzieningen	buurtbetrokkenheid	sociale-econ samenstelling	etnische samenstelling	overlast anderen	criminaliteit	veiligheid	overlast activiteiten	vervuiling	verkeersoverlast
Pijnacker-Centrum/ Dorp	8,4	7,5	6,6	6,1	5,7	7,7	6,1	6,8	6,6	6,3	7,0	7,5	8,2	6,2	5,4
Pijnacker-Noord	7,7	7,9	6,3	6,0	5,8	7,2	6,6	7,7	6,4	6,9	7,0	7,5	7,9	6,4	6,1
Koningshof	7,8	7,6	6,3	6,7	6,4	6,7	6,9	7,2	6,9	7,2	7,1	7,6	8,9	7,0	6,2
Klapwijk	7,8	7,6	7,0	6,9	7,0	6,0	6,8	7,1	6,9	6,6	6,6	7,4	8,9	6,9	6,0
Tolhek	7,5	7,6	6,5	5,7	5,2	6,8	6,1	6,6	6,6	7,0	7,5	8,0	8,9	6,6	5,3
Oude Leede/ Zuidpolder	8,0	7,7	6,1	6,7	5,5	5,4	7,4	7,5	7,2	7,6	7,5	7,4	8,8	7,1	5,2
Pijnacker Noordpolder	8,0	8,2	6,9	6,6	4,9	6,5	7,2	7,5	6,7	7,6	7,4	7,8	8,7	7,1	5,4
Pijnacker-Oost/ Klapwijk Noord	7,6	7,4	5,5	5,4	3,3	6,0	6,6	7,4	6,7	7,3	7,3	7,7	8,4	6,6	4,2
Nootdorp Centrum/ West	7,6	7,1	6,1	5,9	5,2	8,0	6,2	7,1	6,8	6,5	7,0	7,5	7,9	6,9	5,3
Vrouwtjeslant/ Nieuweveen	8,5	7,7	7,2	6,9	6,8	7,5	6,2	7,0	6,9	6,8	7,1	7,7	8,1	6,6	6,1
Achter het Raadhuis	8,0	8,0	7,2	7,1	6,8	7,4	6,1	6,9	7,0	7,0	7,2	8,0	8,4	6,8	7,0
s-Gravenhout	7,5	8,3	5,8	4,9	5,0	6,8	6,2	6,9	6,8	6,9	7,9	8,0	8,8	5,8	5,4
De Venen	7,5	7,8	5,9	5,5	5,2	8,1	6,5	6,9	6,9	6,0	6,4	7,4	8,3	6,2	5,0
Buitengebied Nootdorp	8,0	7,9	6,9	7,0	4,8	6,9	6,7	7,5	7,1	7,1	7,2	7,8	7,9	6,9	4,5
Oud Delfgauw	7,7	7,4	6,2	5,6	5,1	6,3	6,4	7,0	6,7	6,3	7,0	7,7	8,9	6,9	4,1
Emerald	7,8	7,8	6,9	6,1	6,3	7,0	6,4	6,8	6,7	6,6	7,2	7,8	8,4	5,8	5,7
Totaal Pijnacker Nootdorp	7,8	7,7	6,5	6,2	5,7	7,0	6,5	7,1	6,8	6,8	7,1	7,7	8,5	6,6	5,5
Landelijk gemiddelde 2006	7,3	7,1	6,6	6,2	6,1	6,8	6,1	6,9	6,4	6,6	6,9	7,1	8,0	6,3	6,3

Ruim voldoende

Onvoldoende

Hoogste score

Laagste score

	Totaaloordeel	Kwaliteit woningen	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervuiling	Overlast verkeer
1. Pijnacker Centrum/Dorp	7,7 ▼	7,5	6,2 ▼	5,9 ▼	5,2 ▼	7,7	6,1	6,9	6,7	6,5	6,8	7,4	8,1	6,1	5,2
2. Pijnacker Noord	7,3 ▼	7,2 ▼	5,5 ▼	5,7 ▼	5,6	7,0	6,3 ▼	6,7 ▼	6,3 ▼	7,1	6,9	7,2 ▼	8,6 ▲	6,2	6,4
3. Koningshof	7,8	7,4 ▼	6,0 ▼	6,1 ▼	6,7 ▲	6,8	6,7	7,0	6,7 ▼	6,6 ▼	7,0	7,3 ▼	8,9	6,5 ▼	6,0
4. Klapwijk	7,5 ▼	7,5 ▼	6,8 ▼	6,9	6,9	6,2	6,4 ▼	6,7 ▼	6,6 ▼	6,1 ▼	5,7 ▼	6,8 ▼	8,9	6,8	5,7 ▼
5. Tolhek	7,4	7,5	6,3	5,5	6,0 ▲	6,5 ▼	5,7 ▼	6,8	6,7	6,8	6,2 ▼	7,5 ▼	9,0	5,8 ▼	5,2
8. Oude Leede/Zuidpolder	7,9	7,7	6,1	6,6	5,4	6,0 ▲	7,3	7,6	6,7 ▼	7,4	6,9	7,3	8,7	6,7 ▼	5,9 ▲
9. Noordpolder	7,8	7,7 ▼	6,4 ▼	6,5	3,9 ▼	6,7	6,5 ▼	7,2 ▼	5,9 ▼	7,7	7,3	7,4 ▼	8,4 ▼	7,2	5,6
10. Pijnacker Oost	7,6	7,4	5,4	5,3	3,4	5,9	6,3	7,1	6,5	7,5	7,2	7,0	8,5	6,1	4,8
12. Nootdorp Centrum/West	7,4 ▼	7,0	6,0	5,7	4,9	7,7 ▼	5,9 ▼	6,9 ▼	6,5 ▼	5,7 ▼	6,3 ▼	6,7 ▼	7,4 ▼	6,2 ▼	5,2
13. Vrouwjeslant/Nieuweveen	7,6 ▼	7,4 ▼	6,3 ▼	6,4 ▼	6,2 ▼	7,4	5,5 ▼	6,7 ▼	6,4 ▼	6,4 ▼	6,8 ▼	7,4 ▼	7,8 ▼	5,7 ▼	5,9
14. Achter het Raadhuis	7,9	7,7 ▼	7,1	6,9	6,8	7,4	6,0	6,9	7,1	7,0	7,5 ▲	7,7 ▼	8,5	6,6	5,8 ▼
15. 's-Gravenhout	8,1 ▲	8,4 ▲	7,4 ▲	6,6 ▲	6,8 ▲	6,9	6,9 ▲	7,1 ▲	7,1 ▲	6,9	7,4 ▼	7,8 ▼	8,7	6,7 ▼	5,8 ▲
16. De Venen	7,3 ▼	7,6 ▼	5,7	5,6	5,0	7,7 ▼	6,3	6,5 ▼	6,7	6,3	7,0	7,3	8,5	5,7 ▼	4,4 ▼
18. Buitengebied Nootdorp	7,9	7,8	6,7	6,9	5,1	7,1	7,1 ▲	7,8 ▲	6,9	7,2	7,2	7,6	8,0	7,2 ▲	5,7 ▲
20. Oud Delfgauw	7,6	7,4	6,3	5,7	5,6 ▲	6,0	6,5	7,1 ▲	6,7	7,2 ▲	7,3 ▲	7,7	8,9	6,2 ▼	5,1 ▲
21. Emerald	7,6 ▼	7,5 ▼	6,8	6,1	6,6 ▲	7,0	6,1 ▼	6,4 ▼	6,5 ▼	6,4	6,5 ▼	7,5 ▼	8,5	5,4 ▼	5,7
Totaal	7,6 ▼	7,5	6,3	6,2	5,8 ▲	6,9	6,3 ▼	6,9 ▼	6,6 ▼	6,7	6,8 ▼	7,4 ▼	8,5	6,3 ▼	5,6
<i>Landelijk cijfer 2008</i>	7,4	7,2	6,6	6,5	6,1	6,8	6,3	6,5	6,4	6,7	7,1	7,4	8,2	6,5	6,1

	TOTAALORDEEL	WONINGVOORRAAD	WOONOMGEVING	GROENVООORZIEIENINGEN	SPEELVOORZIEIENINGEN	ALGEMENE VOORZIEIENINGEN	BETROKKENHEID	OMGANG INKOMENSGROEPEN	OMGANG ETNISCHE GROEPEN	OVERLAST VAN PERSONEN	CRIMINALITEIT	VEILIGHEIDSGEVOEL	OVERLAST ACTIVITEITEN	VERVUILING	VERKEERSOVERLAST
01. pijnacker-centrum/dorp	7,7	7,5	6,3	5,9	5,7	7,8	6,0	7,0	6,8	6,5	6,5	7,2	7,8	6,4	5,8
02. pijnacker-noord	7,7	7,3	6,1	6,0	5,6	7,1	6,6	7,1	6,6	7,2	6,6	7,2	8,2	6,6	6,2
03. koningshof	7,7	7,2	6,7	6,4	6,7	6,7	6,6	7,0	6,7	7,1	6,0	7,1	8,8	7,0	6,5
04. klapwijk	7,4	7,3	6,7	6,7	6,7	5,9	6,6	6,7	6,5	5,9	5,4	6,6	8,8	6,4	6,2
05. tolhek	7,6	7,5	6,8	6,4	6,3	6,6	6,1	6,5	6,5	6,3	6,1	7,2	8,9	6,4	5,7
06. keijzershof	7,4	7,9	6,7	5,8	6,9	6,3	6,0	6,2	6,5	7,3	7,4	7,8	8,9	5,8	6,0
08. oude leede/zuidpolder	8,1	7,7	6,8	6,6	5,5	6,1	7,2	7,5	6,9	7,7	7,0	7,6	9,2	7,1	6,0
09. pijnacker noordpolder	7,7	7,7	6,7	6,7	5,1	6,6	6,7	7,1	6,5	7,7	7,2	7,4	8,3	7,4	5,3
10. pijnacker-oost	7,5	7,3	5,5	5,6	3,8	6,1	6,5	7,1	6,1	7,3	6,9	7,1	8,6	6,4	5,2
12. nootdorp-centrum/west	7,4	7,1	6,6	6,5	6,0	8,1	6,0	6,6	6,1	5,5	5,6	6,6	7,4	5,9	5,1
13. vrouwvjeslant/nieuweveen	8,0	7,5	6,9	6,7	6,6	7,4	6,0	7,0	6,8	6,9	6,7	7,4	8,0	6,2	6,3
14. achter het raadhuis	8,1	7,9	7,4	7,4	7,4	7,5	6,3	6,9	6,8	7,0	7,2	7,8	8,6	7,0	6,3
15. 's-gravenhout	8,1	8,4	7,5	6,9	7,2	7,3	6,7	7,1	6,8	6,9	6,7	7,8	8,8	7,2	6,2
16. de venen	7,2	7,7	6,1	5,7	5,8	7,7	5,9	6,4	6,2	6,1	6,2	6,9	8,6	5,9	5,4
17. craeyenburch	7,3	7,7	5,7	5,3	6,3	7,4	6,2	6,3	6,3	6,1	6,8	7,4	8,8	5,5	6,2
18. buitengebied nootdorp	7,9	7,6	6,4	6,8	4,0	6,6	6,9	7,7	6,8	7,4	7,0	7,3	8,1	7,3	5,6
20. oud delfgauw	7,7	7,5	6,7	6,5	6,7	6,4	6,7	7,2	6,8	7,6	7,0	7,7	8,8	6,7	5,6
21. emerald	7,5	7,5	6,9	6,6	6,6	6,9	6,1	6,6	6,5	6,2	6,2	7,1	8,4	5,6	5,2
totaal gemeente	7,7	7,6	6,6	6,4	6,2	7,0	6,4	6,9	6,6	6,8	6,5	7,3	8,5	6,5	5,9
<i>Landelijk 2010</i>	7,4	7,1	6,7	6,6	6,2	7,2	6,2	-	6,5	6,5	6,7	7,3	7,8	6,2	6,1

	Totaalordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroep	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervuiling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,9	7,7	6,8	6,2	6,3	7,9	6,5	7,4	7,0	6,9	6,6	7,5	8,0	6,7	6,3
2. Pijnacker-Noord	7,5	7,3	6,3	6,1	5,9	7,4	6,1	6,9	6,3	7,1	7,0	7,3	7,7	6,6	6,6
3. Koningshof	8,0	7,6	7,2	7,2	7,3	7,1	7,1	7,0	6,9	7,5	6,3	7,4	8,5	7,0	7,0
4. Klapwijk	7,5	7,3	6,8	7,0	6,8	6,3	6,4	6,8	6,6	6,7	6,0	7,2	8,0	6,7	6,4
5. Tolhek	7,7	7,7	7,0	6,7	6,8	7,1	6,1	6,9	6,8	6,8	6,2	7,4	8,3	6,2	5,9
6. Keijzershof	7,3	7,6	6,7	6,0	6,5	6,8	6,3	6,5	6,4	7,2	7,1	7,7	8,4	5,4	6,4
8. Oude Leede/Zuidpolder	8,2	7,7	6,9	6,8	5,8	6,4	7,2	7,7	7,1	8,1	7,1	7,4	8,7	7,5	6,4
9. Pijnacker Noordpolder	8,0	7,8	7,0	6,7	5,2	7,4	6,4	7,6	7,2	8,1	7,6	7,8	8,2	7,7	6,2
10. Pijnacker-Oost (+Ackerswoude)	7,9	7,4	5,7	5,8	4,0	6,1	6,7	7,2	6,2	7,6	7,1	7,4	8,5	6,8	5,5
12. Nootdorp-Centrum/West	7,4	7,3	6,8	6,4	6,0	8,0	6,0	7,0	6,9	6,2	6,1	7,0	7,7	6,4	5,9
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	7,6	7,2	7,1	6,7	6,9	7,5	5,9	6,7	6,4	6,6	6,6	7,2	7,8	6,4	6,5
14. Achter het Raadhuis	8,1	7,9	7,3	7,2	7,3	7,6	6,4	7,3	7,1	7,4	6,3	7,3	8,2	7,0	6,5
15. s-Gravenhout	8,2	8,4	7,6	7,1	7,2	7,5	6,8	7,3	7,2	7,2	5,9	7,5	8,2	7,0	6,6
16. De Venen	7,5	7,5	7,0	6,3	6,2	8,2	6,2	6,6	6,6	6,6	6,3	7,2	8,0	5,3	6,1
17. Craeyenburch	7,2	7,6	6,4	6,2	6,5	7,5	6,1	6,4	6,3	6,5	6,1	7,1	7,9	5,5	6,8
18. Buitengebied Nootdorp	8,2	7,9	6,7	7,0	4,3	6,8	7,1	7,7	6,6	7,3	6,7	7,2	8,2	7,2	5,6
20. Oud Delfgauw	8,0	7,6	7,2	6,7	7,1	6,8	6,9	7,5	7,1	7,9	7,1	7,7	8,3	6,5	5,7
21. Emerald	7,5	7,4	7,0	6,6	7,2	7,1	6,1	6,7	6,7	6,5	6,4	7,0	8,2	5,6	6,1
Totaal gemeente	7,7	7,6	6,8	6,6	6,4	7,2	6,4	7,0	6,7	7,1	6,6	7,3	8,2	6,5	6,3
<i>Landelijk gemiddelde 2011/2012</i>	7,5	7,3	6,8	6,6	6,3	7,2	6,5	-	6,5	6,8	6,9	7,6	8,2	6,7	6,2

	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	8,2	7,8	6,9	6,7	6,6	8,1	6,5	7,5	7	6,8	7,2	7,7	8	6,4	6,4
2. Pijnacker-Noord	7,8	7,5	6,7	6,5	6,4	7,3	6,6	6,9	6,7	7,2	7,2	7,4	7,7	6,7	5,9
3. Koningshof	8,1	7,6	7	6,6	7,2	7,1	7	7,3	7	7,3	7,2	7,2	8,8	7,3	7,1
4. Klapwijk	7,8	7,4	6,9	7	7	6,4	6,8	6,8	6,7	6,9	6,4	7,2	8,5	6,9	6,2
5. Tolhek	7,7	7,7	6,9	6,6	6,5	7,2	6,2	6,7	6,9	7,1	6,8	7,4	8,7	6,8	6,2
6. Keijzershof	7,6	7,7	7,1	6,5	6,8	8,1	6,5	7	6,8	7,6	7	7,8	8,6	5,9	6,1
8. Oude Leede/Zuidpolder	8,1	7,9	6,5	6,7	5,8	6,7	7,1	7,5	6,9	7,7	5,9	7,1	9	7,3	6
9. Pijnacker Noordpolder	8,2	8,1	6,7	6,4	5,1	7,3	7,2	8	7,4	8,2	6,6	6,6	8,8	7,2	6,1
10. Pijnacker-Oost (incl. Ackerswoude)	7,7	7,4	5,7	5,5	3,9	6	6,4	7,1	6,9	7,2	6,8	7,1	8,7	6,9	5,6
12. Nootdorp-Centrum/West	7,8	7,2	7,1	6,9	6,2	7,8	6,2	6,9	6,6	6,8	7,1	7,5	7,8	6,6	6
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	8,1	7,6	7,1	7,1	7,1	7,6	6,4	7,1	6,8	7	7,5	8,1	8,5	6,9	7
14. Achter het Raadhuis	8,1	7,9	7,5	7,5	7,3	7,3	6,1	7,2	6,9	7,4	7,3	7,8	8,6	7,3	6,9
15. 's-Gravenhout	8,3	8,6	7,8	7,2	7,5	7,1	7,1	7,6	7,5	7,5	6,4	7,8	8,7	7,4	7
16. De Venen	7,7	7,7	7,1	6,6	6,2	7,7	6,2	6,8	6,4	7	6,7	7,4	8,7	5,8	6,4
17. Craeyenburch	7,6	7,6	7,4	7,2	7,2	7,6	6	6,4	6,4	6,2	6,6	7,3	8,2	5,5	7,1
18. Buitengebied Nootdorp	7,8	7,7	6,7	6,9	5,2	6,4	6,7	7,2	6,6	7,4	6,7	7,2	8,2	6,7	6,5
20. Oud Delfgauw	7,7	7,4	6,9	6,5	6,7	6,8	6,7	7,1	6,9	7,5	7,1	7,7	8,6	6,9	5,5
21. Emerald	7,9	7,9	7,6	7,1	7,3	7,4	6,4	7	7	7,3	7,2	7,8	8,6	6,8	6,6
Totaal gemeente	7,9	7,7	7	6,8	6,6	7,3	6,5	7,1	6,8	7,2	6,9	7,5	8,5	6,7	6,4
<i>Lemon gemiddelde 2013/2014</i>	7,5	7,3	6,9	6,7	6,5	7,2	6,5	-	6,7	6,9	7,1	7,5	8,3	6,5	6,4

2017

	Totaaloordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang etnische groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Verkeersoverlast
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	7,9	7,5	6,8	6,6	6,1	7,9	6,5	7,0	6,6	7,0	7,0	7,6	8,0	6,4	5,6
2. Pijnacker-Noord	7,8	7,4	7,1	6,6	6,8	7,7	6,8	7,1	6,6	6,9	7,0	7,6	8,1	6,8	6,7
3. Koningshof	8,1	7,6	6,8	6,3	6,8	7,3	7,1	7,2	6,7	7,3	6,9	7,5	8,8	7,2	6,8
4. Klapwijk	7,9	7,4	6,9	7,2	6,9	6,9	6,9	7,0	6,9	7,1	6,5	7,5	8,5	6,8	6,6
5. Tolhek	8,1	7,7	7,2	7,0	7,0	7,4	6,0	6,8	6,8	7,0	6,9	7,7	9,0	6,5	6,2
6. Keijzershof Erven	7,8	7,8	7,0	6,6	6,9	7,6	6,6	6,9	6,8	7,0	7,0	7,8	8,6	5,7	6,0
7. Keijzershof Boszoom	7,6	8,0	6,8	6,1	6,2	7,7	6,0	6,7	6,7	7,0	7,1	7,7	8,7	5,0	5,7
8. Ackerswoude	7,6	8,0	5,9	5,1	4,7	7,3	6,8	7,5	7,1	7,5	7,7	7,9	8,5	6,5	5,1
9. Oude Leede/Zuidpolder	8,2	7,8	7,0	7,1	5,9	6,7	7,7	7,8	7,5	8,0	▲ 7,1	7,7	8,9	7,6	6,4
10. Pijnacker Noordpolder	8,4	8,1	7,0	7,2	5,5	7,4	6,6	7,5	7,0	8,0	7,0	7,5	8,2	7,6	6,5
11. Pijnacker-Oost	7,7	7,5	6,1	▲ 6,7	3,9	5,7	6,7	7,1	6,5	7,6	6,7	7,1	8,5	6,4	5,0
12. Nootdorp-Centrum/West	7,9	7,3	6,7	6,7	6,2	8,0	6,4	6,8	6,4	6,6	6,4	7,2	7,5	6,5	6,1
13. Vrouwtjeslant/Nieuweveen	8,1	7,7	▲ 7,7	▲ 7,7	7,4	7,7	6,8	7,2	6,7	7,3	7,0	▼ 7,6	8,6	6,9	6,8
14. Achter het Raadhuis	8,4	8,0	7,5	7,4	7,7	7,8	6,3	7,2	7,1	7,5	▼ 6,3	7,5	8,7	7,4	6,8
15. s-Gravenhout	8,3	8,4	7,7	7,5	7,2	7,4	7,0	7,3	7,4	7,1	6,6	7,8	8,5	7,4	6,5
16. De Venen Oost	7,9	7,8	6,8	6,7	6,4	7,8	6,4	7,0	7,0	7,0	6,8	7,4	8,5	6,5	6,2
17. De Venen Centrum	7,6	7,9	6,9	6,6	6,6	8,0	5,9	6,6	6,4	6,6	6,9	7,3	8,5	5,1	6,2
18. De Venen Craeyenburch	7,6	7,8	7,1	6,9	6,8	7,5	6,3	6,8	6,8	6,9	7,0	7,4	8,6	6,0	6,6
19. Buitengebied Nootdorp	7,9	8,1	6,8	6,9	5,2	6,9	7,1	7,5	6,9	7,4	6,6	7,4	8,0	6,7	5,5
20. Oud Delfgauw	▲ 8,2	7,7	7,3	▲ 7,2	7,1	7,1	6,8	7,2	6,9	7,7	▲ 7,9	7,9	8,9	7,4	6,1
21. Emerald Noord	8,0	7,8	7,3	7,1	7,1	7,6	6,8	7,1	7,0	7,0	7,4	7,9	8,5	6,3	7,0
22. Emerald Centrum	7,9	7,7	7,4	7,2	7,3	7,6	▲ 7,0	7,2	7,0	7,0	7,3	7,9	8,5	6,7	6,6
23. Emerald Zuid	7,9	7,9	7,4	7,0	7,1	7,3	6,9	7,1	6,9	7,0	7,0	7,8	8,8	6,9	6,6
Totaal gemeente	7,9	7,8	7,0	6,8	6,6	7,4	▲ 6,7	7,1	6,9	7,2	7,0	7,6	8,5	6,6	6,2

Bijlage 2 Analyse

De analyse

In dit Lemon-onderzoek wordt op basis van een steekproef uit de bewoners een betrouwbare schatting gegeven van het oordeel (rapportcijfers) van de totale bevolking van de gemeente (of wijk) over de leefbaarheid. Een betrouwbare inschatting houdt in dat wanneer de steekproef meerdere keren wordt uitgevoerd, de uitkomsten gelijklopend zullen zijn. Het is dus van groot belang om toevallige uitkomsten zoveel mogelijk uit te sluiten. De kans op toevalligheden neemt toe naarmate:

- Het aantal respondenten kleiner is
- De spreiding¹ van de antwoorden van de respondenten groter is

De statistische term die in dit kader gehanteerd wordt is significantie. Wanneer verschillen significant zijn dan is er 95% kans dat dezelfde uitkomst bij herhaling van het onderzoek weer optreedt. Is een verschil niet significant, dan is de kans aanwezig dat de uitkomst op toeval berust.

Voor elk aspect in dit onderzoek wordt per wijk en voor de gemeente als geheel, het gemiddelde van alle respondenten berekend.

Rondom elk gemiddelde wordt vervolgens een betrouwbaarheidsinterval (marge) berekend. Deze marge verschilt per gemiddelde. Daarbij geldt:

- Hoe groter de spreiding van de antwoorden, hoe *groter* de marge
- Hoe meer respondenten, hoe *kleiner* de marge

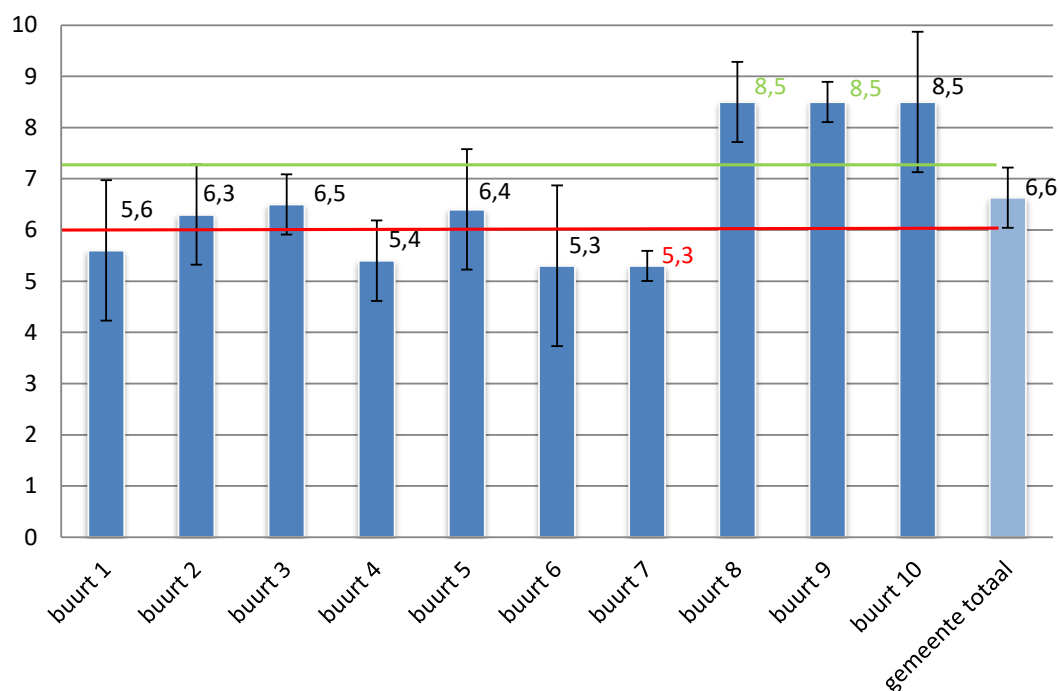
Vergelijking wijken met gemeentelijk gemiddelde

In dit Lemon-onderzoek wordt per aspect beoordeeld of het gemiddelde rapportcijfer in een specifieke wijk significant afwijkt van het rapportcijfer voor de gemeente als geheel. Hoe bepaald wordt of een verschil significant is, wordt hieronder geïllustreerd.

In figuur 1 zijn fictieve wijk- en gemeentegemiddelden weergegeven. De zwarte balken geven de marges rond de gemiddelden weer. Om gemakkelijk te kunnen zien welke wijken significant afwijken van het gemeentelijk gemiddelde zijn de boven- en ondergrens van het gemeentelijk gemiddelde doorgetrokken (respectievelijk de groene en rode lijn). Wanneer de marge rond het wijkgemiddelde geheel boven de groene of onder de rode lijn ligt, wijkt het gemiddelde van deze wijk significant af van het gemeentelijk gemiddelde. In het voorbeeld is dat het geval voor de wijken 7, 8 en 9.

¹ Met de spreiding wordt de verdeling van hoge en lage cijfers bedoeld. Als bijvoorbeeld veel bewoners een 4 geven, maar ook veel bewoners een 10, dan is de spreiding groter dan wanneer alle cijfers tussen de 6 en 8 liggen.

Figuur 1: (fictief) voorbeeld bij vergelijking tussen wijken met gemeentelijk gemiddelde

Omdat zowel het aantal respondenten als de spreiding van de cijfers per wijk anders zijn, zijn ook de marges rondom de wijkgemiddelden verschillend. Hierdoor kan het voorkomen dat wijken wel hetzelfde cijfer hebben, maar toch niet allemaal significant afwijken van het gemeentelijk gemiddelde (zie figuur 1; wijk 8, 9 en 10).

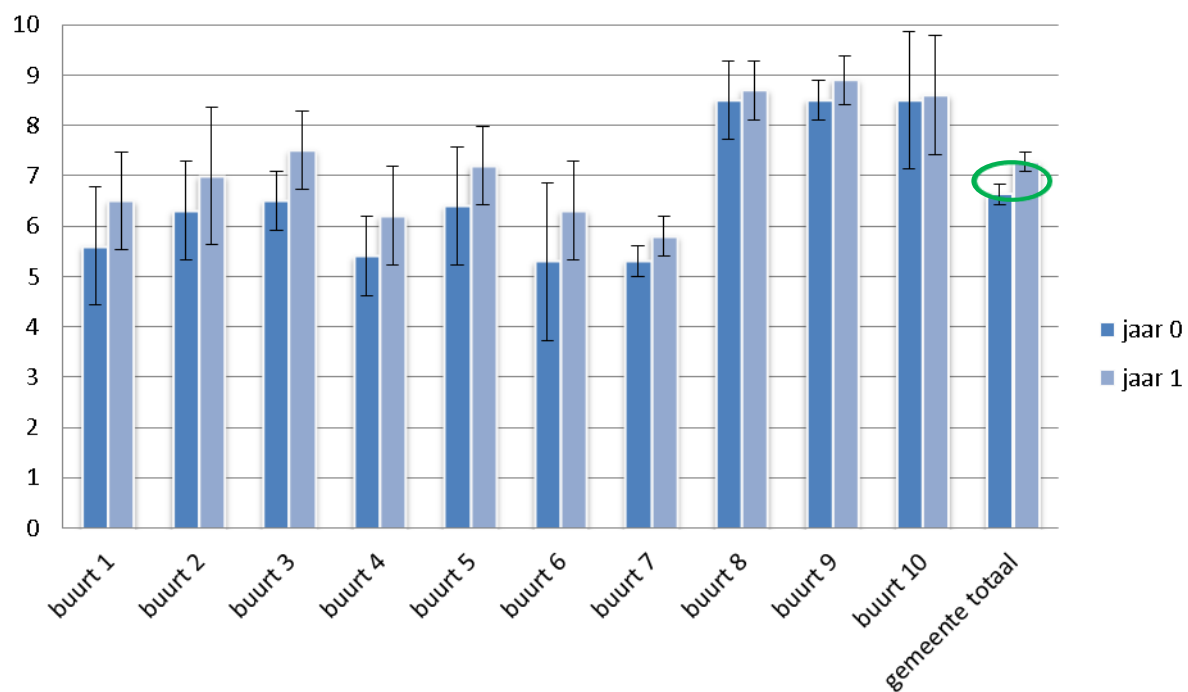
Als er sprake is van significante verschillen wordt dat in de tekst beschreven en in de tabellen met kleuren aangegeven. Indien het cijfer voor een wijk significant hoger is dan het gemeentelijk gemiddelde is het cijfer **groen** gekleurd (zie figuur 1; wijk 8 en 9). Als het wijkgemiddelde significant lager is dan het gemeentelijk gemiddelde, is het cijfer **rood** gekleurd (zie figuur 1; wijk 7).

Vergelijking met voorgaande meting(en)

De verschillen tussen de jaren worden op dezelfde wijze berekend als de verschillen tussen de wijkgemiddelden en gemeentegemiddelden (zoals hierboven beschreven is).

Omdat de grootte van de groepen die vergeleken worden van invloed is op de betrouwbaarheid van de uitkomsten (en de grootte van de marges) kan het voorkomen dat het gemiddelde voor de gemeente in totaal wel significant verschilt van het gemeentelijk gemiddelde in de voorgaande meting, terwijl de wijken afzonderlijk geen verschillen laten zien ten opzichte van de voorgaande meting. Deze situatie is grafisch weergegeven in figuur 2; de marges van de vorige meting (jaar 0) en de nieuwe meting (jaar 1) overlappen elkaar bij alle wijken, maar voor het gemeentelijk gemiddelde is dat niet het geval. Dit betekent dat er op gemeentelijk niveau wel een significante verbetering heeft plaatsgevonden, maar op wijkniveau niet.

Figuur 2: (fictief) voorbeeld bij vergelijking met voorgaande meting

Bijlage 3 Opmerkingenoverzicht

	Totaalordeel	Woningvoorraad	Woonomgeving	Groenvoorzieningen	Speelvoorzieningen	Algemene voorzieningen	Betrokkenheid	Omgang inkomensgroepen	Omgang culturele groepen	Overlast van personen	Criminaliteit	Veiligheidsgevoel	Overlast activiteiten	Vervulling	Verkeersoverlast	Overig/ Algemeen	Totaal
1. Pijnacker-Centrum/Dorp	1		7	6	2		2		1	6			4	15	27		71
2. Pijnacker-Noord		2	4	8	3	2		2	3	3	4	2	2	22	11		68
3. Koningshof		1	4	9	1	1	2	1	3	5	7	2	3	6	10		55
4. Klapwijk	1	1	7	6	3	6		1	6	3			1	11	27	1	74
5. Tolhek			4	8	2		2	1		8	4			15	16		60
6. Keijzershof Erven	3	1	2	7	3	1	1	2		1		2	1	18	13	1	56
7. Keijzershof Boszoom			3	7	5	3	3	1		5	3	2		14	18		64
8. Ackerswoude			7	3	10	3			2	1			1	15	21		63
9. Oude Leede/Zuidpolder	1	1	6		1	2		2		1	5	2	2	3	24	1	51
10. Pijnacker Noordpolder			7	1	1				1	1	1			3	16		31
11. Pijnacker-Oost			13	3	5	3		1	4	7	3	4	1	3	33	2	82
12. Nootdorp-Centrum/West	2	1	13	2	4	4	3	2	1	6		1	3	18	33		93
13. Vrouwteslant/Nieuweveen	1	1	1	7	1	2			2	3			3	10	27		58
14. Achter het Raadhuis			5	5	1	1	2	2	3	4	3		2	10	13		51
15. s-Gravenhout		1	3	7	2	5		2	2	1	7		1	13	14	2	60
16. De Venen Oost	3		3	7	6	2	6		5	6		2	5	9	27	1	82
17. De Venen Centrum				1	2	1	1	1	5	6	1	2	1	23	17		61
18. De Venen Craeyenburch	1	2	2	1	4	1	1		3	7	2	5		10	11		50
19. Buitengebied Nootdorp		1	6	5	1				1	3	1	1	1	5	17	3	45
20. Oud Delfgauw	1	1	2	5	4	1	2		3	5	1	3		20	30		78
21. Emerald Noord	1	3	2	2	2		2		2	4	2	2	1	15	10		48
22. Emerald Centrum		1	4	7	4	6	2	2	1	2	2	1	3	16	6	2	59
23. Emerald Zuid			7	5	3	3	2	1		5	5		1	14	11		57
Totaal gemeente	15	17	112	112	70	47	31	21	48	93	51	31	36	288	432	13	1.417

Bijlage 4 Vragenlijst

Vragenlijst leefbaarheid in uw wijk

Met deze vragenlijst stellen wij u een aantal vragen over de leefbaarheid in uw wijk. U kunt steeds een rapportcijfer geven van 1 (zeer negatief) tot 10 (zeer positief). Aan het einde van de vragenlijst kunt u voor 2 vragen een toelichting bij uw antwoord geven.

Heeft u **geen oordeel** over een vraag **of vindt u de vraag niet op uw wijk van toepassing**, dan kunt u de **vraag onbeantwoord laten**.

Bij het onderzoeken van de leefbaarheid van de wijk is het waardevol om te weten of er verschillen bestaan in beoordeling van de leefbaarheid naar zaken als leeftijd en woonsituatie. Daarom begint de vragenlijst met enkele persoonlijke vragen.

PERSOONLIJKE SITUATIE

Wat is uw leeftijd? Jaar

Wat is uw postcode? (bijvoorbeeld: 1234 AB)

Wie is de eigenaar van uw woning?

- ☐ Ikzelf en/of mijn partner
- ☐ RandomWonen
- ☐ Staedion
- ☐ Vestia
- ☐ Anders, namelijk:

In wat voor een soort woning woont u?

- ☐ Eengezinswoning
- ☐ Appartement/ beneden- of bovenwoning/ flat
- ☐ Overig

Wat is de samenstelling van uw huishouden?

- ☐ Alleenwonend
- ☐ Tweepersoonshuishouden zonder (thuiswonende) kinderen
- ☐ Eénoudergezin, jongste thuiswonende kind onder de 12 jaar
- ☐ Eénoudergezin, jongste thuiswonende kind 12 jaar of ouder
- ☐ Gezin, jongste thuiswonende kind onder de 12 jaar
- ☐ Gezin, jongste thuiswonende kind 12 jaar of ouder

DE LEEFBAARHEIDSMONITOR

Kruis per vraag steeds het vakje aan onder het getal dat u als rapportcijfer wilt geven voor uw wijk.

Totaaloordeel

1. Hoe prettig vindt u uw wijk in het algemeen?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer onprettig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer prettig

Fysieke woonomgeving

2. Wat vindt u van de kwaliteit van de woningen in uw wijk?

Daarbij gaat het niet om de geschiktheid van uw eigen woning voor uzelf, maar om de aantrekkelijkheid en de staat van onderhoud van de woningen in de wijk.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer slecht	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeergoed

3. Wat vindt u van de woonomgeving in uw wijk?

Denk hierbij aan de pleintjes, de bestrating, de manier waarop de straat is ingericht, bankjes, verlichting enz.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer slecht	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeergoed

4. Wat vindt u van de groenvoorzieningen in uw wijk?

Denk hierbij aan de manier waarop u er gebruik van kunt maken en de manier waarop de groenvoorzieningen worden bijgehouden.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer slecht	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeergoed

5. Wat vindt u van de speelvoorzieningen in uw wijk?

Denk hierbij aan de manier waarop de speelvoorzieningen worden bijgehouden, het gebruik ervan en aan de mogelijkheden voor kinderen om leuk en veilig te spelen.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer slecht	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeergoed

6. Wat vindt u van de kwaliteit van de voorzieningen in uw omgeving?

Denk hierbij aan scholen, winkels, openbaar vervoer, bibliotheek, buurthuis, sport-, zorg- en medische voorzieningen.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer slecht	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeergoed

Sociale woonomgeving

7. Wat vindt u van de betrokkenheid van de wijkbewoners bij uw wijk?

Denk hierbij aan de mate waarin mensen zich willen inzetten voor de wijk.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Niet betrokken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer betrokken

8. Gaan bewoners van verschillende inkomensgroepen in uw wijk op een prettige manier met elkaar om?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer onprettig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer prettig

9. Gaan bewoners met verschillende culturele achtergronden in uw wijk op een prettige manier met elkaar om?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeer onprettig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer prettig

Veiligheid & Overlast

10. Heeft u in uw wijk overlast van (het gedrag van) anderen?

Denk hierbij aan geluidsoverlast, andere overlast van buurtbewoners en overlast door rondhangende jongeren.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

11. Heeft u in uw wijk last van criminaliteit?

Denk bijvoorbeeld aan vandalisme, inbraak, diefstal en geweldpleging.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

12. Hoe veilig voelt u zich?

Denk hierbij aan eventuele donkere plekken, overhangend groen en een prettige sfeer.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zeeronveilig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zeer veilig

13. Heeft u in uw wijk overlast van activiteiten?

Denk hierbij aan horeca, evenementen en markten.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

14. Heeft u in uw wijk last van vervuiling?

Denk hierbij aan zwerfvuil, stank, verkeerd geplaatst vuilnis en hondenpoep.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

15. Heeft u in uw wijk last van verkeer?

Denk aan verkeersdruk, verkeerslawaaï, rijgedrag, onvoldoende parkeerplaatsen, verkeerd parkeren.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Veeloverlast	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Geen overlast

OPMERKINGEN

Hieronder kunt u twee aanvullende opmerkingen kwijt met betrekking tot de vragen. Deze ruimte kunt u ook gebruiken om uw score voor een onderwerp nader toe te lichten. Graag ook de eventuele locatie (bijvoorbeeld straatnaam) vermelden waar uw opmerking betrekking op heeft.

Nummer van de vraag:

Nummer van de vraag:

De gemeente Pijnacker-Nootdorp verloot onder de inzenders van een volledig ingevulde vragenlijst **20 cadeaubonnen van €25,-**. Wilt u meedoen aan de verloting, vul dan hieronder de inlogcode in die in uw uitnodigingsbrief vermeld staat.

Inlogcode uit uitnodigingsbrief:

De ingevulde enquête graag terugsturen vóór 29 maart 2019.
HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING!